țărilor noastre. Considerăm că țările în curs de dezvoltare pot, cu eforturi comune, să obțină mari progrese în deceniul următor în dezvoltarea economiilor lor naționale independente, iar România este hotărîtă să promoveze larg această colaborare cu toate țările în curs de dezvoltare.

De asemenea, vom continua să extindem relațiile economice, tehnico-științifice și cu țările capitaliste dezvoltate, cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială, în spiritul principiilor coexistenței pașnice, ale egalității și avantajului reciproc.

Considerăm că este în interesul tuturor țărilor, fără deosebire de orînduire socială, să realizeze o largă colaborare economică, care să înlăture orice restricții și bariere vamale sau de altă natură, renunțîndu-se la orice condiții și presiuni economice, politice, de amestec în treburile interne. Numai pe baza unor relații economice între state cu adevărat libere și egale în drepturi se vor putea asigura progresul economico-social al tuturor popoarelor, depășirea problemelor grave ale actualei situații economice mondiale, progresul economico-social al tuturor națiunilor lumii.

În întreaga activitate trebuie să pornim consecvent de la orientările stabilite încă de Congresul al IX-lea al partidului, privind aplicarea legilor obiective, a principiilor socialismului științific la condițiile și realitățile României.

Să avem permanent în vedere că, pe această bază, socialismul se realizează în mod diferit, în raport de condițiile concrete de la o țară la alta, de la o etapă la alta de dezvoltare.

Să nu uităm nici un moment că trebuie să avem o atitudine revoluționară în stabilirea căilor de dezvoltare socialistă a patriei, pornind de la necesitatea de a înlătura permanent tot ceea ce este vechi și nu mai corespunde noilor realități, de a promova cu îndrăzneală noul, în toate domeniile de activitate.

În acest spirit trebuie să acționăm continuu pentru perfecționarea întregii activități economico-sociale, de făurire a socialismului.

Dar, subliniez încă o dată, că — luptînd ferm împotriva vechiului, a ceea ce nu mai corespunde — trebuie să prețuim și să dezvoltăm continuu socialismul. Sub nici o formă nu trebuie să admitem — și în nici o împrejurare — ca cineva să atenteze la cuceririle socialiste ale poporului român, ca cineva, indiferent sub ce formă, să pună piedici în înaintarea României spre comunism !

După cum știți, în popor se spune așa : să nu arunci, o dată cu apa murdară, și copilul. Și nu mai este, însă, vorba de un simplu copil ! Socialismul a devenit un voinic puternic, un Făt-Frumos, care a crescut într-o lună cît alții într-un an — cum se spune în poveste — și a devenit un flăcău puternic, voinic, care se va afirma în întreaga lume, pentru că numai socialismul reprezintă viitorul !

Iată de ce, criticînd ce e rău, nu trebuie să aruncăm socialismul, ci pe cei care au făcut în așa fel încît să aducă daune socialismului !

Ce se poate spune despre cei care declară astăzi că nu mai vor socialismul, că vor să meargă spre capitalism, deși au avut funcții de conducere într-o țară sau alta ? Au lucrat oare pentru socialism ? Oricine își pune această întrebare.

Se pare că răspunsul logic este că au folosit funcțiile pe care le-au avut pentru a împiedica dezvoltarea socialismului, că n-au servit poporul și nu se gîndesc să-l servească.

Iată de ce pun cu toată seriozitatea în fața partidului și poporului că trebuie să avem permanent în vedere de a face totul pentru ca acest minunat voinic, socialismul — acest Făt-Frumos al omenirii — să triumfe nu numai în România, ci și în întreaga lume ! Așa ne vom face datoria de comuniști, de adevărați cetățeni ai României socialiste !

Sînt de neînțeles unele teze antiștiințifice cu privire la egalitatea între diferite forme de proprietate. Omenirea, după cum este bine cunoscut, a trecut prin mai multe orînduiri sociale și forme de proprietate, și — după cum este, de asemenea, bine cunoscut — înlăturarea acestora s-a realizat prin lupta noilor forțe sociale.

A vorbi de egalitatea dintre diferite forme de proprietate, s-ar putea considera că și proprietatea feudală și sclavagistă, nu numai capitalistă, trebuie să-și găsească locul într-o formă sau alta. Poate unii și gîndesc la aceasta !

Este necesar să respingem cu hotărîre asemenea teze care nu pot decît să dăuneze progresului general al societății omenești, și cu atît mai mult al societății socialiste.

Se poate vorbi — și trebuie să subliniem aceasta — de egalitatea deplină între diferite forme de proprietate socialistă a poporului și proprietatea cooperatistă. După cum este bine cunoscut, cu mult timp în urmă am combătut teza deosebirilor dintre diferitele forme de proprietate socialistă, am afirmat și am realizat în practică adevărata egalitate între proprietatea întregului popor și proprietatea cooperatistă, acordîndu-le deopotrivă întregul sprijin pentru asigurarea înfăptuirii obiectivelor de dezvoltare a forțelor de producție, de ridicare a patriei noastre pe noi culmi de progres și civilizație.

Pornind de la toate acestea, este necesar să asigurăm întărirea continuă a proprietății întregului popor și cooperatiste, a proprietății socialiste ca bază a întregii dezvoltări a patriei noastre și a socialismului în general. Să asigurăm perfecționarea continuă a sistemului democrației muncitorești-revoluționare, să așezăm la baza întregii activități principiile fundamentale ale apărării intereselor întregului popor.

Remarcabilele realizări ale poporului român în transformarea revoluționară a societății, în făurirea cu succes a socialismului demonstrează, cu puterea faptelor de netăgăduit, justețea politicii generale interne și externe a Partidului Comunist Român — forța politică conducătoare a întregii națiuni — care a acționat totdeauna pentru aplicarea creatoare a adevărurilor universal-valabile ale socialismului științific la realitățile României, îndeplinindu-și cu cinste misiunea și răspunderea istorică față de prezentul și viitorul patriei noastre.

Afirmarea rolului conducător al partidului în societate, recunoașterea acestuia de către întregul popor și consemnarea sa în însăși Constituția țării sînt rezultatul unui proces istoric obiectiv.

De la înființarea mișcării muncitorești-revoluționare în România, a primului Partid Muncitoresc Social-Democrat, în 1893, și apoi a Partidului Comunist, în 1921, partidul nostru s-a situat întotdeauna ferm în fruntea luptei pentru apărarea intereselor vitale ale clasei muncitoare, ale oamenilor muncii, împotriva fascismului și războiului, pentru răsturnarea vechii orînduiri și înfăptuirea revoluției de eliberare națională și socială, pentru apărarea intereselor supreme ale întregii națiuni, asigurarea independenței și suveranității țării.

În împrejurări grele partidul nostru și-a dovedit calitățile revoluționare, capacitatea de organizare și mobilizare a oamenilor muncii, a clasei muncitoare și a altor forțe progresiste în lupta împotriva vechii orînduiri și apoi în măreața operă de construire a socialismului.

Merită — și în acest cadru — să subliniem importanța istorică a hotărîrilor Congresului al IX-lea, care a lichidat stările negative din trecut, a asigurat perfecționarea și ridicarea activității partidului în concordanță cu noile cerințe ale făuririi socialismului, cu poporul și pentru popor.

Partidul reprezintă centrul vital al națiunii noastre, de la partid radiază spiritul revoluționar, marile impulsuri de înnoire și transformare a patriei noastre, de ridicare continuă a României pe noi culmi de progres și civilizație.

Înfăptuirea măreților programe de dezvoltare a patriei în perioada următoare impune creșterea și mai puternică a rolului politic conducător al partidului, perfecționarea activității sale în concordanță cu noile cerințe și realități.

Nu doresc să mă refer din nou la concepțiile greșite cu privire la rolul partidului, despre care am vorbit la recenta Plenară a Comitetului Central.

Este necesar să avem permanent în vedere că partidul nostru — ca de altfel oricare partid politic — și-a asumat în fața poporului obligația de a asigura realizarea unei noi orînduiri sociale și trebuie să acționeze cu toate forțele pentru a-și îndeplini cu cinste angajamentele asumate.

Partidul nu poate renunța la răspunderea sa revoluționară, nu poate să cedeze altei forțe politice misiunea sa istorică. A face acest lucru înseamnă, de fapt, a renunța de a mai fi un partid revoluționar, comunist, de a-și îndeplini programul de făurire a socialismului și comunismului.

Avem marea obligație să facem astfel încît partidul nostru să-și îndeplinească în orice împrejurări misiunea și rolul său istoric de a realiza pe pămîntul României cea mai dreaptă și mai înaintată orînduire socială — socialismul și comunismul, de a asigura întotdeauna viitorul liber și independent al poporului român !

CONGRESUL XIV

DIN RAPORTUL PREZENTAT DE TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

Părțile consacrate analizei situației internaționale, obiectivelor și orientărilor de politică externă ale partidului și statului nostru

XIX. POLITICA EXTERNĂ A PARTIDULUI ȘI STATULUI NOSTRU, DE PACE ȘI LARGĂ COLABORARE INTERNAȚIONALĂ, DE PARTICIPARE ACTIVĂ LA SOLUȚIONAREA CONSTRUCTIVĂ A PROBLEMELOR COMPLEXE ALE LUMII CONTEMPORANE

Stimați tovarăși,

În întreaga activitate internațională, partidul și statul nostru socialist au pornit întotdeauna de la unitatea dialectică între politica internă și externă, de la faptul că realizarea cu succes a programelor de dezvoltare economico-socială și făurirea socialismului reprezintă o contribuție importantă la dezvoltarea relațiilor internaționale, la politica de pace și colaborare cu toate statele lumii.

Se poate spune că evenimentele internaționale, schimbările care s-au produs în viața mondială au confirmat pe deplin justețea aprecierilor și orientărilor stabilite de Congresul al XIII-lea cu privire la relațiile mondiale, la intensificarea luptei pentru dezarmare, pentru pace, pentru soluționarea problemelor complexe internaționale în interesul tuturor popoarelor, al independenței și suveranității lor.

Analiza științifică a situației mondiale demonstrează că omenirea parcurge o epocă de profunde transformări revoluționare și naționale. S-au produs și continuă să se producă mari mutații în raportul mondial de forțe.

Se poate afirma cu deplin temei că în viața internațională continuă să se manifeste două tendințe diametral opuse. Pe de o parte, se manifestă cu putere politica imperialistă, neocolonialistă, de dominație și asuprire, de încălcare a independenței și suveranității popoarelor, de jefuire și îmbogățire pe seama altor state, de amestec brutal și inadmisibil în treburile interne ale altor popoare.

Viața, realitățile demonstrează cu putere că în viața internațională capitalul financiar-bancar și monopolurile supranaționale au devenit forma principală de exploatare a altor popoare, și în primul rînd a țărilor în curs de dezvoltare. Toate acestea au dus la mărirea și mai mult a decalajului economic și social dintre țările bogate și țările sărace.

Totodată, se afirmă cu tot mai mare putere forța mișcării progresiste, democratice a popoarelor care se pronunță și acționează împotriva politicii imperialiste, a politicii de război, pentru dezarmare, pace, pentru dezvoltare liberă și independentă a tuturor națiunilor lumii.

Se poate afirma că se menține, încă, un echilibru relativ între aceste două tendințe, deși cercurile imperialiste își intensifică eforturile pentru a determina o schimbare a raportului de forțe în favoarea lor, în vederea consolidării dominației lor mondiale.

În dezvoltarea lumii contemporane continuă să se mențină și chiar se accentuează contradicția dintre socialism și capitalism, care rămîne o contradicție fundamentală a epocii noastre.

În același timp, se accentuează și devine tot mai puternică contradicția dintre țările bogate și țările sărace, care reprezintă o nouă contradicție fundamentală a actualei epoci de dezvoltare a omenirii. La aceasta trebuie adăugată contradicția de clasă din înseși țările capitaliste dezvoltate, precum și accentuarea unor contradicții între țările capitaliste dezvoltate.

Este bine cunoscut, după înseși datele oficiale din țările capitaliste dezvoltate, că se mărește decalajul dintre grupul tot mai mic de bogați și marea majoritate a populației. Se menține un număr ridicat de șomeri și, în medie, 30—40 la sută din rîndul tineretului nu au asigurate locuri de muncă, crește an de an numărul săracilor și al celor care nu au nici o perspectivă de muncă și de viață demnă.

Se manifestă tot mai puternic lipsa de locuințe, crește, din păcate, numărul analfabeților în rîndul copiilor și tineretului, care nu au condiții pentru învățătură în înseși țările dezvoltate.

La acestea se adaugă criminalitatea, drogurile, care — în multe țări — au devenit probleme naționale.

Marile schimbări produse în dezvoltarea economico-socială au determinat mutații importante în raporturile dintre diferite țări capitaliste dezvoltate. A scăzut cu mult ponderea economică a Statelor Unite în rîndurile acestor țări, a crescut în schimb ponderea Japoniei, a R.F. Germania și altor țări. Aceasta a determinat, după cum este bine cunoscut, accentuarea unor mari contradicții între țările din acest grup.

Trebuie însă subliniat că procesul diferențierii și schimbării raportului de forțe în dezvoltarea economico-socială va continua, aceasta reprezentînd o lege obiectivă a dezvoltării inegale — și se poate aprecia că, în perspectiva anilor 2000, începutul celui de al treilea mileniu, lumea va cunoaște noi schimbări în dezvoltarea economică a diferitelor țări, vor apărea, fără îndoială, noi state puternic dezvoltate economic.

Aceasta va duce la schimbarea ponderii pe care o ocupă astăzi o țară sau alta, și în lumea capitalistă, dar în general în întreaga lume, în ce privește dezvoltarea economico-socială. Și în acest domeniu, ca în toate, nimic nu este veșnic. Nimic nu poate să oprească lumea la nivelul actual de dezvoltare al unor țări sau al altora. Este bine de subliniat și de înțeles acest lucru, pentru că aceasta va ajuta mult la înțelegerea procesului dialectic de schimbare a raportului de forțe, de dezvoltare a omenirii și va ajuta la tragerea unor concluzii corespunzătoare pentru o politică de colaborare care să asigure o dezvoltare echilibrată a tuturor zonelor și popoarelor lumii.

În acest cadru este necesar să subliniem accentuarea crizei economice mondiale, a crizei politice și sociale în lumea capitalistă, în întreaga lume în general, ceea ce duce la accentuarea instabilității economice și politice.

Actuala situație economico-socială mondială gravă este agravată și de continuarea cursei înarmărilor, de producerea și perfecționarea armelor nucleare și a altor mijloace de distrugere în masă, de creșterea cheltuielilor militare.

Avînd în vedere toate acestea, se poate spune că situația mondială continuă să se mențină gravă, inclusiv că se menține pericolul unui nou război mondial, în care se vor folosi, fără îndoială, armele nucleare, care vor duce la distrugerea întregii omeniri, a înseși condițiilor pentru existența vieții pe planeta noastră.

Iată de ce popoarele își pun, pe drept cuvînt, întrebarea: cum și pe ce cale trebuie soluționate problemele grave ale vieții mondiale ? Cum trebuie să se acționeze pentru soluționarea, într-un mod nou, a tuturor acestor probleme ? Cum se va încheia mileniul al doilea și cum va păși omenirea în cel de-al treilea mileniu ?

De răspunsul ce va fi dat la aceste întrebări, de felul cum se va acționa în soluționarea acestora depinde întreaga dezvoltare a omenirii pe calea progresului, a libertății și independenței, depind realizarea dezarmării, înlăturarea pericolului nuclear și asigurarea unei păci trainice, a unei lumi fără arme, fără războaie. (Aplauze puternice, prelungite).

În acest an s-au împlinit 50 de ani de la declanșarea celui de-al doilea război mondial. Este necesar să nu se uite nici un moment învățămintele istoriei, faptul că politica de concesii făcute Germaniei naziste, lipsa de unitate a forțelor antifasciste, progresiste, democratice, a popoarelor din Europa au încurajat, de fapt, Germania hitleristă să dezlănțuie cel de-al doilea război mondial, urmărind să-și asigure dominația asupra lumii, așa cum nu trebuie uitat nici un moment că acordul dintre Germania hitleristă și Uniunea Sovietică nu a înlăturat pericolul de război.

Este bine cunoscut că întreaga omenire, și în primul rînd popoarele Uniunii Sovietice, inclusiv poporul nostru, au plătit scump, foarte scump — cu zeci de milioane de jertfe omenești, cu uriașe distrugeri — acest război. De aceea, este necesar să se facă totul pentru a nu se mai repeta ceea ce s-a întîmplat în 1939—1941, pentru a se înlătura pericolul de război și a se asigura o pace trainică și justă, egală pentru toate națiunile lumii ! (Aplauze puternice, prelungite ; se scandează îndelung „Ceaușescu — pace !").

Stimați tovarăși,

Anul viitor se împlinesc 45 de ani de la terminarea celui de-al doilea război mondial. De aceea, România consideră că trebuie să se treacă la adoptarea măsurilor necesare soluționării tuturor problemelor care nu s-au rezolvat încă.

În primul rînd, apare necesar să se adopte o poziție clară, fără echivoc, de condamnare și anulare a tuturor acordurilor încheiate cu Germania hitleristă, trăgîndu-se concluziile practice pentru anularea tuturor urmărilor acestor acorduri și dictate. (Aplauze puternice, prelungite).

Trebuie considerat anormal că după 45 de ani de la încheierea războiului nu s-au realizat încă tratatele de pace între toate statele și nu s-a instaurat de fapt pacea în Europa.

Apare deci necesar să se treacă la tratative între statele interesate în vederea încheierii tratatelor de pace și lichidării cu desăvîrșire a urmărilor celui de-al doilea război mondial. Și pentru a răspunde anticipat la unele întrebări eventuale, vreau să spun clar că România consideră că aceasta nu trebuie să ducă la schimbări în Europa și că existența celor două state germane trebuie să continue, să fie o realitate a Europei de astăzi și de mîine ! (Aplauze și urale puternice ; se scandează „Ceaușescu — pace !").

Noi considerăm toate acestea ca acțiuni de importanță deosebită pentru consolidarea păcii și colaborării, pentru întărirea încrederii și pentru asigurarea unor progrese reale în problemele dezarmării, în asigurarea unei păci trainice în Europa și în întreaga lume.

Subliniez toate acestea pentru că este necesar ca acum, cînd în Europa se reactivează din nou forțele revanșarde, neonaziste, să se adopte o poziție fermă, de îngrădire a activității lor, de a nu se merge — în nici un fel — pe calea concesiilor, în numele așa-zisei libertăți de exprimare a părerilor. Nu poate exista libertate pentru revanșarzi, pentru fasciști, pentru acei care pun la cale o nouă reîmpărțire a lumii, care pun în pericol însăși existența civilizației, a omenirii, a vieții pe planeta noastră ! Libertatea trebuie asigurată popoarelor ca și independența, ca și dreptul de a-și hotărî singure dezvoltarea, fără nici un amestec din afară ! (Aplauze și urale puternice, prelungite ; se scandează „Ceaușescu — România, pacea și prietenia !").

XX. NECESITATEA RESPECTĂRII NEABĂTUTE A PRINCIPIILOR DE RELAȚII INTERNAȚIONALE, A DREPTULUI FIECĂRUI POPOR DE A-ȘI ALEGE CALEA DEZVOLTĂRII SALE ECONOMICO-SOCIALE ÎN MOD LIBER ȘI INDEPENDENT, FĂRĂ VREUN AMESTEC DIN AFARĂ

Stimați tovarăși,

În întreaga sa politică internațională, inclusiv de la Congresul al XIII-lea pînă în prezent, România a acționat cu toată hotărîrea pentru dezvoltarea relațiilor cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială.

Am acționat în toate împrejurările în direcția dezarmării, pentru soluționarea problemelor litigioase dintre state pe calea tratativelor, pentru sprijinirea luptei de eliberare națională, a luptei popoarelor pentru independență și suveranitate.

Se poate spune că nu au existat probleme mai importante ale vieții mondiale în care România să nu fi participat, într-o formă sau alta, la soluționarea lor, să nu fi adus o contribuție activă la cauza păcii și colaborării între toate națiunile lumii.

Ca rezultat al politicii sale de colaborare și de pace cu toate statele lumii, România are în prezent relații diplomatice, economice și de altă natură cu 155 de state și acționează cu hotărîre pentru o largă colaborare economică, tehnico-științifică și culturală.

La baza relațiilor cu toate statele lumii am situat și acționăm cu toată hotărîrea pentru reafirmarea principiilor deplinei egalități în drepturi, ale respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, respectării dreptului fiecărui popor de a-și alege calea dezvoltării sale economico-sociale în mod liber și fără nici un amestec din afară. (Aplauze puternice, prelungite).

Am acționat întotdeauna și acordăm o atenție deosebită extinderii relațiilor cu toate țările socialiste, întăririi unității și solidarității lor, atît în construcția socialistă, cît și în lupta pentru soluționarea gravelor probleme mondiale.

Am acordat, de asemenea, o atenție deosebită și vom extinde și în continuare larg relațiile cu țările în curs de dezvoltare, cu țările mici și mijlocii, cu țările nealiniate, considerînd aceasta ca o necesitate a luptei pentru dezvoltarea liberă a fiecărui popor, pentru apărarea independenței și suveranității tuturor națiunilor.

Am dezvoltat și vom acționa, de asemenea, pentru extinderea relațiilor cu țările capitaliste dezvoltate, cu toate statele lumii, în spiritul principiilor coexistenței pașnice.

Considerăm că situația mondială actuală, existența în lume a unor grupuri de țări cu orînduiri sociale diferite, care se va menține încă pentru o vreme îndelungată, va impune ca o necesitate obiectivă dezvoltarea colaborării egale între toate statele, fără deosebire de orînduire socială, că aceasta corespunde intereselor tuturor popoarelor lumii, unei politici și gîndiri noi în viața internațională, de adevărată egalitate în drepturi. (Aplauze puternice).

XXI. DEZARMAREA, ȘI ÎN PRIMUL RÎND DEZARMAREA NUCLEARĂ — PROBLEMĂ FUNDAMENTALĂ A EPOCII ACTUALE

Stimați tovarăși,

Pornind de la situația internațională gravă, de la existența unor uriașe stocuri de arme nucleare, chimice și a altor armamente de distrugere în masă, considerăm că problema fundamentală a epocii noastre o reprezintă înfăptuirea dezarmării, și în

CONGRESUL XIV

primul rînd a dezarmării nucleare, eliminarea cu desăvîrşire pînă în anii 2000 — aşa cum a propus Uniunea Sovietică — a tuturor armelor nucleare.

Considerăm că toate popoarele, conducătorii de state şi guverne trebuie să acţioneze cu întreaga răspundere pentru înlăturarea pericolului nuclear, pentru asigurarea dreptului suprem al popoarelor, al oamenilor — la viaţă, la pace, la libertate şi independenţă. (Aplauze puternice, prelungite).

Este adevărat că s-au făcut anumiţi paşi în direcţia dezarmării prin acordul sovieto-american privind rachetele nucleare cu rază medie de acţiune din Europa, că actualmente se desfăşoară tratative pentru reducerea armamentelor convenţionale, dar trebuie să spunem popoarelor adevărul: pericolul războiului nuclear continuă să rămînă şi chiar se accentuează.

Pe ce bază fac această afirmaţie ?

Se continuă experienţele nucleare, se produc noi arme nucleare şi se acţionează pentru perfecţionarea celor existente. Este bine cunoscută hotărîrea ţărilor din N.A.T.O. privind modernizarea armamentelor nucleare cu rază scurtă de acţiune şi armamentelor tactice, care va duce la mărirea de cîteva ori a puterii lor de distrugere. În aceste împrejurări, nu se poate vorbi de trecerea fermă, reală, hotărîtă la eliminarea armelor nucleare.

Sînt foarte importante tratativele dintre Uniunea Sovietică şi Statele Unite ale Americii pentru reducerea cu 50 la sută a armamentelor strategice nucleare, dar trebuie să se pornească de la necesitatea realizării unui acord privind oprirea experienţelor şi producerii de noi arme nucleare şi stabilirea unei perioade cît mai scurte pentru eliminarea totală a acestor arme de pe Pămînt. Înlocuirea unor arme nucleare cu altele mai puternice nu numai că nu înlătură pericolul războiului nuclear, ci duce, dimpotrivă, la creşterea acestui pericol. România se pronunţă şi se adresează tuturor popoarelor cu chemarea de a se realiza un acord general cu privire la oprirea pentru totdeauna a oricăror experienţe nucleare şi încetarea producerii de noi arme nucleare, de către toate statele.

Considerăm necesar să se renunţe — şi de ţările din N.A.T.O., şi de ţările din Tratatul de la Varşovia — la orice modernizare a armelor nucleare, să se încheie un acord general privind eliminarea totală a armelor nucleare, pînă în anul 2000.

În acest cadru, România propune să se încheie un acord general, cu participarea tuturor ţărilor europene, privind eliminarea, pînă în anul 1995, a tuturor armelor nucleare din Europa. (Aplauze puternice, prelungite).

Este necesar să se renunţe cu desăvîrşire la concepţia agresivă a aşa-zisei „descurajări nucleare" sau, în general, a „descurajării militare", care constituie de fapt o concepţie a şantajului nuclear, a politicii de dominaţie şi asuprire a altor popoare. Trebuie să se înţeleagă bine că o asemenea concepţie nu poate să atragă decît un răspuns corespunzător şi, de fapt, să se ajungă la o intensificare şi mai puternică a cursei înarmărilor, inclusiv a celei nucleare. Nu descurajarea nucleară, ci dezarmarea nucleară şi totală, politica de încredere, de prietenie, de colaborare egală între ţările europene, între toate statele reprezintă calea pentru o politică nouă, pentru o gîndire nouă, care răspunde intereselor tuturor popoarelor lumii, fără deosebire de orînduire socială ! (Urale şi aplauze puternice, prelungite ; se scandează îndelung „Dezarmare — pace !", „Ceauşescu — România, pacea şi prietenia !").

În acest cadru, doresc să subliniez că România consideră că o mare răspundere revine ţărilor din Europa, unde se află cel mai mare arsenal de arme nucleare, chimice şi convenţionale.

Nu trebuie să se uite că un război nuclear va duce la distrugerea întregii Europe, a însăşi condiţiilor de viaţă de pe continent.

Este adevărat că unii oameni de ştiinţă afirmă că s-ar putea ca, în urma unui război nuclear, să rămînă unele zone periferice ale lumii mai puţin afectate şi că, după o anumită perioadă, de zeci sau sute de ani, să se poată relua viaţa.

Avînd în vedere că un război nuclear, cu folosirea armelor nucleare ar avea loc în primul rînd în Europa, trebuie să spunem poporului nostru, tuturor popoarelor europene adevărul.

În cazul unui război mondial cu folosirea armelor nucleare, Europa ar putea dispărea cu întreaga ei civilizaţie, vor dispărea însăşi condiţiile reluării vieţii, pentru multă, multă vreme, pe continentul nostru.

Putem să facem multe declaraţii, să vorbim mult de drepturile omului şi ale popoarelor, dar cînd nu vom mai fi în viaţă nu vom mai putea vorbi nimic.

Oamenii au nevoie nu de vorbe, ci de acţiuni pentru a înlătura armele nucleare din Europa, pentru a salva Europa şi civilizaţia ei, a asigura viaţa oamenilor, a popoarelor de pe acest continent şi din întreaga lume. (Urale şi aplauze puternice, prelungite ; se scandează îndelung „Dezarmare — pace !").

Totodată, este necesar să acţionăm în vederea realizării unui acord privind eliminarea armelor chimice din Europa şi din întreaga lume.

În acelaşi timp, România consideră că trebuie să se acţioneze cu întreaga răspundere, de către toate ţările participante la tratativele de la Viena, pentru realizarea în cel mai scurt timp a unui acord privind reducerea armelor convenţionale la un nivel cît mai scăzut.

Este de neînţeles poziţia unor ţări care doresc să nu se ia în considerare reducerea unor anumite tipuri de arme cu o mare capacitate de distrugere.

Considerăm că trebuie să facem totul pentru a trece la reducerea tuturor armamentelor convenţionale, de orice fel, pentru limitarea maximă a posibilităţii unei agresiuni împotriva vreunei ţări, să se ajungă la o reducere radicală a cheltuielilor militare. Aceasta răspunde pe deplin intereselor tuturor popoarelor europene, ale întregii lumi şi considerăm că este necesar ca Europa să-şi asume răspunderea faţă de ea însăşi şi faţă de întreaga lume, de a acţiona pentru dezarmare, pentru o lume a colaborării şi păcii !

Fără nici o îndoială că ţările nucleare, şi în primul rînd cele două mari puteri nucleare, poartă principala răspundere pentru dezarmarea nucleară. Dar, totodată, este necesar ca statele europene şi ale întregii lumi să participe activ la realizarea unui acord corespunzător privind eliminarea tuturor armelor nucleare.

Problema este aşa de gravă şi priveşte deopotrivă toate statele lumii — şi ea nu poate fi soluţionată de cele două mari puteri sau numai de cîteva state posesoare de arme nucleare.

Trebuie să se înţeleagă bine că dezvoltarea puternică a ştiinţei şi tehnicii va duce inevitabil la apariţia de noi state capabile să producă arme nucleare, sau arme de distrugere şi mai puternice.

Iată de ce trebuie să se acţioneze cu toată răspunderea, pînă nu este prea tîrziu, pentru a se ajunge la eliminarea completă a armelor nucleare şi interzicerea producerii oricăror arme de distrugere în masă. Nimeni nu trebuie să-şi facă iluzia că va putea folosi şantajul nuclear sau şantajul forţei pentru a-şi impune dominaţia, pentru a-şi impune politica sa.

Istoria este plină de învăţăminte şi nu trebuie să fie uitată !

Cei care continuă să se gîndească la şantajul nuclear şi militar trebuie să înţeleagă că aceasta se va întoarce pînă la urmă împotriva lor înşişi.

Este, fără nici o îndoială, necesar să se ajungă, pe calea tratativelor, la acorduri acceptabile pentru toate părţile, inclusiv pentru ţările care nu dispun de armele nucleare şi chimice, de o forţă militară prea mare. Aceasta impune spirit de înţelegere, de încredere, de concesii acceptabile şi de o parte, şi de alta — am în vedere domeniul militar.

În nici un fel nu se poate pune în discuţie orînduirea socială dintr-o ţară sau alta, îngrădirea, într-o formă sau alta, a dezvoltării economico-sociale a popoarelor. Trebuie să se înţeleagă bine că existenţa în lume a statelor cu orînduiri sociale diferite reprezintă un rezultat al dezvoltării istorice şi trebuie găsită calea conlucrării şi convieţuirii paşnice, respectînd dreptul fiecărui popor de a-şi alege orînduirea pe care o doreşte. Nimeni nu poate pretinde că deţine monopolul adevărului, nimeni nu poate pretinde că alte state şi popoare trebuie să urmeze orînduirea pe care o doreşte el.

Trebuie să se respecte neabătut orînduirea fiecărui popor, dreptul lui la dezvoltare independentă, să se înţeleagă că dezvoltarea socialistă într-un mare grup de ţări, dorinţa de a trece pe calea socialistă şi a altor state reprezintă o legitate obiectivă şi nu poate, în nici un fel, fi oprită prin forţă. Colaborarea se poate asigura numai şi numai printr-o politică de progres economic şi social, de pace între toate naţiunile lumii.

Mă refer la toate acestea pentru că este necesar să acţionăm cu întreaga răspundere faţă de viitorul poporului nostru, de existenţa lui, pentru realizarea dezarmării în Europa şi în întreaga lume. În ceea ce ne priveşte, avem ferma convingere că popoarele, acţionînd unite, vor determina să se treacă la o politică reală de dezarmare, de pace pe planeta noastră. (Aplauze puternice, prelungite).

Stimaţi tovarăşi,

Este necesar să se realizeze o largă colaborare în spiritul principiilor Conferinţei de la Helsinki, în vederea înfăptuirii securităţii, dezarmării şi cooperării în Europa pentru toate statele, fără deosebire de orînduire socială.

Considerăm că numai pe această cale popoarele europene pot să-şi asigure o dezvoltare economico-socială şi mai puternică, independenţa, suveranitatea, bunăstarea.

Fără nici o îndoială că asupra dezvoltării viitoare a colaborării sînt păreri diferite. Este necesar să se pornească însă de la realitatea epocii noastre, de la faptul că dezvoltarea naţiunilor şi a statelor independente reprezintă o realitate care se va menţine încă multă vreme şi în viitor.

De aceea, colaborarea și securitatea în Europa trebuie să se realizeze pornind de la această realitate a epocii noastre.

România se pronunță cu toată fermitatea pentru o Europă unită, bazată pe respectarea neabătută a diversității orînduirilor sociale, pentru o Europă a colaborării largi — economice, tehnice, științifice și culturale — a popoarelor independente, suverane, care să-și asigure dezvoltarea așa cum o doresc, fără nici un amestec din afară.

Țara noastră se pronunță cu hotărîre pentru dezvoltarea unei largi colaborări cu toate statele din Balcani și transformarea regiunii noastre într-o zonă a păcii și bunei vecinătăți, fără arme nucleare și chimice, fără baze militare străine.

Ne adresăm de la tribuna marelui forum democratic al poporului nostru tuturor țărilor din Balcani, și chiar unor țări din bazinul dunărean, cu apelul de a acționa împreună pentru o largă colaborare în toate domeniile, care să deschidă calea înlăturării treptate a diferitelor obstacole, să ducă la apropierea și la întărirea prieteniei și conlucrării dintre popoarele noastre, asigurîndu-se deplina independență și suveranitate a fiecărui stat. (Aplauze puternice, prelungite).

Stimați tovarăși,

Ca și în trecut, România se pronunță cu toată fermitatea pentru eliminarea forței și amenințării cu forța din viața internațională, pentru soluționarea tuturor conflictelor și problemelor litigioase din diferite regiuni ale lumii numai și numai pe cale pașnică, prin tratative.

Vom sprijini și în viitor orice acțiuni și inițiative îndreptate spre soluționarea pe cale pașnică a conflictelor din diferite regiuni ale lumii.

Doresc, și în acest cadru, să reafirm hotărîrea României de a acționa cu toate forțele sale pentru o soluție politică în Orientul Mijlociu, pentru realizarea unei conferințe internaționale, sub egida Organizației Națiunilor Unite, cu participarea tuturor părților interesate, precum și a membrilor permanenți ai Consiliului de Securitate. Considerăm că este în interesul atît al statului palestinian, cît și al Israelului de a se ajunge cît mai repede la tratative, aceasta constituind singura cale pentru o pace justă și dreaptă. (Aplauze puternice). Pentru că aici se găsește șeful noului stat palestinian (aplauze), aș dori să-l asigur de deplina solidaritate în lupta pentru independența poporului său! (Aplauze puternice ; se scandează „Ceaușescu — România, pacea și prietenia!").

În același spirit ne exprimăm speranța că se va ajunge la realizarea unor acorduri depline între Irak și Iran, la restabilirea păcii și bunei vecinătăți.

Sprijinim ferm poporul din Afganistan în lupta pentru independența sa, pentru a-și soluționa problemele pe calea reconcilierii, fără nici un amestec din afară, pentru realizarea unui stat al poporului afgan, democratic, independent și nealiniat!

Ne pronunțăm cu toată fermitatea împotriva politicii de apartheid și considerăm că trebuie făcut totul pentru a se pune capăt cu desăvîrșire acestei politici!

Salutăm victoria în alegerile din Namibia a S.W.A.P.O. și exprimăm încă o dată cele mai calde felicitări și deplina solidaritate în realizarea unei Namibii independente, libere și democratice, care să asigure poporului adevărata libertate!

Vom sprijini și vom dezvolta colaborarea cu Namibia independentă, cu toate popoarele care luptă pentru a-și asigura deplina independență.

Ne exprimăm speranța că se va pune capăt amestecului în treburile diferitelor țări din America Centrală, și în primul rînd în Nicaragua, respectîndu-se dreptul fiecărui popor de a-și soluționa în mod independent problemele.

Este timpul să se înțeleagă că trebuie să se renunțe la amestecul, sub diferite forme, în treburile interne ale altor țări, la încercarea de a le impune o anumită cale de dezvoltare economico-socială, de viață politică.

Numai respectîndu-se neabătut independența și dreptul fiecărui popor de a-și alege calea dezvoltării și orînduirea pe care o dorește, se poate asigura o politică de progres economic și social, de colaborare și de pace între toate națiunile lumii. (Aplauze puternice, prelungite).

XXII. LICHIDAREA SUBDEZVOLTĂRII ȘI REALIZAREA UNEI NOI ORDINI ECONOMICE INTERNAȚIONALE — CONDIȚIE HOTĂRÎTOARE A DEPĂȘIRII PROBLEMELOR GRAVE DIN ECONOMIA MONDIALĂ, A ASIGURĂRII PROGRESULUI ECONOMICO-SOCIAL AL TUTUROR POPOARELOR

Stimați tovarăși,

Una din problemele deosebit de grave ale vieții internaționale o reprezintă, așa cum am menționat, accentuarea decalajelor între țările bogate și țările sărace, înrăutățirea continuă a situației țărilor în curs de dezvoltare. Mai mult de două treimi din omenire trăiește în subdezvoltare. Sub diferite forme, țările în curs de dezvoltare finanțează anual, cu zeci de miliarde de dolari, țările dezvoltate, bogate.

Este necesar să se realizeze o nouă politică economică, bazată pe egalitate și avantaj reciproc. Trebuie să se pornească de la necesitatea lichidării, în cel mai scurt timp, a subdezvoltării, pe calea sprijinirii țărilor în curs de dezvoltare, în vederea realizării unei economii proprii, independente.

Aceasta impune, totodată, o soluționare globală a problemelor datoriilor externe ale țărilor în curs de dezvoltare.

Ne pronunțăm ferm pentru realizarea unei conferințe internaționale și considerăm că organizarea acestei conferințe în cadrul Organizației Națiunilor Unite trebuie să fie temeinic pregătită, să se ajungă, pe calea tratativelor între țările bogate și sărace, la soluții reciproc acceptabile, care să țină însă neapărat seama de o soluționare reală a problemelor subdezvoltării și realizării unei noi ordini economice mondiale. Este și în interesul țărilor capitaliste dezvoltate, al tuturor țărilor lumii să se ajungă la o reglementare a acestor probleme în cel mai scurt timp, pentru că numai așa se vor crea condiții pentru depășirea problemelor grave din economia mondială, pentru progresul economico-social al tuturor popoarelor, pentru dezvoltarea generală a colaborării și asigurarea păcii în lume. (Aplauze puternice, prelungite).

XXIII. PARTICIPAREA ACTIVĂ LA VIAȚA INTERNAȚIONALĂ A TUTUROR STATELOR, ȘI ÎN MOD DEOSEBIT A ȚĂRILOR MICI ȘI MIJLOCII, A ȚĂRILOR ÎN CURS DE DEZVOLTARE, A ȚĂRILOR NEALINIATE — CERINȚĂ PRIMORDIALĂ A EPOCII CONTEMPORANE. CREȘTEREA ROLULUI ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE, AL ALTOR ORGANISME INTERNAȚIONALE

În același timp, aș dori să subliniez, și în acest cadru, necesitatea întăririi mai puternice a solidarității și colaborării între țările în curs de dezvoltare, pornind de la faptul că ele pot să găsească împreună căile pentru soluționarea problemelor grave

ale dezvoltării economico-sociale și, totodată, să acționeze în mod unitar în tratativele cu țările dezvoltate.

În acest spirit, România — ca țară socialistă membră a grupului țărilor în curs de dezvoltare — va continua să extindă colaborarea activă cu aceste state. Vom rămîne permanent împreună și în strînsă colaborare cu țările în curs de dezvoltare, considerînd că însăși dezvoltarea României și a altor țări pe calea progresului este strîns legată de solidaritatea cu țările în curs de dezvoltare, de progresul economico-social al acestor popoare, al tuturor națiunilor lumii. (Aplauze puternice).

În lume sînt multe probleme de soluționat. Aceasta impune ca o necesitate obiectivă participarea activă la soluționarea lor a tuturor statelor, fără deosebire de mărime sau orînduire socială — și doresc să subliniez, în acest sens, necesitatea participării active la soluționarea acestor probleme a țărilor mici și mijlocii, a țărilor în curs de dezvoltare, a țărilor nealiniate.

În același timp, ne pronunțăm pentru creșterea și mai puternică a rolului Organizației Națiunilor Unite, al organismelor internaționale în soluționarea problemelor grave și complexe, în interesul independenței fiecărei națiuni, al păcii și colaborării internaționale. Considerăm că este necesar să se aibă în vedere perfecționarea și îmbunătățirea activității și a modului de funcționare cît mai democratică a diferitelor organisme ale Națiunilor Unite.

Deși situația este deosebit de gravă și complexă, se poate afirma, fără teama de a greși, că în lume există forțele necesare care, acționînd în deplină unitate, pot determina un curs nou al vieții internaționale, pot asigura dezarmarea, pacea, realizarea unei lumi mai drepte și mai bune pe planeta noastră. (Aplauze puternice, prelungite).

XXIV. POLITICA PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN DE DEZVOLTARE A COLABORĂRII ȘI SOLIDARITĂȚII CU TOATE PARTIDELE COMUNISTE ȘI MUNCITOREȘTI, CU FORȚELE DEMOCRATICE, REVOLUȚIONARE, ANTIIMPERIALISTE ȘI PROGRESISTE DIN ÎNTREAGA LUME

Stimați tovarăși,

Este bine cunoscut că de la înființarea primelor grupe socialiste, a Partidului Muncitoresc Social-Democrat, în 1893, și apoi a Partidului Comunist Român, în 1921, mișcarea muncitorească, revoluționarii români au întreținut legături active cu mișcarea muncitorească internațională, cu partidele clasei muncitoare și progresiste. Revoluționarii români au făcut parte din Internaționala I comunistă, creată de Marx și Engels, s-au aflat pe baricadele Comunei din Paris, au participat la activitatea Internaționalei a II-a, la activitatea Internaționalei a III-a, comuniste. Revoluționarii români au luptat alături de revoluționarii ruși pentru victoria Revoluției Socialiste din Octombrie, s-au aflat în Spania, în Franța și în alte țări în lupta împotriva fascismului, pentru apărarea libertăților democratice.

Partidul Comunist Român și forțele progresiste din țara noastră au acordat un sprijin activ mișcărilor de eliberare națională, considerînd aceasta ca o îndatorire a solidarității cu toate popoarele care luptă pentru independență, pentru a-și făuri o viață liberă.

Și în trecut, și în întreaga perioadă de după 23 August, inclusiv după Congresul al XIII-lea al partidului, Partidul Comunist Român a participat activ la activitatea de colaborare și solidaritate cu partidele comuniste și muncitorești, cu toate forțele progresiste.

Avînd în vedere situația mondială actuală, problemele complexe și marile schimbări care au loc în lume, Partidul Comunist Român consideră că este necesară o întărire a solidarității, colaborării și unității tuturor partidelor comuniste și muncitorești, ca o necesitate obiectivă în vederea participării lor active la soluționarea problemelor complexe, în interesul progresului economico-social, al socialismului, al păcii și colaborării internaționale. (Aplauze puternice).

Este bine cunoscut că ne-am pronunțat ferm și ne pronunțăm pentru o nouă unitate, care să excludă amestecul în treburile interne, poziția de comandă a unor partide și să se bazeze pe respectul neabătut al independenței și dreptului fiecărui partid de a-și elabora linia politică, strategia corespunzător realităților din țara unde își desfășoară activitatea.

Este, fără îndoială, necesar să se aibă în vedere întotdeauna diversitatea de construcție socialistă în țările socialiste, corespunzător realităților din fiecare țară, și renunțarea la orice formă de amestec în treburile interne ale altor partide și țări.

Este, de asemenea, necesar să se aibă în vedere că fiecare partid trebuie să țină seama în activitatea sa de problemele noi, de realitățile din fiecare țară, atît naționale, cît și din punctul de vedere al dezvoltării economico-sociale. Fără nici o îndoială că aceasta duce la o mare diversitate în formele de organizare și activitate a diferitelor partide comuniste și muncitorești, dar, pornind de la aceasta, considerăm că este necesar să se facă totul pentru întărirea colaborării, solidarității și unității mișcării comuniste și muncitorești în problemele comune.

Avînd în vedere situația complexă existentă, inclusiv situația din mișcarea comunistă și muncitorească, Partidul Comunist Român se pronunță pentru organizarea de întîlniri sub diferite forme, inclusiv pentru organizarea de conferințe continentale și regionale, a unei conferințe internaționale, în vederea discutării în comun a problemelor ce preocupă întreaga mișcare comunistă și muncitorească, întreaga omenire și a găsi formele cele mai bune de conlucrare și solidaritate.

Independența fiecărui partid nu exclude, ci presupune neapărat o largă colaborare internațională!

Avem răspunderea în fața partidului, a mișcării muncitorești din țara noastră și din întreaga lume, a poporului nostru și a popoarelor întregii lumi să acționăm pentru întărirea continuă a solidarității și colaborării, în toate domeniile de activitate.

Asigur încă o dată că Partidul Comunist Român va fi gata să participe la realizarea unei largi colaborări și la orice reuniuni și acțiuni în direcția întăririi solidarității și unității.

Ne pronunțăm, de asemenea, pentru o largă colaborare a Partidului Comunist Român și, fără îndoială, și a altor partide comuniste și muncitorești cu partidele socialiste și social-democrate, pornind de la necesitatea de a găsi calea colaborării și solidarității în problemele comune ale dezvoltării omenirii, ale păcii.

Este adevărat că asupra unor probleme, îndeosebi în ce privește construcția socialismului, există deosebiri de păreri cu unele partide socialiste și social-democrate, dar considerăm că aceasta nu trebuie să împiedice o colaborare activă, o dezbatere comună asupra problemelor păcii, progresului economico-social, inclusiv pentru o clarificare cît mai bună asupra căilor de făurire a unei noi orînduiri sociale.

Întreținem și vom dezvolta, de asemenea, o largă colaborare și solidaritate cu mișcările de eliberare națională, cu partidele de guvernămînt din țările care acționează pentru dezvoltarea economico-socială liberă, independentă, care se pronunță pentru progres și pace.

În general, ne pronunțăm pentru o largă colaborare cu forțele politice, democratice, cu toate forțele care se pronunță pentru pace, fără deosebire de orînduiri sociale, convingeri politice, religioase sau filozofice.

Avem ferma convingere că mișcarea comunistă și muncitorească, celelalte forțe politice și sociale vor acționa tot mai unite, contribuind, astfel, la unirea eforturilor tuturor popoarelor în lupta pentru o lume mai dreaptă și mai bună, pentru dezarmare, pentru eliminarea pericolului nuclear, pentru o lume fără arme și războaie, a progresului economico-social — o lume a națiunilor libere, independente, o lume a prieteniei și colaborării egale între toate popoarele lumii! (Aplauze și urale puternice. Se scandează îndelung „Ceaușescu — România, pacea și prietenia!").

CONGRESUL XIV

Pentru triumful socialismului, al politicii de pace, independență și colaborare

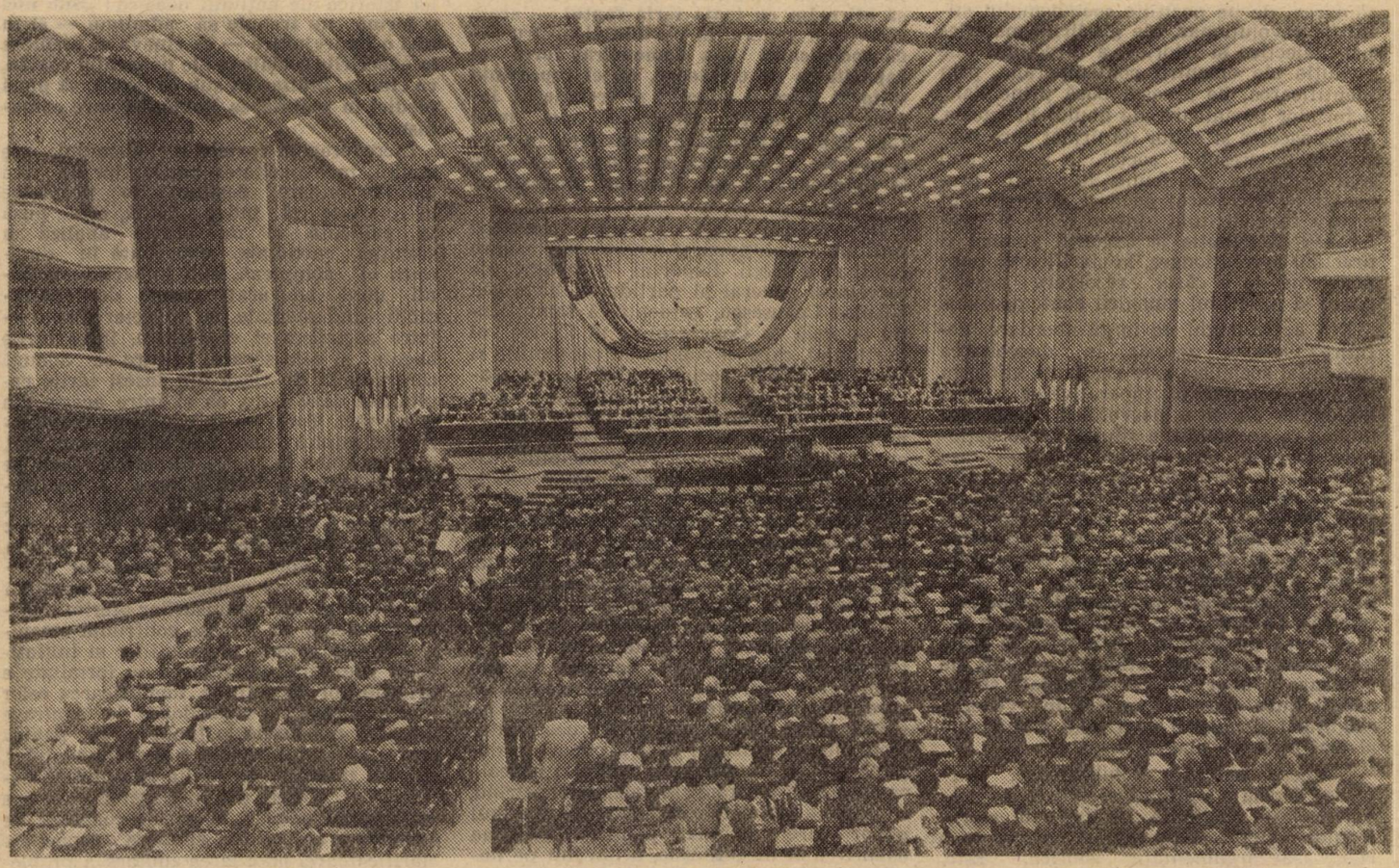

Impresionantă manifestare a unității întregii națiuni, în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a hotărîrii nestrămutate a tuturor oamenilor muncii din patria noastră de a înainta pe calea făuririi noii orînduiri pe pămîntul României, Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român se înscrie ca un eveniment de însemnătate istorică prin raportare la trecutul de luptă pentru independență, dreptate socială și națională al poporului nostru, la ansamblul mișcării muncitorești și revoluționare din România, la vastul proces de edificarea a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a țării spre comunism. Strălucită sinteză a experienței românești de aplicare creatoare a principiilor socialismului științific și comunismului, a concluziilor izvorîte din practica revoluționară, din înțelegerea profundă dialectică a sensului istoriei, Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congres oferă un bilanț al marilor realizări obținute de poporul român, sub conducerea partidului său comunist, trasînd, totodată, liniile directoare ale programului de acțiune atît pentru următorul cincinal, cît și pînă în anii 2000—2010, în lumina unei perspective clare revoluționare de edificare a noii orînduiri în România.

Precedat de cea mai amplă dezbatere democratică din istoria construcției socialiste în România și din întreaga istorie modernă a patriei, Congresul, prin întreaga sa desfășurare, prin hotărîrile ce vor fi adoptate, reprezintă, el însuși, o expresie a democrației muncitorești-revoluționare a societății noastre, a democrației interne de partid, o expresie a gîndirii creatoare a tuturor comuniștilor, în consens cu interesele vitale ale întregii noastre națiuni. **„Ampla și îndelungata dezbatere democratică a problemelor actuale ale construcției socialismului, a documentelor pentru Congresul al XIV-lea** — a afirmat, în acest sens, tovarășul **Nicolae Ceaușescu — a demonstrat cu putere unitatea de nezdruncinat dintre partid și popor, hotărîrea întregii noastre națiuni de a acționa și în viitor, în strînsă unitate, sub conducerea gloriosului nostru partid, pentru înfăptuirea Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și creare a condițiilor pentru înaintarea neabătută spre comunism, pen-**

CONGRESUL XIV

tru asigurarea unui loc demn al poporului român în rîndul naţiunilor libere şi independente ale lumii".

În continuitatea acestei largi dezbateri naţionale, Raportul prezentat de tovarăşul Nicolae Ceauşescu la Congres se adaugă suitei de documente de mare valoare teoretică şi practică — Tezele din aprilie 1988, Expunerea la înaltul forum democratic din noiembrie 1988, Tezele şi Programul-Directivă pentru Congresul al XIV-lea, Expunerea la recenta Plenară lărgită a C.C. al P.C.R. Prin conţinutul de idei, prin obiectivele de ordin strategic stabilite, prin marile deschideri înnoitoare în înţelegerea fenomenelor complexe ale operei de construcţie socialistă, prin examinarea, de pe poziţiile socialismului ştiinţific revoluţionar, ale gîndirii materialist-dialectice şi istorice, a direcţiilor de evoluţie ale omenirii contemporane, prin identificarea, pe această bază principială, a forţelor purtătoare ale noului în istorie, a mijloacelor şi căilor de urmat spre realizarea progresului social, a unei lumi mai drepte şi mai bune, Raportul prezentat de secretarul general al partidului nostru se constituie într-o nouă şi valoroasă contribuţie la tezaurul gîndirii şi practicii revoluţionare, la clarificarea unor probleme de a căror rezolvare depind pacea şi progresul omenirii contemporane.

Din acest unghi de largă abordare, definirea etapei actuale în dezvoltarea României socialiste este analizată atît prin prisma evoluţiei şi imperativelor istoriei naţionale, cît şi a dezvoltării societăţii umane în ansamblu, a situaţiei internaţionale deosebit de complexe, cînd — aşa cum arăta secretarul general al partidului, tovarăşul **Nicolae Ceauşescu — „în faţa ţărilor socialiste, a tuturor popoarelor se pun noi şi noi întrebări şi probleme cu privire la calea progresului economico-social, a lichidării inegalităţilor şi asupririi, a înlăturării pericolului războiului nuclear, care ar duce la distrugerea a însăşi vieţii pe pămînt, cu privire la căile de transformare revoluţionară a lumii, de realizare a unor noi relaţii sociale şi noi relaţii între state şi popoare în vederea asigurării şi făuririi unei lumi mai drepte şi mai bune pe planeta noastră".**

Limpede, puternic mobilizatoare, afirmarea fermă a opţiunii socialiste de dezvoltare este susţinută, în Raportul secretarului general al partidului nostru, de o riguroasă argumentaţie istorică. Este, aceasta, şi motivaţia, de clară factură dialectică, a retrospectivei evoluţiei societăţii româneşti şi, deopotrivă, a umanităţii, concepută ca un vast proces de afirmare a noului. Dacă, pe plan naţional, edificarea noii orînduiri socialiste în patria noastră constituie o continuare legică a procesului istoric de formare a poporului român, a naţiunii, a statului naţional unitar român, a luptei împotriva dominaţiei străine, a asupririi, pentru libertate şi independenţă, pentru progres economic şi social, tot aşa, pe plan mondial — subliniază secretarul general al partidului —, lichidarea orînduirii capitaliste şi făurirea orînduirii sociale socialiste constituie o cerinţă legică a dezvoltării societăţii omeneşti, şi — mai devreme sau mai tîrziu — aceasta se va realiza, aşa cum s-a întîmplat, de altfel, cu toate orînduirile sociale de pînă acum.

Întemeiată pe experienţa evoluţiei istorice, pe realitatea de necontestat a ponderii ţărilor socialiste, a atracţiei internaţionale a ideilor, căilor şi mijloacelor de dezvoltare socialistă, încrederea în capacitatea clasei muncitoare, a popoarelor de a înfăptui cerinţele legice ale dezvoltării economico-sociale istorice găseşte, în argumentaţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu, o puternică fundamentare ştiinţifică, concluziile izvorîte, dintr-o asemenea analiză, avînd calitatea de a aduce clarificările necesare şi de a oferi răspunsuri de mare semnificaţie, mai ales în contextul actualelor dezbateri şi confruntări ideologice, filosofice, într-o perioadă de căutări şi chiar de confuzii în alegerea căilor de urmat în dezvoltarea înnoitoare a socialismului şi, în general, în evoluţia umanităţii. **„Putem şi trebuie să afirmăm cu toată tăria faptul** — arată secretarul general al partidului nostru — **că socialismul şi-a demonstrat forţa şi capacitatea sa creatoare, că el reprezintă viitorul întregii omeniri şi trebuie să facem totul pentru asigurarea unei lumi fără exploatatori, fără asupritori, în care popoarele să trăiască în deplină libertate şi independenţă, să-şi asigure bunăstarea şi fericirea!"**

În virtutea unei asemenea concepţii profund revoluţionare, înnoitoare, asupra lumii şi a vieţii, Raportul prezentat de secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, evidenţiază semnificaţia epocală a Congresului al IX-lea al partidului, care — rupînd cu concepţiile şi practicile străine socialismului, cu teza aşazisului „model unic" de edificare a noii orînduiri, cu dogmatismul şi conservatorismul în gîndire — a deschis cale liberă aplicării legilor obiective şi principiilor socialismului ştiinţific, corespunzător condiţiilor din patria noastră, pe baza adevărului, confirmat de întreaga experienţă social-politică, după care socialismul se realizează în mod diferit de la o ţară la alta, de la o etapă la alta. Rememorarea drumului parcurs de România în cei aproape 25 de ani care au trecut de atunci îndreptăţeşte sentimentele de mîndrie, pe care le trăieşte întreaga noastră naţiune, că, sub conducerea partidului nostru comunist, care îşi îndeplineşte cu cinste misiunea istorică, clasa muncitoare, ţărănimea, intelectualitatea, întregul nostru popor, în deplină unitate, au dobîndit realizări epocale pe calea noii orînduiri sociale, demonstrînd, cu puterea faptelor de netăgăduit, forţa unui popor care a lichidat pentru totdeauna asuprirea şi inegalităţile, a devenit pe deplin stăpîn pe destinele sale şi îşi făureşte în mod liber şi independent viitorul.

Dînd expresie acestor realizări, marele forum democratic al comuniştilor români va intra în conştiinţa naţiunii — aşa cum a subliniat secretarul general al partidului — drept **„Congresul marilor victorii, al triumfului socialismului, al afirmării depline a independenţei şi suveranităţii României, al înaintării ferme a României spre visul de aur, spre comunism".**

Aceste realizări fără precedent în întreaga istorie a patriei reprezintă, ele însele, cea mai puternică legitimare a întăririi continue a rolului conducător al partidului în opera de edificare a noii orînduiri. Partidul — atrăgea, în acest sens, atenţia tovarăşul Nicolae Ceauşescu — nu poate renunţa la răspunderea sa revoluţionară, nu poate să cedeze altei forţe politice misiunea sa istorică. A face acest lucru înseamnă, de fapt, a renunţa de a mai fi un partid revoluţionar, comunist, de a-şi îndeplini programul de făurire a socialismului şi comunismului.

„Avem marea obligaţie — arăta tovarăşul **Nicolae Ceauşescu — să facem astfel încît partidul nostru să-şi îndeplinească în orice împrejurări misiunea şi rolul său istoric de a realiza pe pămîntul României cea mai dreaptă şi mai înaintată orînduire socială — socialismul şi comunismul, de a asigura întotdeauna viitorul liber şi independent al poporului român!"**

Viguroasă demonstraţie a resurselor inepuizabile de continuă perfecţionare a procesului de edificare a noii orînduiri pe baza aplicării ferme a principiilor socialismului ştiinţific, Raportul constituie o vibrantă chemare la întărirea spiritului revoluţionar, patriotic, la apărarea cuceririlor istorice ale naţiunii noastre: **„Sub nici o formă nu trebuie să admitem — şi în nici o împrejurare — ca cineva să atenteze la cuceririle socialiste ale poporului român, ca cineva, indiferent sub ce formă, să pună piedici în înaintarea României spre comunism!"**

Încrederea în forţele socialismului, ale noului, în capacitatea popoarelor de a-şi hotărî singure destinul de propăşire în libertate şi independenţă, este pusă în evidenţă şi de ampla analiză a situaţiei mondiale, concepută în dinamica ei complexă, sub impactul acţiunii unui adevărat „nod" de contradicţii fundamentale, cu caracter global — între socialism şi capitalism, între ţările bogate şi cele sărace, la care se adaugă contradicţia de clasă din înseşi ţările capitaliste dezvoltate, ca şi între aceste din urmă ţări. Totul — în condiţiile menţinerii pericolului unui nou război mondial, care ar duce la însăşi dispariţia vieţii pe planeta noastră. Fără a încerca o expunere de detaliu a multiplelor unghiuri de abordare a desfăşurărilor mondiale — sub aspectele ei politice, economice, sociale, militare —, vom releva caracterul principial şi profund constructiv al direcţiilor de abordare, al răspunsurilor oferite marilor probleme cu care se confruntă omenirea contemporană, al soluţiilor şi iniţiativelor prezentate. Stabilirea cu fermitate a priorităţilor de acţiune, identificarea celor mai adecvate căi şi mijloace de a atrage masele, popoarele la luptă unită pentru oprirea cursului periculos al evenimentelor, spiritul militant, de înaltă răspundere politică, extragerea, din înţelegerea adîncă a experienţei istorice, a acelor concluzii de stringentă actualitate şi mare capacitate clarificatoare, abordarea unitară a problemelor, în interconexiunea lor firească, curajul de a spune lucrurilor pe nume, de a determina abordări frontale, neconjuncturale, de a defrişa terenuri noi de abordare spre a stimula găsirea celor mai largi platforme de acţiune solidară — sînt, acestea, componente de bază ale unei autentice strategii globale de pace. Puternic reafirmată de tovarăşul Nicolae Ceauşescu în Raportul la Congres, ea reprezintă o valoroasă contribuţie la lupta pentru triumful politicii noi, de pace şi conlucrare, de făurire a unei lumi mai drepte şi mai bune, fără arme şi războaie, a progresului economic şi social, a conlucrării între naţiuni libere şi independente.

O.N.U.D.I.

Exigențele dezvoltării industriale și „lumea a treia"

Între 20 și 24 noiembrie se desfășoară, la Viena, cea de-a treia sesiune a Conferinței Generale a Organizației Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială (O.N.U.D.I.). Cele 151 de state membre ale organizației au pe agenda de lucru a sesiunii stabilirea orientărilor generale ale activităților O.N.U.D.I. pentru anii '90, cu temă-cadru „Noile orientări ale industrializării în țările lumii a treia".

Cea de-a treia sesiune a Conferinței Generale a O.N.U.D.I. are, pe ordinea de zi, dosare de stringentă actualitate, cum ar fi, spre exemplu, datoriile externe ale țărilor în curs de dezvoltare. Actuala sesiune se desfășoară într-un moment cînd, în economia mondială, se înregistrează mari dezechilibre și decalaje, îndeosebi între țările bogate și cele sărace. Menționăm, în context, un recent raport anual al Organizației Națiunilor Unite pentru Dezvoltare: Industrială, care semnalează faptul că, „dacă ar exista o mai mare concertare a eforturilor pe plan internațional pentru ajutorarea țărilor în curs de dezvoltare, previziunile dezvoltării lor economice ar fi mai optimiste". Același raport relevă că, în țările din Europa occidentală, se va înregistra o scădere a produsului intern brut (P.I.B.) de la 3,4 la sută, în 1988, la 2,9 anul viitor. În ceea ce privește țările în curs de dezvoltare, se prevede o creștere destul de fragilă a P.I.B., de la 3,6 la sută, anul acesta, la 4,1 la sută în 1990. Cu toate că raportul remarcă această creștere, documentul arată că dezvoltarea economică va fi lentă în anii următori, din cauza unei productivități scăzute.

În acest context economic mondial, actuala sesiune a O.N.U.D.I. va stabili planul pe termen mediu (1990—1995) a activității sale, care va servi drept bază a deciziilor luate în cadrul lucrărilor sesiunii.

Pe agenda de lucru figurează, în mod prioritar, dosare vizînd diminuarea instabilității economiei și, îndeosebi, a industriei țărilor lumii a treia : punerea în valoare a resurselor umane, îmbunătățirea transferului de tehnologie, mediul înconjurător și energia, dezvoltarea industrială în general și, în acest cadru, a industriei mici și mijlocii. În ceea ce privește dezvoltarea industrială, se detașează mai multe preocupări ale O.N.U.D.I. ce se află în centrul atenției : mobilizarea resurselor financiare pentru dezvoltarea industrială, cooperarea economică între țările în curs de dezvoltare și integrarea muncii femeilor în dezvoltarea industriei. Sesiunea urmează să se pronunțe, între altele, în unele probleme speciale, cum ar fi propunerea privind desemnarea celui de-al doilea „Deceniu al dezvoltării industriale pentru Africa", stabilirea programului de cooperare regională pentru redresarea economică a Americii Latine și regiunii Caraibilor, a programului special pentru dezvoltarea industrială în Asia și Pacific, progresul industrializării țărilor celor mai puțin avansate, datoria externă și dezvoltarea industrială. Avînd în vedere impactul pe care îl au datoriile externe pentru țările în curs de dezvoltare, îndeosebi pentru cele mai puțin dezvoltate, în cadrul sesiunii s-a subliniat — ca și la cele anterioare, de altfel — că este necesar ca O.N.U.D.I. „să continue acordarea de prioritate ajutorării țărilor mai puțin avansate în toate programele sale". Documente oficiale ale organizației arată că, de la lansarea, de către O.N.U., a Programului substanțial de acțiune pentru anii '80 în favoarea acestei categorii de țări, situația economică și socială a majorității acestor țări s-a deteriorat. Cauzele ? Un „cerc vicios" de factori interni și externi, între care se numără un sprijin insuficient, resurse umane scăzute, catastrofe naturale, diminuarea prețurilor la produsele de bază, și, mai cu seamă, consecințele datoriei externe asupra dezvoltării în plan intern. Așadar, se așteaptă ca și prezenta sesiune a O.N.U.D.I. de la Viena să stabilească anumite priorități și programe pentru soluționarea echitabilă a problemelor economice care confruntă țările în curs de dezvoltare.

Mihaela Maxim

ONUDI

Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială *(O.N.U.D.I.) a fost creată de către Adunarea Generală a O.N.U. la 1 ianuarie 1967, avînd drept obiective de bază promovarea și accelerarea industrializării în țările în curs de dezvoltare și coordonarea activităților Națiunilor Unite în acest domeniu. O.N.U.D.I. acordă asistență țărilor în curs de dezvoltare în direcția extinderii, modernizării și funcționării operative a industriei în țările respective, activînd, totodată, în vederea aplicării efective a metodelor moderne ale producției industriale, ale programării și planificării, pentru crearea și perfecționarea instituțiilor industriale, adaptarea și transferul de tehnologie, ca și pregătirea personalului de specialitate. O.N.U.D.I. acționează ca instrument în cadrul contactelor, negocierilor și consultărilor dintre țările industrializate și cele în curs de dezvoltare, avînd ca obiectiv industrializarea țărilor în curs de dezvoltare. De asemenea, organizația acordă sprijin acestor țări pentru obținerea de finanțări externe pentru proiectele industriale și oferă servicii de specialitate, în cooperare cu alte organisme ale O.N.U., în direcția exploatării și utilizării eficiente a resurselor naturale, a materiilor prime industriale etc.*

Prima Conferință Internațională a O.N.U.D.I. a avut loc la Viena în 1971. La cea de-a doua conferință (Lima, 1975), a fost propusă stabilirea statutului O.N.U.D.I. ca agenție specializată a Organizației mondiale și a fixat fondul O.N.U.D.I. Tot la această conferință au fost adoptate Declarația și Planul de Acțiune de la Lima, prin care se indică obiectivul ca țările în curs de dezvoltare să atingă, către anul 2000, o producție industrială reprezentînd 25 la sută din totalul producției industriale la nivel mondial. În cadrul celei de-a treia Conferințe Generale a O.N.U.D.I. de la New Delhi, din 1980, s-a recomandat, — și, ulterior, Adunarea Generală O.N.U. a aprobat — desemnarea anilor '80 ca „Deceniu al dezvoltării industriale pentru Africa".

În această săptămînă...

Etiopia. Convorbiri pentru reconciliere

La Roma s-a încheiat prima rundă a negocierilor de pace dintre delegația guvernului Etiopiei și reprezentanții „Frontului Popular de Eliberare Tigrè" (F.P.E.T.), avînd drept scop să pună capăt conflictului din nordul țării. Comunicatul oficial al Ministerului de externe italian relevă că cele două delegații au ajuns la un acord asupra ordinii de zi a viitoarelor convorbiri programate la 12 decembrie, tot la Roma.

Se subliniază că negocierile, începute la 4 noiembrie, s-au desfășurat într-o atmosferă „deschisă și constructivă", deși se recunoaște existența unor „dificultăți". Potrivit comunicatului, în cadrul primei runde de negocieri au fost abordate doar aspecte tehnice legate de viitoarele convorbiri, iar problemele spinoase au fost lăsate pentru runda următoare.

Reprezentanții autorităților de la Addis Abeba și cei ai F.P.E.T. (mișcare de gherilă în provincia Tigrè, din nordul Etiopiei) și-au exprimat voința de a continua eforturile pentru înfăptuirea păcii și pentru a pune capăt suferințelor populației din regiunea disputată. Acordul privind aspectele de procedură se referă la limba ce va fi utilizată la negocieri, la documentație, la informațiile ce urmează a fi difuzate, la problema secretariatului aferent tratativelor etc.

La cererea ambelor părți și potrivit unui acord semnat în octombrie, la Londra, guvernul italian participă la negocieri în calitate de „observator neutru".

Se reamintește că autoritățile etiopiene poartă, în același timp, convorbiri de pace și cu mișcarea de gherilă din provincia Eritreea.

NAMIBIA

O victorie istorică a SWAPO și a întregului popor

Urmărite cu atenție de-a lungul celor cinci zile cît au durat, alegerile au dat cîștig de cauză SWAPO, care a obținut 41 de locuri în Adunarea Constituantă. Este, în fapt, o victorie istorică a poporului namibian. Salutînd cu deosebită satisfacție recenta victorie a SWAPO în alegeri, poporul român își reafirmă convingerea că acest eveniment este decisiv pentru dobîndirea independenței Namibiei. În acest sens, în telegrama pe care președintele **Nicolae Ceaușescu** a adresat-o președintelui SWAPO, Sam Nujoma, se arată : **„Îmi este deosebit de plăcut ca, în numele Partidului Comunist Român, al poporului român și al meu personal, să vă adresez dumneavoastră, tuturor membrilor și simpatizanților Organizației Poporului din Africa de Sud-Vest (SWAPO), precum și poporului namibian prieten calde felicitări pentru rezultatele obținute în alegerile generale din Namibia. Partidul și poporul nostru, care au sprijinit activ încă de la început lupta justă a poporului namibian pentru realizarea aspirațiilor sale de libertate și independență națională, se bucură în mod sincer de această remarcabilă victorie istorică, ce deschide calea dezvoltării independente a Namibiei pe drumul progresului economic și social".**

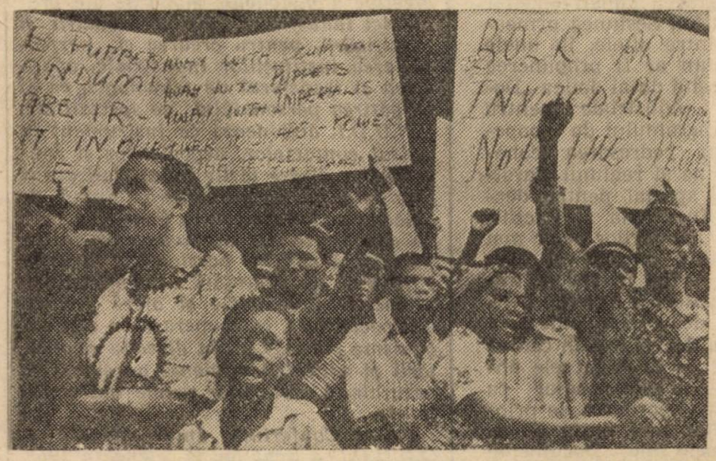

Windhoek. Membri și simpatizanți ai SWAPO salută victoria în alegeri

Așa cum anticipaseră cei mai mulți dintre observatorii și comentatorii politici, aflați la fața locului sau nu, Organizația Poporului din Africa de Sud-Vest (SWAPO), condusă de Sam Nujoma și considerată formațiunea politică avînd cea mai largă audiență în teritoriul namibian, a obținut procentajul cel mai mare la scrutinul desfășurat între 7—11 noiembrie a.c. — 57,33 la sută din voturi, adică 41 de locuri în Adunarea Constituantă. Așadar, cea mai semnificativă etapă pe drumul proclamării independenței Namibiei a fost parcursă, scrutinul confirmînd cu pregnanță faptul că SWAPO este cel mai important partid politic, el ducînd, de aproximativ trei decenii, lupta de eliberare a poporului namibian. De altfel, spre a confirma cele de mai sus, îndată după comunicarea oficială a rezultatelor scrutinului de către Martti Ahtisaari, reprezentantul special în Namibia al secretarului general al ONU, atît la Windhoek, capitala teritoriului, cît și în alte mari sau mici localități, mai ales din Ovamboland, unde SWAPO a obținut o victorie zdrobitoare, s-au consemnat impresionante manifestații de bucurie ale populației, care a arborat drapelul SWAPO și a salutat, cu mare satisfacție, pe liderii și membrii acesteia.

În ce o privește, Alianța Democratică Turnhalle, principala rivală a SWAPO, a obținut 21 de locuri în Adunarea Constituantă și va trebui să se coalizeze cu alte partide pentru a beneficia de 25 de locuri în Parlament, ceea ce i-ar permite să dispună de dreptul de veto în privința elaborării noii Constituții a Namibiei independente. De reținut să celelalte partide, care au mai obținut locuri în Adunarea Constituantă, sînt : Frontul Democratic Unit (UDF — 4), Acțiunea Creștină Națională (ACN — 3), Frontul Patriotic Național (NPF), Convenția Federală din Namibia (NCF) și Frontul Național din Namibia (NNF) — cîte un loc.

Imediat după victoria SWAPO în alegeri, președintele acestei organizații, Sam Nujoma, a adresat namibienilor un mesaj în care se pronunță pentru moderație și reconciliere, în acest sens el făcînd adversarilor partidului său propunerea de „a coopera" în cadrul Adunării Constituante, însărcinată cu elaborarea Constituției viitorului stat. Reafirmînd faptul că un guvern condus de SWAPO va aplica o politică de „reconciliere națională", Sam Nujoma a arătat, însă, că nu va exista loc, în rîndul forțelor de securitate ale viitorului stat, pentru foștii membri ai poliției „Koevoet", care a fost dizolvată, sau pentru cei care au slujit „Forța Teritoriului din Sud-Vestul African" (SWATF) — armata din Namibia (comandată de sud-africani) —, desființată în cadrul procesului de obținere a independenței acestei colonii sud-africane.

Întrucît textul viitoarei Constituții va trebui aprobat cu o majoritate de două treimi — 48 voturi în parlament —, partidul condus de Sam Nujoma va căuta să formeze o alianță cu alte formațiuni politice. În ce privește elaborarea Constituției, SWAPO va fi călăuzită de „principiul democratic al dezbaterii deschise și al deciziei majorității", a afirmat Nujoma. Celelalte partide, a menționat el, vor avea „suficient timp" pentru a-și prezenta propunerile, deoarece „nu intenționăm să ne impunem punctul de vedere".

Sam Nujoma — pe care secretarul Biroului de Informații al SWAPO, Hidipo Hamutenya, l-a prezentat drept viitorul președinte al Namibiei — și-a exprimat dorința ca Adunarea Constituantă să-și încheie rapid lucrările, pentru a nu întîrzia proclamarea independenței, care este condiționată de adoptarea Constituției.

În legătură cu eventualitatea creării unui guvern de coaliție după obținerea independenței Namibiei, Nujoma a arătat că hotărîrea, în acest sens, va trebui

În această săptămînă...

1300 miliarde dolari datorie externă

Țările în curs de dezvoltare au pierdut zece ani de creștere economică, din cauza poverii datoriei lor externe, a declarat Antoine Blanca, director general al Biroului O.N.U. pentru dezvoltare și cooperare economică.

Datoria externă a aproximativ 70 de țări, dintre care 28 de state africane, care intră, potrivit normelor Fondului Monetar Internațional, în categoria țărilor în curs de dezvoltare, se cifrează la 1300 miliarde dolari, a afirmat A. Blanca.

Fiecare sporire a ratelor dobînzilor percepute de băncile centrale din țările dezvoltate are ca efect o creștere cu mai multe miliarde de dolari a volumului dobînzilor țărilor în curs de dezvoltare, a subliniat el. A. Blanca a apreciat că, în urma anulării Acordului internațional privind cafeaua, Columbia a pierdut anual 400 miliarde dolari.

Această „pierdere" în ce privește creșterea economică, a adăugat el, se exprimă, totodată, prin „mai puține școli, mai puține spitale, mai puține alimente". Nu este de mirare, deci, că sărăcia se extinde. Există o legătură directă între aceste fenomene și faptul că țările în curs de dezvoltare transferă, anual, către țările bogate aproximativ 30 miliarde dolari în valoare netă.

A. Blanca și-a exprimat, totodată, speranța că va fi realizat un „consens politic asupra necesității adoptării unor măsuri de reducere a datoriilor" în cadrul sesiunii extraordinare pe care Adunarea Generală a O.N.U. o va consacra acestei probleme, în luna aprilie.

Dacă țările în curs de dezvoltare trebuie să-și continue „eforturile în vederea aplicării de reforme", țările industrializate au obligația să depună eforturi pentru ameliorarea climatului economic internațional, a subliniat Antoine Blanca.

Astfel, pentru atingerea acestor obiective, S.U.A. ar trebui să-și reducă deficitul, „ceea ce ar permite diminuarea ratelor dobînzii", iar Japonia, ca și R.F.G., ar putea orienta o importantă parte a excedentelor spre țările în curs de dezvoltare, a afirmat el. „Realismul, a conchis Blanca, ar putea să determine țările bogate să acorde mai multă importanță problemei datoriei, pentru a-și asigura propriul echilibru și propria securitate".

adoptată de Comitetul Central al SWAPO, ceea ce înseamnă că el nu exclude o astfel de posibilitate, deşi mişcarea sa dispune de majoritatea absolută.

SWAPO — a declarat Sam Nujoma — va atrage, în exercitarea puterii, persoane provenite din cercurile de afaceri sau din rîndurile clerului, „dar vor fi incluşi şi patrioţi namibieni". El a mai precizat că SWAPO se pronunţă în favoarea unei „economii mixte" şi a formării de „întreprinderi mixte" între stat şi societăţi străine. În ce priveşte libertatea presei, de întrunire, de mişcare şi de religie, Nujoma s-a angajat că acestea vor fi respectate. „Noi întindem mîna prieteniei albilor şi îi invităm să rămînă şi să trăiască cu noi, pe bază de egalitate", a adăugat el în încheiere.

Aşa cum s-a arătat pe bună dreptate, cîştigarea alegerilor de către SWAPO este, cu adevărat, un eveniment deosebit în întreaga viaţă politică a Namibiei, demonstrîndu-se, din nou, că, niciodată, nimeni şi nimic nu poate curma, în vreun fel, lupta unui popor decis să-şi cucerească dreptul la existenţă liberă şi suverană şi să-şi hotărască, el însuşi, destinele. În egală măsură, victoria SWAPO este una a întregii Africi independente, a hotărîrii neabătute a statelor continentului de a-şi aduce contribuţia la abolirea colonialismului şi apartheidului. Organizaţia Unităţii Africane şi-a exprimat satisfacţia în legătură cu rezultatul alegerilor din Namibia. Poporul namibian a dat dovadă, „în condiţiile istorice actuale, de responsabilitate, de demnitate şi maturitate politică" — se subliniază într-un document dat publicităţii la New York. Victoria SWAPO — se arată — este victoria întregului popor namibian. Ea este, de asemenea, victoria dreptăţii şi libertăţii împotriva dominaţiei străine şi exploatării, expresia hotărîrii poporului namibian de a-şi exercita pe deplin drepturile sale după ani lungi de oprimare.

Acum, în Windhoek, se află în centrul atenţiei faza consultărilor postelectorale, care, prin rezultatele lor, vor trebui să netezească, în modul cel mai adecvat cu putinţă, calea elaborării viitoarei Constituţii şi implicit proclamarea, la momentul prevăzut, a viitorului stat independent — Namibia. Astfel, marţi s-au reunit, pentru prima oară, deputaţii din Adunarea Constituantă, a căror misiune este să redacteze Constituţia, să stabilească data proclamării independenţei teritoriului şi să-i desemneze pe membrii guvernului.

Dumitru Constantin

În această săptămînă...

Sofia. Sesiunea Adunării Populare a R. P. Bulgaria

Adunarea Populară a R. P. Bulgaria, în cadrul sesiunii din 17 noiembrie, a ales pe tovarăşul Petăr Mladenov, secretar general al C.C. al P.C. Bulgar, în funcţia de preşedinte al Consiliului de Stat al R. P. Bulgaria.

Adunarea Populară a adoptat, de asemenea, o hotărîre privind efectuarea unor schimbări în componenţa Consiliului de Stat, în structura şi componenţa guvernului — transmite agenţia „BTA".

Aprobînd o serie de schimbări în componenţa Consiliului de Miniştri, Adunarea Populară a R. P. Bulgaria a numit pe Kiril Zarev, Mincio Iovcev, Ghiorghi Pirinski şi Stoian Mihailov în funcţia de vicepreşedinţi ai Consiliului de Miniştri. Ministru al afacerilor externe a fost desemnat Boiko Dimitrov, iar Hristo Hristov — ministru al relaţiilor economice externe.

Au fost înfiinţate, totodată, o serie de noi ministere şi instituţii centrale pe lîngă Consiliul de Miniştri.

Berlin. Confirmarea noului guvern

Camera Populară a R. D. Germane a confirmat, săptămîna trecută, componenţa noului guvern al R.D.G., condus de Hans Modrow şi compus din 28 de membri. Vicepreşedinţi ai Consiliului de Miniştri sînt Christa Luft, Peter Moreth şi Lothar de Maiziere. Portofoliile afacerilor externe şi comerţului exterior au revenit lui Oskar Fischer şi, respectiv, Gerhard Beil.

În declaraţia guvernamentală, adoptată în unanimitate, se subliniază că principala sarcină a noului cabinet este stabilizarea economiei, promovarea păcii şi socialismului. Preşedintele Consiliului de Miniştri, Hans Modrow, care a prezentat declaraţia guvernamentală, a arătat, între altele, că guvernul doreşte să facă totul pentru a se realiza stabilitatea economică extrem de necesară şi pentru a face ca produsul social să crească în mod real. Guvernul, a spus vorbitorul, cere fiecărui om al muncii să lucreze cu rezultate cît mai bune, mult mai raţional, în fiecare oră şi pentru fiecare marcă primită, crearea condiţiilor-cadru în acest scop fiind datoria guvernului. Recunoaştem realizările oamenilor muncii în toate deceniile trecute. În aceste zile este exprimată din ce în ce mai des dorinţa să se păstreze ceea ce s-a obţinut prin muncă grea, să nu se renunţe la nimic, să nu se irosească efortul tuturor anilor grei. Această avuţie, marea proprietate a poporului, trebuie utilizată şi făcută mai productivă, a arătat preşedintele Consiliului de Miniştri al R. D. Germane.

Budapesta. Convocarea celui de-al XIV-lea Congres al P.M.S.U.

Cel de-al XIV-lea Congres al P.M.S.U. este convocat pentru 17 decembrie, se arată într-un apel semnat de Karoly Grosz, în numele Comitetului pentru pregătirea Congresului. În document, care a fost remis agenţiei „MTI", P.M.S.U. adresează membrilor şi prietenilor săi următorul mesaj: „Cea mai importantă sarcină constă în organizarea pe baze noi a unui partid marxist unic — al muncitorilor, ţăranilor şi intelectualilor —, care să fie capabil să menţină cuceririle obţinute prin munca plină de abnegaţie de-a lungul a patru decenii, să depăşească profunda criză şi să stabilească modalităţile de înfăptuire a idealurilor socialiste. Cel de-al XIV-lea Congres îşi propune sarcina de a elabora un program de acţiuni al P.M.S.U. care să includă reformele necesare, normele juridice democratice şi sarcinile economice şi sociale ce trebuie urgent soluţionate, reprezentarea politică a intereselor muncitorilor şi intelectualilor, pensionarilor şi tineretului".

Auckland. Colaborarea economică în regiunea Oceanului Pacific

În oraşul neozeelandez Auckland s-au desfăşurat, între 12 şi 15 noiembrie, lucrările celei de-a 7-a Conferinţe pentru colaborare economică în regiunea Oceanului Pacific (P.E.C.C.). Participanţii — reprezentanţi din Australia, Noua Zeelandă, SUA, Canada, China, Japonia, Coreea de Sud şi cele şase ţări ale ASEAN (Brunei, Indonezia, Malayezia, Filipine, Singapore şi Thailanda) — au examinat aspecte privind perspectivele acestei organizaţii. P.E.C.C. este o organizaţie de cooperare regională creată în anul 1980, la prima sa conferinţă ce a avut loc la Canberra. Din P.E.C.C. fac parte, de asemenea, statele insulare din Pacificul de Sud. Conferinţele organizaţiei se ţin anual, prin rotaţie, într-un oraş din statele membre ale P.E.C.C., care deţine, în acel an, şi preşedinţia organizaţiei.

La lucrările actualei conferinţe s-a subliniat faptul că ritmul de creştere economică a ţărilor din regiune a înregistrat o diminuare destul de însemnată în anii 1988 şi 1989. S-a remarcat, de asemenea, că deficitul balanţelor de plăţi va rămîne, în continuare, cea mai serioasă problemă economică din regiune. În ceea ce priveşte inflaţia, un alt „punct nevralgic" al ţărilor din zonă, nu se aşteaptă să se diminueze, ci, dimpotrivă, în unele state va continua să se accelereze. În consecinţă, la dezbateri s-a subliniat că organizaţia ar trebui să joace un rol mai activ în regiune, relevîndu-se, totodată, necesitatea ca P.E.C.C. să coopereze şi cu alte organizaţii regionale, în interesul statelor din Asia şi Pacific.

Avînd în vedere diversitatea şi dinamismul ţărilor situate în Pacific — s-a relevat în cadrul lucrărilor —, participanţii au hotărît crearea unui secretariat permanent, la Singapore, care îşi va începe activitatea la începutul anului viitor. De asemenea, pentru diminuarea decalajelor existente între ţările din zonă, ca şi pentru o mai operativă implicare a statelor insulare din Pacificul de Sud în activitatea organizaţiei, s-a hotărît constituirea a trei grupuri de lucru — pentru ştiinţă şi tehnologie, pentru transport, telecomunicaţii, turism şi pentru ocrotirea mediului înconjurător.

LONDRA

Climat social tensionat

La trei săptămîni după preluarea funcției de ministru de finanțe, John Major a pronunțat primul său discurs important în Camera Comunelor, în fapt prezentarea „mini-bugetului" tradițional în fiecare toamnă.

Există în Marea Britanie, în fiecare an, două momente majore legate de activitatea financiaro-economică : în luna martie se prezintă bugetul pe anul fiscal următor, iar în luna noiembrie, înaintea începerii unei noi sesiuni parlamentare, se prezintă un fel de „mini-buget", în care se reafirmă ori se modifică parțial, în funcție de realități, datele prezentate în primăvară. Bugetul din acest an a fost alcătuit de Nigel Lawson, timp de mai bine de șase ani ministru de finanțe și organizator al strategiei economice a guvernului. Dar divergențele mereu mai pronunțate cu primul ministru au dus la demisia lui Lawson, luna trecută, și înlocuirea sa cu John Major. Observatorii se întrebau în ce vor consta schimbările în strategia economică și, îndeosebi, dacă vor avea loc asemenea schimbări. Fostul ministru de finanțe a susținut, constant, că prioritatea trebuie să fie reducerea inflației și, pentru a o ține în frîu, a recurs permanent la sporirea ratei dobînzilor, reușind, în cele din urmă, să nemulțumească și cercurile de afaceri. Pe lîngă ratele ridicate ale dobînzilor, care îngreunează investițiile, inflația a tins să sporească în ultimul an, deficitul balanței de plăți a cunoscut recorduri, încît nu puțini experți afirmă că economia britanică se îndreaptă spre recesiune. Dar schimbarea de guvern de luna trecută nu pare să fie urmată și de o schimbare de strategie : în ciuda criticilor în chiar propriul partid și a diminuării considerabile a popularității, liderul conservator Margaret Thatcher declara că accentul pus pe combaterea inflației va constitui, ca și pînă acum, prioritatea guvernului.

În „mini-bugetul" prezentat în Camera Comunelor, John Major a reafirmat, în mare, această strategie, dar mai nuanțat, discursul său fiind, în fapt, o recunoaștere a dificultăților prezente și viitoare ale guvernului. Dacă în urmă cu doi ani Marea Britanie cunoștea cea mai ridicată creștere economică dintre țările occidentale, John Major afirmă acum că, în 1990, se va înregistra cea mai redusă creștere economică — doar 1,25 la sută. „Principala prioritate a guvernului este de a reduce inflația. Pentru a reuși aceasta, ritmul economiei trebuie să încetinească un timp" — a spus ministrul. Or, aceasta contrazice, în mod evident, datele mult prea optimiste prevăzute de fostul ministru al finanțelor, în primăvara acestui an. Deși John Major declară că economia britanică intră în anii '90 într-o stare incomparabil mai bună decît la începutul anilor '80, principalele coordonate economice sugerează că programul guvernului n-a fost îndeplinit. Inflația se ridică la un procent de 7,3 la sută, mai mare decît media în Piața comună. Margaret Beckett, purtătoarea de cuvînt laburistă în probleme financiare, declara, cu sarcasm, că aceasta „constituie o reușită apreciabilă după zece ani în care guvernul a declarat că inflația este principalul său inamic". Mai mult, afirma Beckett, ușoara reducere a procentului inflației este temporară și se va înregistra o nouă sporire. Chiar datele oficiale menționează, de fapt, că, la sfîrșitul anului viitor, inflația va oscila în jurul a 6 la sută, cu mult peste prognozele mai vechi. Pentru a combate inflația, vor fi menținute, în primul rînd, ratele ridicate ale dobînzilor — și nu sînt excluse noi sporiri, nemulțumind și mai mult alegătorii. Despre șomaj nu se spune nici un cuvînt, dar economiștii susțin că, date fiind condițiile generale, acesta va cunoaște o creștere. Controlul cheltuielilor publice va rămîne, potrivit ministrului, „un element central" al strategiei economice. Deși se anunță anumite fonduri pentru serviciile naționale de sănătate, educație, drumuri și locuințe, sumele sînt cu mult sub cele solicitate de respectivele domenii. Toate acestea l-au determinat pe purtătorul de cuvînt laburist în probleme economice, John Smith, să afirme că „miracolul economic" anunțat de conservatori nu s-a produs și că neîmplinirea previziunilor anunțate în toamna trecută constituie „o altă revelație despre cît de prost este condusă economia britanică".

Toate acestea continuă să aibă un ecou și în afara Parlamentului. Sondajele de opinie sînt defavorabile conservatorilor, ca și pînă acum. Se vorbește tot mai mult despre o schimbare de lider a acestui partid — iar Margaret Thatcher a declarat că va ceda puterea după viitoarele alegeri. Nemulțumiri se înregistrează în diverse categorii ale populației. Exemplul cel mai recent îl oferă cei care lucrează pe ambulanțe. De zece săptămîni există o dispută privind creșterile salariale, nesoluționată în ciuda repetatelor întîlniri și chiar a interpelărilor din Camera Comunelor, dispută ce a obligat guvernul să recurgă la serviciile armatei și care riscă să se extindă în întreaga țară. După mineri, mecanici, docheri, profesori, o altă categorie de oameni ai muncii consideră că guvernul nu și-a îndeplinit promisiunile, iar condițiile în care își desfășoară activitatea sînt inacceptabile.

S. T.

În această săptămînă...

Atena.
Guvern provizoriu

În ultima săptămînă, la Atena au continuat negocierile între principalele partide politice ale țării privind formarea unui guvern de coaliție. În urma rezultatelor recentului scrutin, de la 5 noiembrie, cu toate că partidul Noua Democrație a obținut numărul cel mai mare de voturi, acestea nu au fost suficiente pentru a-i conferi posibilitatea formării unui guvern monocolor. Este pentru a doua oară în acest an cînd electoratul grec se prezintă la urne pentru desemnarea noilor membri ai parlamentului. La scrutinul de la 18 iunie, decizia urnelor a fost incertă, similară cu cea de la 5 noiembrie. În consecință, conducătorii celor trei forțe politice ale țării au început consultările în vederea analizării posibilităților de formare a unui guvern de coaliție.

Liderul partidului conservator Noua Democrație, Constantin Mitsotakis, a propus alcătuirea unui guvern cu un mandat de scurtă durată, care să fie sprijinit de toate partidele. Acest cabinet nu ar trebui să se angajeze în soluționarea unor probleme majore și controversate, urmînd ca, în luna ianuarie a anului viitor, să fie organizate alegeri prezidențiale și parlamentare. Mitsotakis, care a apreciat că situația economică reclamă formarea grabnică a unui guvern, a formulat această propunere după ce a eșuat în încercarea de de a alcătui un nou cabinet.

Potrivit prevederilor constituționale, președintele țării, Christos Sartzetakis, l-a însărcinat pe liderul Mișcării Socialiste Panelene (PASOK) — cea de-a doua forță politică a Greciei — Andreas Papandreu, cu un mandat exploratoriu, după eșecul liderului Noii Democrații. Papandreu a avansat propunerea constituirii unui cabinet cu participarea PASOK și a Coaliției forțelor de stînga și progresiste, din care face parte și Partidul comunist, dar, după trei zile de negocieri, acestea nu s-au soldat cu rezultate concrete.

Cel de-al treilea lider elen, Harilaos Florakis, președintele Comitetului politic al Coaliției forțelor de stînga și progresiste, a anunțat că, în cursul convorbirii cu liderul Noii Democrații, C. Mitsotakis, s-a convenit asupra necesității formării unui guvern al tuturor forțelor politice pentru a face față problemelor comune. În această situație, conducătorii principalelor trei partide politice — conservator, socialist, coaliția de stînga — s-au întîlnit cu președintele țării, C. Sartzetakis, pentru a-i prezenta rezultatele consultărilor în vederea formării guvernului, tentativă încheiată cu un nou eșec.

În cele din urmă, liderii principalelor forțe politice din Grecia au hotărît formarea unui guvern provizoriu. După cum s-a anunțat la Atena, noul cabinet va funcționa pînă la mijlocul lunii aprilie 1990, cînd vor avea loc alegeri prezidențiale. Guvernul provizoriu va fi condus de profesorul Xenofon Zolotas, fost director general al Băncii Greciei.

BEIRUT

Demersuri pentru un guvern de unitate națională

La trei săptămîni după alegerea președintelui Republicii Libaneze — după o pauză constituțională forțată de 409 zile —, complexitatea situației politice din această țară generează alte confruntări și neînțelegeri interne, împiedicînd dezvoltarea normală a procesului de reconciliere națională, inițiat de reuniunea de la Taif a parlamentului și continuat prin desemnarea noului șef al statului.

Forțele politico-militare ale unei părți din comunitatea creștină-maronită, grupate în jurul generalului Aoun, care ocupă atît palatul prezidențial de la Baabda, cît și sediul Ministerului apărării de la Yarze, se mențin pe poziția de recuzare a alegerii lui René Moaawad, ca șef al statului, la ultima sesiune a parlamentului, pe care o consideră, de altfel, neconstituțională. Se încearcă, totodată, blocarea formării unui guvern de unitate națională, menit să aducă reconcilierea, și să împiedice dezvoltarea țării.

Președintele Moaawad, a cărui alegere a fost recunoscută oficial de țările arabe și de comunitatea internațională, a însărcinat cu formarea guvernului de unitate națională, după consultări cu diverse grupări politice, creștine și musulmane, pe fostul premier Selim Al Hoss, care își prezentase demisia noului șef al statului, imediat după începerea activității constituționale a acestuia.

Selim Al Hoss, în vîrstă de 54 de ani, a mai deținut funcția de premier, de trei ori, începînd din anul 1976, și a ocupat, de asemenea, în anumite perioade, și alte funcții ministeriale. Din 1987, îi succedase, la conducerea guvernului, lui Rashid Karame, căzut victimă unui atentat. Aparținînd comunității musulman sunite, Selim Al Hoss este considerat o personalitate politică moderată, un om al dialogului și înțelegerii, care poate constitui o punte de legătură între grupările comunitare libaneze.

Problema principală de surmontat în vederea constituirii noului guvern este aceea a convingerii tuturor forțelor politice ale țării, creștine și musulmane, să-și desemneze reprezentanți în acest cabinet al reconcilierii și unității naționale. Principalele grupări musulmane și-au anunțat dorința de a sprijini formarea noului guvern Hoss. Conducerea religioasă a comunității maronite, în frunte cu patriarhul Nasrallah Sfeir, s-a pronunțat, și ea, atît în sprijinul noului președinte René Moaawad (care aparține comunității respective), cît și al constituirii guvernului de unitate națională, condus de Selim Al Hoss.

„Frontul Libanez" (coaliția forțelor politice de dreapta creștine maronite) a decis, după o săptămînă de reuniuni și dezbateri, să nu participe la guvern, pentru a nu dezmembra comunitatea căreia îi aparține. George Saad, șeful partidului Kataeb (falangele libaneze), principala formație a numitului front, care a participat atît la reuniunea de la Taif a parlamentului libanez, cît și la sesiunea de alegere a noului șef al statului, votînd în favoarea acestuia, și-a anunțat și el neparticiparea, sub aceeași motivație.

În fronda sa împotriva hotărîrilor de la Taif și a alegerii noului șef de stat, precum și a desemnării lui Selim Al Hoss în funcția de prim-ministru, generalul Aoun contează nu numai pe unitățile militare, dar și pe „Forțele libaneze" (milițiile de dreapta creștine unificate), ce se dovedesc intransigente și belicoase, căutînd să intimideze și să determine opțiunile unor personalități politice. Cele nouă atentate cu bombe și vehicule-capcană, săvîrșite în ultimele trei săptămîni, la Beirut, în apropierea domiciliilor unor oameni politici libanezi, în majoritatea lor creștini, sînt extrem de concludente în acest sens. Ar fi de notat că atît președintele, cît și premierul desemnat, preconizează lichidarea milițiilor, care au devenit un fel de stat în stat în zonele controlate de ele, contribuind din plin la perpetuarea climatului de insecuritate și neîncetate confruntări armate. Or, aceste miliții, cum ar fi „Forțele Libaneze", cu un efectiv de 10.000 de oameni și echipamentul unei armate moderne, inclusiv artilerie și tancuri, se lasă cu greu convinse să renunțe la privilegiile lor, ceea ce nu face decît să prelungească starea de încordare existentă.

Menținerea generalului Aoun, a militarilor și miliților fidele lui pe poziții de respingere a hotărîrilor de la Taif, privind procesul de reconciliere și unitate națională, prezintă pericole grave pentru începutul de destindere și normalizare a vieții, ce s-a făcut simțit la Beirut în ultima lună, putînd duce la reluarea ostilităților, ce s-ar solda cu noi suferințe pentru libanezi, indiferent de apartenență comunitară.

Crăciun Ionescu

În această săptămînă...

În perspectiva alegerilor din Uruguay

În alegerile prezidențiale și legislative de la 26 noiembrie, aproximativ 2,3 milioane de cetățeni uruguayeni sînt chemați să opteze între 1 446 de liste de candidați din partea a opt grupări politice. Numărul „aspiranților" la diverse mandate — arată agenția „EFE" — a înregistrat o dublare în decurs de cinci ani, dat fiind că în 1984, după 12 ani de dictatură, uruguayenilor li se prezentaseră doar 776 liste de candidați.

În scrutinul de la 26 noiembrie urmează să fie aleși președintele și vicepreședintele țării, 130 parlamentari naționali (31 senatori și 99 deputați), 19 primari, 570 deputați municipali și 95 membri ai juntelor electorale din întreaga țară.

Partidul liberal (Colorado — de guvernămînt) a prezentat trei candidaturi pentru președinția țării, respectiv pe cea a lui Pacheco Areco (fost președinte), a lui Jorge Batlle (senator) și a lui Fernandez Faingold, fost ministru al muncii.

Partidul Național (Blanco — principală formațiune a opoziției) a prezentat tot trei candidaturi la președinție — senatorii Julio Pereira, Alberto Lacalle și Saenz de Zumaran.

Coaliția de stînga „Frontul Amplu" — a treia forță politică a țării — prezintă numai un candidat pentru funcția de președinte, respectiv pe generalul în retragere Liber Seregni. În schimb, — arată agenția „EFE" — are numai pentru Montevideo 13 liste de candidați la mandatele parlamentare, fiind incluse toate orientările din cadrul coaliției, de la cea marxistă pînă la cea a foștilor luptători de gherilă „Tupamaros".

Dintre celelalte partide care au prezentat candidați pentru funcțiile de președinte, vicepreședinte și parlamentari, se mai evidențiază Partidul Democrat-Creștin, Uniunea Civică, Partidul Ecologist, însă șansele lor de succes sînt reduse.

„Proiect de unificare"

Cu puține zile în urmă, în capitala R. D. P. a Yemenului a avut loc cea de-a 11-a sesiune a Consiliului Suprem al Poporului (parlamentul țării), în cadrul căreia a fost pus la punct și prezentat guvernului un „proiect de unificare", ce prevede, într-o primă etapă, crearea unei federații provizorii între R. D. P. a Yemenului și R. A. Yemen, care să servească drept bază pentru „unificarea totală". La sfîrșitul întrunirii parlamentului, deputații au lansat, potrivit surselor oficiale de la Aden, un apel în care i se cere „să acorde prioritate absolută procesului de unificare și să-și coordoneze poziția" cu autoritățile de la Sanaa. De notat, că acest apel a intervenit la aproximativ o săptămînă după ce Comitetul ministerial comun s-a întrunit în prima sa reuniune de la crearea sa în 1972. Acest comitet are ca misiune principală coordonarea pozițiilor politice ale celor două țări și identificarea etapelor spre unificarea definitivă a celor două state. Amintitul comitet a examinat, în esență, în localitatea Taiz din R. A. Yemen, „modalitățile și mecanismul de acțiune politică în cadrul viitorului Yemen unificat". Potrivit observatorilor, în pofida progresului lent al procesului pe calea unificării, acesta pare să intre într-o etapă nouă. Astfel, în ultimele săptămîni, guvernele celor două țări și-au propus, reciproc, mai multe proiecte de unificare. Comentatorii politici prezenți în capitala R. A. Yemen opinează că R. D. P. a Yemenului apără, în primul rînd, ideea unei anumite forme de federație care ar menține integritatea fiecărei părți, iar R. A. Yemen propune edificarea unui stat unificat cu un guvern central și sprijinit de două guverne provinciale, precum și de un parlament. Referindu-se la proiectele propuse în ultima perioadă, ministrul de stat din R. A. Yemen însărcinat cu problemele unificării, Yehya Hussein Al-Archi, și-a exprimat opinia, într-o declarație reluată de presa din Emiratele Arabe Unite, că unificarea dintre cele două țări „se va realiza într-un viitor apropiat", întrucît convorbirile sale cu autoritățile de la Aden „au demonstrat, din nou, că nu mai există nici o barieră" între R. A. Yemen și R. D. P. a Yemenului.

BRASILIA

Primul tur de scrutin

Potrivit rezultatelor oficiale ale primului tur de scrutin, de la 15 noiembrie, al alegerilor prezidențiale, candidatul dreptei, Fernando Collor de Mello (Partidul de Reconstrucție Națională — PRN), are asigurat un loc în cadrul celui de-al doilea tur (17 decembrie), pe care urmează să-l dispute cu un candidat al stîngii. Acest al doilea loc i-a revenit lui Luis Inacio Da Silva, „Lula", candidatul Partidului Muncitorilor (PM).

Peste 82 de milioane de brazilieni au fost chemați la urne pentru a alege, din 21 de candidați, cele două personalități ce se vor înfrunta în cel de-al doilea tur de scrutin al prezidențialelor. Competiția dintre candidatul social-democrat Leonel Brizola (Partidul Democratic Laburist — PDT) și „Lula" Da Silva (Partidul Muncitorilor) a fost foarte strînsă, menținîndu-se pînă la numărarea ultimelor voturi. Această „alternanță a cifrelor", cum o numea un comentator, s-a datorat, în mare parte, — se consideră în cercurile politice braziliene — regionalismului ce a caracterizat alegerile. Exemplul cel mai clar l-a reprezentat momentul în care Brizola l-a depășit pe „Lula" doar după numărarea voturilor din statul Rio Grande del Sur, principalul său bastion politic, unde s-a născut și a fost guvernator pînă la lovitura de stat militară din 1964. În schimb, „Lula" a cîștigat în nord-estul țării și în colegiile electorale decisive din São Paulo și Minas Gerais.

Abia s-au aflat rezultatele, că la Brasilia au și sosit candidații partidelor mici, eliminate la 15 noiembrie, pentru a purta convorbiri în vederea realizării de alianțe pentru cel de-al doilea tur de scrutin. De altfel, Fernando Collor de Mello a și declarat că va accepta alianțe, în măsura în care acestea nu vor implica schimbări în cadrul PRN.

Roberto Freire, candidatul Partidului Comunist Brazilian (PCB), a fost primul care a anunțat că-l va sprijini pe „Lula" Da Silva în cel de-al doilea tur. El a insistat pentru unirea tuturor partidelor „cu angajamente populare" în jurul Frontului Brazilian Popular (FBP) — care grupează forțe de stînga, între care și Partidul Muncitorilor —, pe baza unui larg program comun. Mijloacele de informare braziliene au anunțat, totodată, că primul contact candidatul stîngii l-a avut cu deputatul Ulysses Guimaraes, candidatul Partidului Mișcării Democratice Braziliene (PMDB), „nu pentru a cere sprijin, ci — a afirmat el — pentru a-i transmite considerația sa". Acest gest — sînt de părere observatorii — „va avea evidente consecințe politice", una dintre ele fiind sprijinul lui Brizola. De asemenea, observatorii semnalau că guvernatorul statului Pernambuco, Miguel Arraes (PMDB), „a și început să acționeze în favoarea lui «Lula», în principal în cadrul sectoarelor patronale și militare", cu argumentul că un guvern condus de acesta „va prezerva stabilitatea instituțională a țării".

Dincolo de posibilele coaliții ce se țes în aceste zile, rămîne de văzut cum va reacționa electoratul brazilian, într-un moment de criză economică și socială dintre cele mai grave de după proclamarea republicii, exact cu un secol în urmă.

Țara se află în pragul unei explozii cu consecințe imprevizibile, din cauza lipsei de resurse — afirma recent Nelson Barrizelli, economist la Universitatea din São Paulo. Dar — aprecia el — trebuie să se mențină optimismul, chiar dacă Brazilia înregistrează o inflație galopantă, o datorie internă crescîndă (153 miliarde dolari) și cea mai mare datorie externă din țările lumii a treia (108 miliarde dolari) — factor ce determină sărăcirea tot mai accentuată a populației. Estimările relevă că, începînd din 1990, creșterea economică se va situa între 5 și 6 la sută pe an, a declarat el.

După opinia economistului Walter Goes, prioritatea absolută a viitorului președinte va trebui să o constituie lupta împotriva inflației și elaborarea unei noi politici fiscale, în vederea unei mai echitabile repartizări a veniturilor. Se relevă că 41 la la sută din cei 145 milioane de brazilieni trăiesc în mizerie absolută ; jumătate din populația activă — evaluată la 59 milioane de persoane — cîștigă aproximativ 60 dolari pe lună. Totodată, 50 la sută dintre brazilienii cei mai săraci primesc, în total, doar 13,6 la sută din venitul național, adică tot atît cît le revine celor 1 la sută dintre cei mai bogați.

Cu toate acestea, potrivit experților, situația economiei braziliene „este mai bună decît o indică datele oficiale". În primele nouă luni ale acestui an, excedentul comercial al Braziliei a fost de 13 miliarde dolari.

R. D.

În această săptămînă...

Salvador. Recrudescența confruntărilor

Președintele Salvadorului, Alfredo Cristiani, a instituit starea de urgență în întreaga țară și a decretat suspendarea garanțiilor individuale, la scurtă vreme după declanșarea celei mai ample ofensive naționale a forțelor de gherilă de la izbucnirea războiului civil, în urmă cu 10 ani.

În momentul anunțării deciziei prezidențiale, luptele continuau în mai multe regiuni din țară. Toate departamentele din Salvador au fost ținta atacurilor lansate de Frontul Farabundo Marti de Eliberare Națională (F.M.L.N.), soldate — potrivit armatei — cu peste 120 de morți și 150 de răniți, iar potrivit gherilei — cu peste 400 de victime.

Conform postului de radio al insurgenților, „Venceremos", se precizează că ofensiva are ca obiectiv final „găsirea unor opțiuni pentru instaurarea păcii în Salvador". Ofensiva a vizat 50 de poziții ale armatei, din care 20 la San Salvador — informează agențiile internaționale. După cum a precizat un purtător de cuvînt al F.M.L.N., forțele insurgente „își propun să modifice condițiile dialogului cu guvernul, pentru ca autoritățile să accepte ceea ce dorește poporul : democrație, o politică economică favorabilă maselor și, între altele, epurarea forțelor armate".

Reprezentanții F.M.L.N. și guvernului au avut, în luna octombrie, două runde de convorbiri în Mexic și Costa Rica, urmînd să se întîlnească la 21—22 noiembrie în Venezuela. Forțele de gherilă au anunțat, însă, săptămîna trecută, întreruperea dialogului și — o dată cu declanșarea actualei ofensive — au precizat că și-au mobilizat toate efectivele la luptă, „pentru a obliga guvernul să inițieze adevărate negocieri de pace".

Atacurile F.M.L.N. au vizat, în principal, capitala și, în special, cartierele cele mai populate de la periferiile de nord și est ale orașului, unde insugenții afirmă că și-au „consolidat" controlul. Au fost lansate, de asemenea, atacuri în toate departamentele țării. Gherila controlează în permanență regiuni întregi în care armata și autoritățile nu pătrund niciodată. Noua ofensivă demonstrează, în opinia observatorilor, o nouă și importantă extindere a zonei de acțiune a F.M.L.N.

Un puternic atac cu mortiere a distrus parțial — potrivit F.M.L.N. — instalațiile aeroportului militar de la Comalapa (60 km est de San Salvador). Totodată, în numeroase localități din țară a fost întreruptă alimentarea cu energie electrică, ca urmare a sabotajelor luptătorilor de gherilă împotriva instalațiilor și rețelelor electrice.

În legătură cu actuala recrudescență a luptelor, secretarul general al O.N.U., Javier Perez de Cuellar, a apreciat că acestea au periclitat procesul de pace din regiune. Într-o scurtă declarație, el a cerut părților salvadoriene angajate în conflictul armat intern „să creeze un minim de condiții care să permită continuarea procesului inițiat în vederea restabilirii păcii în America Centrală".

Surse diplomatice din San Salvador afirmă chiar că, dacă actuala situație se va menține, guvernul președintelui Cristiani ar putea fi înlăturat de la putere.

Într-un mesaj adresat prin postul de radio „Venceremos" (ilegal), comandantul Villalobos, unul dintre liderii F.M.L.N., a anunțat prelungirea grevei din transporturi și închiderea pe timp nelimitat a punctelor de aprovizionare cu carburanți. F.M.L.N. a cerut populației să fie pregătită pentru actuala situație. Totodată, au fost proclamate „teritorii eliberate" pozițiile controlate de luptătorii de gherilă în șapte dintre cele 14 provincii ale Salvadorului. În manifestul în opt puncte al F.M.L.N. se ordonă luptătorilor de gherilă să mențină pozițiile ocupate la San Salvador, se cere populației să se răscoale și să-și facă provizii de alimente pentru următoarele zile. Combatanții F.M.L.N. — se arată — trebuie să organizeze „guverne populare" în zonele în care și-au instituit controlul. F.M.L.N. cere, totodată, partidelor politice salvadoriene să participe activ la eforturile vizînd găsirea „unei soluții democratice". Manifestul relevă că ofensiva militară a luptătorilor de gherilă confirmă necesitatea unei soluții negociate a războiului civil din Salvador.

Marea Britanie. Urmările nefaste ale campaniei de privatizare

În decurs de un deceniu, Margaret Thatcher și guvernul conservator au privatizat importante investiții de stat în valoare de 25 miliarde lire și se pare că sînt pe cale să lichideze complet proprietatea de stat în domeniul industriei. Vor fi privatizate chiar și prestările de servicii pentru populație, care, pînă în prezent, erau subvenționate de stat sau de comune — apreciază, într-un comentariu, cotidianul „Berliner Zeitung" (nr. 219/1989). În pofida unei puternice rezistențe, chiar și din rîndurile fracțiunii parlamentare conservatoare, planurile privind privatizarea aprovizionării cu apă și curent se află într-un stadiu foarte avansat. Se vorbește și despre reprivatizarea căilor ferate și a industriei cărbunelui care, în perioada postbelică, din cauza sistării îndelungate a investițiilor, se aflau într-o situație gravă, iar, înainte de naționalizare, aveau un procentaj catastrofal de accidente.

Opinia publică, inclusiv alegătorii conservatori, este deosebit de revoltată în legătură cu privatizarea aprovizionării cu apă. Pe de-o parte, există convingerea că nu vor putea fi respectate normele necesare de igienă a apei, iar, pe de altă parte, se prevede o majorare considerabilă a tarifelor.

Dintre cele mai mari industrii privatizate fac parte „British Telecom" (din 1984), aprovizionarea cu gaz (din 1987), punerea în vînzare a ultimelor acțiuni de

Marea Britanie. În timpul grevei generale declarate de către docheri

stat la „British Petroleum" (BP), în valoare de 7,2 miliarde lire sterline, iar, în decembrie anul trecut, a fost vîndut și „British Steel" la un preț de 2,5 miliarde. Începînd din 1981, o dată cu trecerea în sectorul particular a primelor acțiuni ale industriei transportului aerian, au fost privatizate 16 dintre cele mai mari întreprinderi de stat. Aceasta a constituit o afacere bună pentru instituțiile financiare, care au cumpărat teancuri de acțiuni. În 1984, de exemplu, cînd au fost aruncate pe piață acțiunile societății portuare, ele costau 270 pence, iar, în prezent, valorează 548. Prețul acțiunilor de la „Enterprise Oil" era, în 1984, de 185 pence bucata, iar, în prezent, ele costă 549.

O componentă esențială a procesului de privatizare este restrîngerea întreprinderilor. În 1984, compania aeriană „British Airways" avea 53 600 de angajați, iar după privatizare au rămas numai 38 500. Cu zece ani în urmă, „British Steel" avea un personal de 186 000, iar în prezent, după privatizare, au rămas numai 51 000 de angajați.

O dată cu vînzarea întreprinderilor de stat a fost dat în arendă antreprenorilor particulari și sectorul prestărilor de servicii — transportarea gunoaielor, curățenia școlilor și a spitalelor. Transportul rutier cu autobuze a fost, și el, divizat, unele linii și întreprinderi fiind preluate de firme particulare, care luptă între ele pentru rutele cu profitul cel mai mare. Arendarea unor sectoare ale sferei prestărilor de servicii a afectat, în mod serios, femeile cu program de lucru redus. Ele au nevoie de aceste locuri de muncă, întrucît veniturile familiei nu asigură subzistența. Ca urmare a arendării, s-au pierdut 59 000 de astfel de locuri de muncă. Salariile au scăzut, iar condițiile de muncă s-au deteriorat.

Nu există nici un sector care să fi scăpat de furia privatizării a Partidului Conservator — arată „Berliner Zeitung". Ca urmare a politicii de privatizare a crescut considerabil șomajul în masă, mai ales în nord-est, în nord-vest, în nordul Angliei, în Scoția, și Țara Galilor, și s-a ajuns la o serioasă subminare a bazei industriale a Marii Britanii. S-a deschis, de asemenea, calea pentru pătrunderea capitalului străin în cadrul economiei, mai ales a celui japonez. Datorită condițiilor favorabile create de guvern, întreprinderile japoneze se instalează în regiunile în care economia a fost distrusă. State industrializate, cum este Japonia, își creează, astfel, capete de pod în Europa, încă înainte de 1992, cînd va intra în vigoare piața internă comună (vest)-europeană.

Marea Britanie, renumită odinioară pentru șantierele sale navale, nu mai are nici unul, nici măcar pentru reparații. În apreciata sa industrie de automobile nu mai există nici o întreprindere de stat.

Tensiuni sociale în Franța

Cîteva zeci de mii de funcționari francezi — agenți financiari, angajați la căile ferate, profesori, funcționari la poștă — au participat la Paris la o demonstrație în sprijinul revendicărilor salariale și pentru a-și marca opoziția față de politica de „rigoare" economică a guvernului socialist.

Paris. Puternică manifestație pentru asigurarea dreptului la muncă

Aceste acțiuni au fost organizate la inițiativa celor două mari uniuni sindicale — „Force Ouvrière" și Confederația Generală a Muncii (CGT — de orientare comunistă). După luni de fricțiuni și inițiative separate, unii observatori politici vorbesc despre o convergență sindicală asupra revendicărilor, deși persistă încă o serie de divergențe. Secretarul general al CGT, Henri Krasucki, a afirmat că „mișcarea socială în Franța cîștigă teren", apreciind că „oamenii nu mai cred în politica de austeritate". El a reproșat guvernului socialist al lui Michel Rocard că respinge revendicările oamenilor muncii.

Pe lîngă manifestații, agitația socială a cuprins o grevă a lucrătorilor de la căile ferate, îndeosebi angajații din rețeaua de la periferie care servește Parisul. Lucrătorii de la Societatea Națională a Căilor Ferate (SNCF) au lansat, pentru prima dată după mult timp, o mișcare grevistă care a perturbat considerabil traficul. Pe liniile de la periferie circulă la amiază doar un tren din trei, iar pe rutele pentru provincie o garnitură din patru ; pe principalele magistrale ale țării, traficul era, de asemenea, perturbat. Feroviarii revendică creșterea salariului lunar.

Creșterea tensiunii în sectorul public intervine — apreciază observatorii — în condițiile în care nemulțumirea agenților financiari, a căror grevă a început în luna mai, în sprijinul revendicărilor salariale, părea că își pierde din intensitate, și un singur sindicat — CGT — și-a menținut cuvîntul de ordine privind greva generală, celelalte centre sindicale lăsînd libertate militanților lor să acționeze pe plan local.

Toulouse. Demonstrație în favoarea apărării drepturilor sociale

Funcționarii — care reprezintă în mod tradițional principala rezervă de voturi pentru Partidul Socialist — s-au aflat în fruntea acțiunilor sociale.

S.U.A.

TIME

Barierele segregației: „vieți negre, vieți albe" *)

Nota revistei : O examinare a relațiilor interrasiale arată că accesul negrilor la progres este blocat de economia care stagnează și de opoziția albilor față de egalitate.

„Prejudecățile albilor și discriminarea îi mențin pe negri la un standard de viață scăzut, nu le permit accesul la ocrotirea sănătății și la educație. Acest fapt, la rîndul său, alimentează prejudecățile albilor" (Gunnar Myrdal, „O dilemă americană", 1944).

„Concluzia noastră fundamentală este : Națiunea noastră se îndreaptă spre scindarea în două societăți — una albă și cealaltă neagră, separate și inegale". (Raport al Comisiei naționale asupra cauzelor tulburărilor civice, 1968).

„Statutul americanilor negri de azi poate fi caracterizat ca un pahar ce este pe jumătate plin — dacă este măsurat cu progresul de după 1939 — sau ca un pahar care este pe jumătate gol — dacă îl măsurăm prin inegalitățile persistente dintre americanii albi și cei negri de la începutul anilor '70". („Un destin comun : Negrii și societatea americană", 1989).

Cît de înșelător de ușor a fost pentru majoritatea americanilor albi să uite ! Cît de tentant e să ignori evidența că discriminarea durează ! Cît de atrăgător este mitul că toți cei care doresc să muncească sînt părtași la prosperitatea de suprafață a anilor '80 ! Cît de puțin credibile sînt afirmațiile că legislația asupra drepturilor cetățenești, acțiunea de afirmare și participare la politică a negrilor conduc inevitabil la o societate integrată ! Cită automulțumire cînd se trage concluzia că SUA au făcut deja destule pentru înlăturarea barierelor segregației !

Asemenea amăgiri sînt consecința a 10 ani de negare încăpățînată a realității în privința relațiilor dintre albi și negri. Problema rasială rămîne aproape de suprafața vieții americane, dar este aproape întotdeauna privită printr-o prismă îngustă : dispută juridică asupra acțiunii de afirmare, o campanie politică, un incident izolat de violență rasială. Chiar în discuții particulare, albii și negrii au pierdut capacitatea de a-și vorbi cinstit despre subiectul care-i desparte mai mult decît oricare altul.

„Am tot atît de mulți prieteni albi ca și negri, dar eu și prietenii mei albi nu discutăm despre rasă, deoarece, cînd o facem, ne enervăm", spune Franklin Williams, un negru din New York. Henry Schwarzschild, alb, care are o activitate îndelungată în domeniul apărării drepturilor civice, rămîne și el pesimist. „Opinia mea este că, de ambele părți ale prăpastiei rasiale, societatea a înregistrat un eșec în această problemă".

Numai în acest context este posibil să apreciem pe deplin importanța publicării cărții „Un destin comun : Negrii și societatea americană", studiu important, de 583 pagini, realizat de Consiliul Național al Cercetării, care se străduiește să aducă la zi rapoartele întocmite în 1968 de Comisia Kerner și Gunnar Myrdal. Editat de economistul de culoare Gerald David Jaynes, în colaborare cu sociologul alb Robin M. Williams jr., „Un destin comun" reprezintă cel mai important test în problema relațiilor rasiale în decurs de 20 de ani. Și America nu a trecut acest test.

„De la începutul anilor '70, în medie, statutul economic al negrilor, în comparație cu cel al albilor, a stagnat sau s-a deteriorat", se arată în studiu. Gîndiți-vă la ceea ce dezvăluie doar această propoziție în ceea ce privește credința infatuată a Americii albe în virtuțile curative ale progresului și prosperității. După aproape 20 de ani — în care s-au succedat perioade de activitate intensă și de apatie, de generozitate și de nepăsare —, rezultatul a fost stagnarea. Valoarea durabilă a „Unui destin comun" este relevată de multitudinea de dovezi pe care le aduce pentru a răsturna o serie de mituri răsuflate despre adevărata situație în ce privește relațiile rasiale contemporane din SUA.

Resentimentele albilor față de acțiunea de afirmare au devenit o puternică tendință în relațiile dintre rase. „Albii consideră că discriminarea ține de istoria trecută", afirmă sociologul Bob Blauner, autorul unei cărți publicate recent, „Vieți negre, vieți albe". „Ei nu văd decît anumite aspecte, cum ar fi «acțiunea de afirmare», iar unii consideră chiar că negrii dețin un avantaj".

Dar, cu excepția unor exemple anecdotice publicate, practic toate dovezile contrazic acest stereotip al albilor. Să luăm exemplul băieților negri care au absolvit colegiul, aparent beneficiari ai «acțiunii de afirmare». În 1984, veniturile lor anuale medii reprezentau doar 74 la sută din cele ale colegilor lor albi. Obișnuita percepere greșită exagerează și procentul de creștere a „păturii mijlocii" a negrilor. Între 1970 și 1986, proporția familiilor negre, cu venituri care să le permită să se considere că aparțin păturii mijlocii, a crescut doar de la 18 la sută la 22 la sută. De la începutul anilor '70, negrii au suportat în mod disproporționat povara declinului „locomotivei" Americii. De atunci, nu numai că s-a lărgit prăpastia dintre ratele de șomaj la negri și la albi, ci veniturile reale ale unor categorii de muncitori negri cu o calificare mai slabă au scăzut cu 20 la sută. Nu e de mirare că venitul total al negrilor reprezenta 57 la sută din cel al albilor în 1984, același procentaj ca și în 1971.

Opinia răspîndită în rîndul albilor, că discriminarea fățișă a dispărut efectiv în ultimii 20 de ani, poate fi susținută doar dacă ne referim la folosirea cabinelor de

*) Dintr-un articol publicat de revista americană „Time", nr. 32/1989.

Bogați și săraci —polarizare pe plan național și mondial

„În rîndul «celor șapte» (țări occidentale puternic industrializate — n.n.), care au o populație de 500 milioane de oameni din cei 5 miliarde cîți se află pe planetă, numărul tinerilor fără slujbă, al bătrînilor fără resurse, al analfabeților este impresionant (peste 40 milioane de săraci, numai în țările membre ale C.E.E., iar 9,3 la sută din populația activă sînt șomeri). Și inegalitățile nu încetează să crească ; în Franța, de pildă, în acest an al bicentenarului revoluției, 1 la sută din populație posedă încă 25 la sută din patrimoniul francez total".

(„Le Monde", 21 iulie 1989)

„Transferurile nete din țările Sudului subdezvoltat spre Nordul industrializat au fost, între 1982 și 1988, de 280 miliarde dolari. O consecință, între altele : cinci sute de mii de copii mor, în fiecare an, în Sud, victime ale sărăciei. Într-o țară ca Brazilia, o sută de milioane de persoane — din o sută cincizeci de milioane — trăiesc sub pragul sărăciei. «Din anii '30, niciodată pînă acum — recunoaște Banca Mondială (în Raportul său anual, publicat la Washington, la 5 iulie 1989 — n.n.) — insolvabilitatea unui mare număr de instituții financiare din țările în curs de dezvoltare n-a atins asemenea proporții».

«Lumea occidentală — avertiza președintele Braziliei, José Sarney — ar putea fi surprinsă de revolta disperării și de torentul de violență susceptibile să se declanșeze din America Latină». Optimismul bogaților din Nord și al opulenței amnezice riscă să-i răspundă, în Sud, un nou val de mari revoluții ale speranței".

(„Le Monde Diplomatique" nr. 425/1989)

Cheltuielile militare ale S.U.A.

Consiliul pentru Priorități Economice a dat publicității, la Washington, un raport privind activitatea complexului militar industrial al SUA, în care — arată agenția „TASS" — se subliniază, între altele, că niciodată afacerile în domeniul militar nu au fost mai înfloritoare ca în ultimii opt ani de Administrație republicană. „Pentru toate corporațiile legate de Pentagon au sosit «vremuri de aur»".

În această perioadă a fost cheltuită pentru necesitățile militare ale Pentagonului cea mai mare sumă din istoria de pace a Statelor Unite — 2,2 trilioane dolari (520 000 de dolari pe minut !). Conform părerii autorilor raportului, investiții militare atît de mari „nu pot fi justificate, avînd în vedere creșterea rapidă a datoriei externe a SUA, irosirea intenționată a mijloacelor financiare în realizarea de contracte militare, înșelătoriile și escrocheriile premeditate în sfera furnizărilor militare".

vot și a scaunelor de la mese. Așa cum se arată în cartea „Un destin comun", „o mare parte a inegalității persistente între negri și albi este datorată continuării tratamentului discriminatoriu aplicat negrilor. Cea mai evidentă dovadă o constituie locuințele".

Din anii '60 nu s-a înregistrat nici un progres perceptibil în „integrarea locuințelor". În 1980, integrarea locuințelor din 16 metropole cu cea mai numeroasă populație neagră era cotată la 80 pe o scară de 0 la 100, pe care 100 înseamnă segregație totală. Aceste tipare discriminatorii nu pot fi aplicate doar prin diferențele economice dintre albi și negri. În New York, Chicago și Detroit e la fel de sigur că absolvenții de culoare ai colegiilor vor trăi în cartiere segregate, ca și absolvenții de culoare ai școlilor superioare.

Semnificația acestui fapt pentru viața de zi cu zi este că, de îndată ce ziua de muncă s-a sfîrșit, SUA redevin o națiune în mare măsură segregată. Albii cu venituri medii pot, dacă doresc, „să-și cumpere", la modul propriu, accesul într-o lume cu școli omogene din punct de vedere rasial, cu magazine și programe de divertisment. „Această atitudine nu se schimbă pe măsură ce se îmbunătățește situația economică și socială", arată Jaynes. „Cu cît este mai mare venitul albilor, cu atît mai puțin doresc ei să trăiască într-o zonă cu populație mixtă".

De la Myrdal și pînă astăzi, oamenii de știință din domeniul social care au studiat relațiile rasiale au avut de luptat cu legătura, uneori fragilă, dintre atitudinile exprimate și comportarea personală. Așa cum se arată în „Un destin comun", „negrii și albii împărtășesc, teoretic, un consens important asupra scopului larg al creării unei societăți integrate și egalitare".

Dar o examinare atentă arată, de asemenea, că este mai probabil ca albii să sprijine în teorie „integrarea" decît ca guvernul să se străduiască să o realizeze în practică. „Un destin comun" consideră discrepanțele de acest gen ca „semne importante ale continuei rezistențe față de deplina egalitate a negrilor americani: principiile de egalitate sînt mai puțin sprijinite cînd contactul social e strîns, de lungă durată sau frecvent". Cu alte cuvinte, atitudinea albă predominantă este: „Da, sînt pentru integrare, dar nu în vecinătatea mea".

Multiplele sondaje ale opiniei publice arată că americanii pun un accent tot mai mare pe așa-numitele priorități naționale primordiale, cum ar fi însănătoșirea economiei, apărarea mediului înconjurător și îmbunătățirea sistemului de educație. Toate acestea nu trebuie „sacrificate pe altarul necesităților apărării SUA". Este necesar să se asigure „o trecere lină la economia națională orientată spre necesitățile pașnice".

Pe colina Capitoliului se accentuează atitudinea favorabilă reducerii drastice a programelor militare. Conform aprecierilor Oficiului General de Conturi al Congresului, s-a creat o diferență de 150 de miliarde de dolari între suma cerută de Administrația Bush pentru o perioadă de cinci ani și suma pe care forul legislativ este dispus să o acorde.

Un sondaj de opinie efectuat de Institutul pentru probleme politice mondiale cu sediul la New York relevă că 63 la sută dintre americani se pronunță ferm pentru reducerea cheltuielilor militare, în favoarea creșterii fondurilor pentru necesități social-economice și apărarea mediului înconjurător.

DIE WELT

HAMBURG

„Mizeria locuințelor în Suedia" *)

În R.F.G. statul ar trebui să se preocupe pentru a se construi mai mult, deoarece piața nu mai poate face față. Social-democrații, care se inspiră cu predilecție din „modelul suedez", doresc să construiască cît mai multe locuințe sociale ieftine. Dar tocmai „modelul suedez" ar trebui să dea de gîndit. Acolo, reglementările de stat și subvențiile nu au reușit să rezolve problema locuințelor, transformînd-o într-o criză permanentă.

În timpul războiului, în Suedia neutră nu a fost distrusă nici o locuință. Și, după război, numărul populației abia de a crescut. Guvernul social-democrat și-a înscris, însă, problema locuințelor pe stindardul lui, în numele dreptății sociale. Statul — și nu piața — urma să ofere tuturor o locuință ieftină și bună, ceea ce urma să se realizeze prin controlul chiriilor, raționalizarea spațiului de locuit, subvenții și susținerea societăților de construcții.

Experiența a eșuat. Cu trecerea anilor, numărul celor în căutarea unei locuințe a crescut continuu. De construit nu se mai construiește aproape deloc. Azi, în Suedia există 3,8 milioane de spații de locuit pentru 3,6 milioane de familii, ceea ce înseamnă mai bine de 450 de spații de locuit la 1 000 de locuitori. Cu toate acestea, „mizeria locuințelor" nu ia sfîrșit. Azi, 240 din 284 de comune raportează o lipsă acută de locuințe, iar 620 000 de suedezi stau la rînd pentru a obține o locuință, ceea ce reprezintă mai mult decît fiecare al 10-lea cetățean matur. Mulți dintre cei ce așteaptă o locuință sînt tineri care doresc să aibă prima lor locuință proprie.

Între timp, a crescut prețul de construcție, s-au înregistrat mari diferențe de preț între locuințele noi și cele vechi, s-au accentuat speculațiile. Chiriile nu mai sînt stabilite de stat, ci, în mod arbitrar, de societățile de construcție aflate în regia comunală.

S-a ajuns la o lipsă cronică de locuințe, la creșterea explozivă a prețurilor la casele pentru o familie, la cîștiguri arbitrare obținute prin speculă, la discriminarea păturilor defavorizate. Beneficiarii sînt proprietarii unor mari case, asupra cărora există ipoteci uriașe.

Sînt mulți suedezi care își pot permite să aibă o mașină Volvo, foarte scumpă, și să călătorească în țări îndepărtate, dar, în schimb, costul unei locuințe obișnuite, într-o clădire nou construită, le este aproape inaccesibil, și aceasta din cauză că sistemul de subvenții nu oferă nici un stimulent pentru scăderea prețurilor. Iar în această problemă nu se întrevede nici o schimbare.

B. Södersten, specialist în economie, deputat social-democrat, critică vehement programul pe lungă durată al guvernului. „Miniștrii noștri ignoră efectele negative ale politicii lor de locuințe. Ei ar trebui să recunoască că această politică este dăunătoare din punct de vedere economic și nedreaptă din punct de vedere social. Ea favorizează șarlatanii și profitorii și dezavantajează pe omul de rînd".

*) După „Die Welt", nr. 258/1989.

„Hemoragia disperării"

Cu 12 161 de sinucideri în anul 1987, 9 443 de victime ale accidentelor rutiere (21 de persoane la 100 000 de locuitori) și o rată record a sinuciderii printre tinerii de 15—24 de ani, Franța cunoaște, din 1982, o situație dramatică — informează ziarul „Le Figaro" (nr. 14 009/1989). Această hemoragie a disperării este oare legată de cauze precise? Printre indiciile care plasează Franța într-o poziție dificilă, la loc de frunte stă consumul excepțional de benzodiazepine, ceea ce este simptomul unui rău social.

Printre motivele care îi îndeamnă din ce în ce mai mult pe tineri să se suprime (sinuciderea este cea dintîi cauză de deces la cei mai tineri de 25 de ani), specialiștii evocă necorespunzătoarea inserție socială, interacțiunile drog-alcool și dozele prea mari, inerentul „rău de viață" al adolescenților. Unii, precum americanii, sînt pentru pragmatism. Curbele statistice merg, și la ei, într-o direcție ascendentă. Un articol din revista „Jama" (Journal of The American Medical Association) propune, pe lîngă abuzurile de substanțe toxice, schimbările în structura familiei și dispariția unor valori.

Problema nu ar fi „care sînt cauzele sinuciderii la tineri", ci „care factor de risc, printre sutele de factori existenți, poate contribui, cel mai direct, la recenta creștere a ratei de sinucideri".

Răspunsul vine din partea profesorului de psihiatrie de la un centru medical din Chicago, Paul C. Holinger: „Eșantionul de populație dovedește că rata de sinucideri la adolescenți crește sau scade în funcție de numărul de persoane din această categorie de vîrstă și de proporția lor, în raport cu restul populației". În plus, intrarea masivă a tinerilor în viața adulților, într-o lume în care ofertele și resursele sînt limitate, are drept consecință dezinteresul educatorilor și deținătorilor de locuri de muncă pentru acest număr prea mare de solicitanți.

Revista „Jama" evocă și un alt fenomen care poate să mărească, în raport geometric, numărul de sinucideri la tineri: „contagiunea" provocată de apologia sinuciderii în filme sau la televiziune. Un studiu a demonstrat că rata sinuciderilor a crescut semnificativ în săptămîna care a urmat unui reportaj televizat despre sinucideri și că efectul mimetic era mai pronunțat la adolescenți decît la adulți.

Cea mai puternică rată de sinucideri se află printre categoriile socio-profesionale din agricultură, iar cea mai slabă, printre cadrele superioare. Văduvii și divorțații sînt cei mai expuși, precum și șomerii în vîrstă de 25—40 de ani.

MEDUNARODNA POLITIKA
BELGRAD

ASPECTE ALE CRIZEI DIN AMERICA CENTRALĂ *)

CÎND se vorbește despre conflictul din America Centrală, pot fi menționate, în primul rînd, patru factori principali : factorul economic, structurile politice arhaice, prezența crescîndă a elementelor străine (determinate în special de rolul S.U.A.) și rezultatul ei final — instaurarea stării de război la nivel regional și agravarea crescîndă a problemelor existente.

CRIZA ECONOMICĂ. Pentru definirea pe scurt a situației economice predominante în țările acestei regiuni poate fi amintită formula referitoare la o anumită corelare a dependenței cu inegalitatea. Deși exportul de mărfuri a fost în măsură să ducă la un înalt nivel de creștere a produsului național, care a depășit 5 la sută anual în perioada 1950—1978, acest lucru nu a fost realizat datorită unei anumite structuri sociale. Potrivit datelor Comisiei Economice pentru America Latină (C.E.P.A.L.), din aproximativ 20 milioane de locuitori, cîți număra America Latină în 1980, 13,2 milioane, respectiv 63,7 la sută, trăiau în sărăcie totală sau se aflau în imposibilitatea de a-și satisface cerințele vitale fundamentale. Unele țări ca Salvador, Guatemala și Honduras, s-au aflat la timpul respectiv sub nivelul mediu al sărăciei regionale.

În ce privește repartiția venitului național și structura acestuia, se poate ușor constata existența unor exemple îngrijorătoare, ca în cazul Salvadorului. La începutul acestui deceniu, aproximativ 20 la sută din populația țării dispuneau, în total, de 2 la sută din venitul național, în timp ce alte 20 la sută dețineau 66 la sută. O situație similară a fost constatată și în Nicaragua, unde o cincime a populației — categoriile cele mai sărace — avea un venit anual de 61,9 dolari de persoană (acestei părți a populației îi reveneau, în total, 3 la sută din venitul național), în timp ce în vîrful piramidelor veniturilor, 20 la sută din populație aveau un venit anual de 2 000 dolari de persoană, beneficiind de 58 la sută din venitul național. Situația nu este mai bună nici în Honduras : jumătate din populația acestei țări se află sub nivelul sărăciei, ea dispunînd în total de 17 la sută din venitul național, iar restul de 77 la sută revine celeilalte jumătăți.

CRIZA MODELULUI POLITIC. Este bine cunoscut faptul că structurile politice ale țărilor din America Centrală — cu excepția Costa Ricăi — continuă să se caracterizeze prin următoarele particularități :

— Imposibilitatea revenirii la trecutul democratic, deoarece istoria Americii Centrale nu s-a remarcat niciodată prin înlocuirea pe cale pașnică a conducătorilor și partidelor politice de guvernămînt. În acest sens, Carlos Fuentes are pe deplin dreptate cînd afirmă — în prefața lucrării „În lupta pentru pace", conținînd principalele cuvîntări rostite de Daniel Ortega — că, înainte de 1979 — victoria revoluției sandiniste —, nimeni nu a fost preocupat de democrație în istm, și cu atît mai puțin în Nicaragua, în timp ce, în prezent, întreaga lume constată, cu indiferență sau interes, procesele democratice din această regiune.

— O mediere nesatisfăcătoare între stat și cetățeni, îndeosebi în ce privește alegerile, parlamentarismul, libertățile individuale și, desigur, activitatea partidelor politice, fapt care nu a permis constituirea unei reprezentări corespunzătoare a intereselor tuturor categoriilor populației și curentelor ideologice existente în cadrul fiecărei formațiuni sociale.

— Integrarea deosebit de slabă a statelor naționale ca factori autonomi în sistemul de adoptare a deciziilor.

— Tendința puternică de recurgere la mijloacele violenței, contrare consensului, ca reacție la revendicările politice și sociale ce nu corespund intereselor claselor conducătoare.

O REGIUNE SUB OCUPAȚIE. Un alt element caracteristic al crizei din America Centrală îl reprezintă amestecul străin. Atentatele la suveranitatea regiunii, între granițele sudice ale Mexicului și Panama, sînt greu de numărat. Este vorba despre separarea forțată a Panama de Columbia din 1903, acordarea de ajutoare financiare destinate contrarevoluționarilor din Nicaragua, înlăturarea guvernului progresist al lui Arbenz în Guatemala (1954), ocuparea Hondurasului în 1909, precum și multe alte intervenții ale S.U.A. în Nicaragua în primele trei decenii ale acestui secol.

Trebuie subliniat că din cele 215 intervenții militare ale S.U.A. în diferite zone ale lumii în intervalul 1945—1975, o pătrime au avut loc în bazinul Caraibilor, din care face parte și America Centrală.

CRIZA ANILOR '80. În cursul deceniului actual, tendințele menționate s-au agravat din cauza întrepătrunderii nefavorabile a problemelor politice, slăbiciunii structurilor economice, războiului și crizei economice internaționale, fapt care a adus economia țărilor din zonă la stadiul din anii '60 și '70.

În acest context, nu este de mirare că, între anii 1978—1986, produsul național a crescut numai cu 0,2 la sută anual în medie pe regiune (fără Belize și Panama) sau că, în intervalul 1981—1986, venitul național pe locuitor a scăzut. Exemplele care urmează sînt elocvente : în perioada menționată, produsul național al Guatemalei s-a diminuat cu 20,7 la sută, al Salvadorului — cu 16,7 la sută, iar al Nicaraguei — cu 14,1 la sută.

La aceasta trebuie adăugate și datoriile externe, ca factor secundar al agravării problemelor economice. Datoriile externe, practic, s-au triplat : de la 5,6 miliarde dolari în 1979, ele au crescut la 17 miliarde în 1987. Pentru achitarea dobînzilor datoriilor externe, țările Americii Centrale cheltuiesc aproximativ jumătate din veniturile lor încasate la export.

O altă problemă serioasă din punctul de vedere al crizei din anii '80 în America Centrală o constituie scurgerea valutei. În perioada 1979—1985, sumele depuse de cetățeni ai statelor din America Centrală în instituțiile financiare ale S.U.A. s-au majorat de la 1,104 miliarde dolari la 2,525 miliarde, fără să se ia în considerare și alte posibilități de depunere a banilor.

Trebuie menționat, de asemenea, regresul social corespunzător : înrăutățirea asistenței medicale, analfabetismul, sărăcia.

Îngrijorează în mare măsură și tendința negativă exprimată prin escaladarea înarmărilor în progresie geometrică, alături de creșterea cheltuielilor militare și a ponderii lor în cadrul produsului național.

Totodată, nu s-a diminuat și nu a încetat amestecul din afară. Din octombrie 1981 pînă în martie 1987, S.U.A. au efectuat 52 de manevre militare combinate în 15 din cele 18 districte administrative ale Hondurasului. La aceste aplicații militare au participat peste 6 000 militari din S.U.A. Amestecul străin se face resimțit și sub forma ajutorului financiar al S.U.A. acordat contrarevoluționarilor nicaraguani.

Deosebit de îngrijorătoare este escaladarea violenței, ale cărei victime au ajuns la sute de mii de oameni. Numai în Nicaragua acțiunile contrarevoluționarilor s-au soldat cu moartea a 50 000 de persoane,

*) Din „Medjunarodna Politika" nr. 948/1989.

Repere libaneze

La 22 noiembrie, poporul libanez a sărbătorit aniversarea a 46 de ani de la proclamarea independenței naționale, act politic de mare însemnătate, ce a pus capăt îndelungatei dominații străine, deschizînd drumul unor profunde transformări înnoitoare.

Deși are o întindere relativ mică, de circa 10 400 kmp, cu o populație de 3,3 milioane de locuitori, Libanul este situat într-o zonă geografică propice turismului, întinzîndu-se între țărmurile însorite ale Mării Mediterane și crestele veșnic acoperite de zăpadă ale Munților Liban și Antiliban. În primele decenii scurse de la cucerirea independenței, „Țara Cedrilor" a cunoscut profunde prefaceri economice și sociale, încununate cu rezultate grăitoare. Agricultura a fost permanent încurajată, procesele de modernizare din acest domeniu reflectîndu-se în producțiile mereu sporite de grîu, mere și citrice. O puternică dezvoltare au cunoscut industriile de construcții și ușoară. Au fost construite, totodată, moderne așezăminte de educație și cultură, precum și elegante stațiuni turistice. Dar, în urmă cu 14 ani, ca urmare a declanșării unor puternice conflicte interne pe fondul unor permanente ingerințe din afară, evoluția favorabilă economică a fost brusc întreruptă, îndelungatele confruntări armate provocînd pagube materiale considerabile, evaluate la multe zeci de miliarde de dolari, precum și grele pierderi de vieți omenești. Această stare de lucruri a cunoscut o puternică escaladare a tensiunii, o dată cu repetatele intervenții străine, ce au culminat cu invazia israeliană din 1982. Deși au fost făcute nenumărate demersuri și acțiuni în favoarea păcii, a reconcilierii naționale, situația în țară se menține incertă și încordată, scoțînd și mai mult în evidență faptul — frecvent subliniat de țara noastră — că singura cale de soluționare a sa o reprezintă reunificarea țării și redobîndirea autorității statale asupra întregului teritoriu, pornindu-se de la necesitatea realizării unui Liban democratic, unitar și independent.

Opinia publică din țara noastră își exprimă convingerea că relațiile de prietenie și colaborare statornicite între România și Liban se vor dezvolta în continuare, în interesul popoarelor român și libanez, al cauzei păcii și înțelegerii internaționale.

10 000 au rămas orfane, 25 000 au rămas fără adăpost, valoarea totală a daunelor cifrîndu-se la trei miliarde de dolari. Războiul civil de la sfîrşitul anilor '70 din Salvador s-a soldat cu moartea a 70 000 de oameni, iar numărul refugiaţilor a depăşit un milion.

În pofida tuturor concluziilor care pot fi formulate pe baza evenimentelor din zona Americii Centrale începînd din 1979 şi pînă în prezent, trebuie subliniat că respectiva criză regională nu este uniformă, nu poate fi redusă la o simplă definiţie. Considerăm că trebuie să se discute despre diferitele aspecte ale acestei crize şi nu despre o criză oarecare, fără dezvăluirea conţinutului ei.

Învechirea modelului politic, proprie acestei regiuni, ridică în faţa Americii Centrale şi a forţelor sale politice nu numai problema reformelor sau revoluţiei, însă pune la îndoială şi modelul creşterii economice.

Se poate formula concluzia că, deocamdată, nu se constată existenţa unor modalităţi de depăşire a crizei regionale. Cu toate acestea, principala condiţie în acest sens o constituie eliminarea actualei stagnări politice, economice şi diplomatice. Totodată, nu trebuie ignorat nici faptul că prefacerile democratice şi soluţionarea problemelor Americii Centrale nu sînt posibile dacă nu vor surveni schimbări sociale în favoarea majorităţii populaţiei din America Centrală, care a hotărît să devină creatorul activ al propriei sale istorii.

BEIJING REVIEW

CRIZA POLITICĂ DIN COREEA DE SUD*)

ÎN MOMENTUL în care Roh Tae Woo l-a înlocuit pe Chun Du Hwan preluînd puterea în urmă cu un an şi jumătate, acesta a promis că va inaugura o eră nouă în Coreea de Sud. Însă lucrurile au evoluat în sens invers. Realităţile actuale arată că el este confruntat cu o situaţie dificilă.

Ca urmare, un val de demonstraţii şi greve s-a abătut asupra ţării, făcînd ca situaţia internă să devină şi mai instabilă.

La nici doi ani de cînd Roh Tae Woo a venit la putere, poziţia Coreei de Sud privind reunificarea ţării a suferit schimbări importante. Acestea includ publicarea Declaraţiei din 7 iulie, modificarea atitudinii faţă de Nord, încetinirea procesului de reconciliere şi chiar arestarea cinică a persoanelor cu vederi democratice care au vizitat R.P.D. Coreeană. În acelaşi timp, potrivit declaraţiilor administraţiei sale, Coreea de Sud vrea să intre în O.N.U. singură. Acţiunile autorităţilor sud-coreene din această perioadă sînt contradictorii, dovedind că ele au folosit reunificarea drept subterfugiu pentru a cîştiga sprijinul poporului şi că, atunci cînd şi-au elaborat sau modificat politica, n-au luat în consideraţie interesele întregii naţiuni.

Reunificarea Coreei reprezintă o problemă a întregii naţiuni, iar eforturile poporului de a promova realizarea acestui deziderat sînt îndreptăţite. Autorităţile sud-coreene încearcă să controleze acţiunea de reunificare, monopolizînd schimburile şi interzicînd altora să-şi exprime părerea sau să acţioneze. Următoarele două exemple sînt edificatoare în acest sens.

Primul îl reprezintă cazul reverendului Mun Il Hwan, consilier al Alianţei pentru mişcarea democratică naţională. În perioada 25 martie—3 aprilie, el a făcut o vizită particulară la Phenian în interesul reunificării. La întoarcere, a fost arestat de autorităţile sud-coreene pentru încălcarea „legii securităţii statului". Persecutarea sa de către regimul Roh nu numai că a stîrnit vii proteste din partea unor largi cercuri ale poporului şi studenţilor, dar a fost denunţată, totodată, de către opinia publică mondială ca o acţiune nefavorabilă pentru relaxarea tensiunii din Peninsula Coreea. Partidele de opoziţie au criticat autorităţile din Coreea de Sud pentru aplicarea legii securităţii statului şi lipsa de consistenţă a politicii faţă de Nord. La 31 mai, tribunalul din Seul a audiat, în mod public, cazul lui Mun Il Hwan. Cu această ocazie, avocatul apărării a arătat că acuzaţia nu este numai contrară evoluţiei actuale, dar ea violează, totodată, spiritul constituţiei. Drept urmare, audierea a fost oprită, în mijlocul protestelor populare. Folosind acest caz drept pretext, autorităţile de la Seul au declarat că partea de Nord n-a întreprins acţiuni corespunzătoare faţă de iniţiativele Sudului. De fapt, R.P.D. Coreeană este cea care, de la începutul acestui an, a făcut propuneri pentru organizarea de discuţii la diferite niveluri. Pentru a face ca dialogul, început anul trecut, să avanseze, R.P.D. Coreeană a fost gata să continue discuţiile cu Coreea de Sud în unele probleme, chiar în perioada cînd aceasta participa, împreună cu S.U.A., la manevre militare comune. Sfidînd opinia publică, atît din Nord cît şi din Sud, autorităţile sud-coreene au continuat să participe la manevrele militare „Team Spirit 89", deteriorînd atmosfera necesară discuţiilor. Guvernul Coreei de Sud a provocat incidentul Mun Il Hwan, a condamnat Nordul şi a refuzat, în mod repetat, să reia dialogul. Toate acestea demonstrează că autorităţile sud-coreene nu ezită să creeze probleme pentru a submina dialogul cu Nordul şi a împiedica realizarea reunificării.

Al doilea exemplu îl constituie cazul studentei Rim Su Gyong, care, în numele Consiliului Naţional al studenţilor din Coreea de Sud, a participat, fără acordul autorităţilor, la Festivalul Tineretului şi Studenţilor de la Phenian din iulie a.c. Autorităţile din Sud au anunţat că, la întoarcere, ea va fi arestată. Din această cauză, Rim Su Gyong a declarat greva foamei la Panmunjon. Peste 100 de reprezentanţi ai studenţilor din diferite ţări i s-au alăturat în această acţiune, condamnînd atitudinea autorităţilor sud-coreene. La întoarcerea în Sud, ea a fost, într-adevăr, arestată sub acuzarea de a fi încălcat legea securităţii statului.

Atitudinea autorităţilor sud-coreene faţă de Mun Il Hwan şi Rim Su Gyong a dezamăgit populaţia din Coreea de Sud, precum şi comunitatea internaţională, care şi-a exprimat îngrijorarea şi sprijinul faţă de cauza reunificării Coreei.

În afară de aceasta, cu ocazia vizitei în S.U.A., ministrul de externe sud-coreean, Choi Ho Joong, a afirmat că ţara sa a făcut pregătiri pentru a cere primirea în O.N.U. în mod separat. Aceasta demonstrează că autorităţile de la Seul au dat înapoi de la poziţia susţinută în trecut în mod permanent, respectiv ca Sudul şi Nordul să fie primite la O.N.U. în acelaşi timp, deşi Nordul nu este de acord. Aceasta mai arată că regimul din Sud a acţionat împotriva intereselor naţionale fundamentale în problemele dialogului cu Nordul şi ale reunificării. Coreea de Sud continuă, astfel, să promoveze politica menţinerii a două Corei şi a permanentizării unei stări de tensiune şi confruntare în peninsulă.

*) Din „Beijing Review" nr. 44/1989.

ZAIR. Valorificarea resurselor naturale

Republica Zair, una dintre cele mai întinse ţări ale continentului african (are 2 345 409 kmp), sărbătoreşte, la 24 noiembrie, ziua sa naţională, eveniment cu profunde semnificaţii în întreaga viaţă social-economică. În perioada care s-a scurs de la proclamarea independenţei (30 iunie 1960) şi, îndeosebi, după ce, la 24 noiembrie 1965, la conducerea ţării a venit preşedintele Mobutu Sese Seko, în această ţară s-au înregistrat succese însemnate pentru lichidarea sechelelor dominaţiei străine şi valorificarea la nivel superior a foarte marilor resurse naturale ale solului şi subsolului zairez. Este vorba, între altele, de imense zăcăminte de cupru (peste o cincime din producţia mondială), diamante (unul dintre marii producători), germaniu, cobalt (50 la sută şi, respectiv, două treimi din rezervele mondiale), imense resurse forestiere etc.

De asemenea, ţinînd seama că în agricultură lucrează aproximativ 73 la sută din populaţia activă, actualele preocupări ale autorităţilor de la Kinshasa vizează satisfacerea întregului consum intern din resurse proprii. În acest sens, guvernul zairez a adoptat un plan de relansare a producţiei agricole prin creşterea nivelului de dotare tehnică şi prin furnizarea de îngrăşăminte, seminţe selecţionate, insecticide etc. Avînd în vedere imensitatea teritoriului, se acordă o deosebită importanţă şi extinderii reţelei de transporturi, autorităţile adoptînd un program de dezvoltare şi modernizare a căilor rutiere, care prevede crearea unei reţele de aproape 50 000 km de drumuri de acces între principalele oraşe şi centre economice ale ţării. În context, se relevă că unul dintre cele mai importante obiective ale actualului plan de dezvoltare economică (1986—1990) îl reprezintă proiectul de amenajare a fluviului Zair pentru a-l face navigabil pe o lungime de 800 km.

Între România şi Zair s-au stabilit şi se dezvoltă raporturi de strînsă conlucrare şi prietenie atît pe plan bilateral, cît şi în sfera relaţiilor internaţionale. Un rol decisiv în aprofundarea şi extinderea relaţiilor româno-zaireze l-au avut întîlnirile frecvente, de la Bucureşti şi Kinshasa (ultima, în capitala României, în aprilie 1988), dintre preşedintele Nicolae Ceauşescu şi preşedintele Mobutu Sese Seko, prilejuri cu care s-au stabilit noi măsuri şi căi de amplificare a colaborării multilaterale, în interesul reciproc, al cauzei păcii şi înţelegerii internaţionale.

Propunere

Sudul trebuie să creeze condiţiile necesare pentru dezvoltarea sa mai rapidă, a declarat Julius Nyerere, preşedintele Comisiei Sud-Sud, ale cărei lucrări s-au desfăşurat la Delhi. Principalul obstacol, pe această cale, îl reprezintă faptul că ţările în curs de dezvoltare nu cunosc posibilităţile tehnologice ale vecinilor lor, precum şi obiceiul adînc înrădăcinat de a face comerţ cu fostele metropole coloniale, a spus Nyerere. El a recomandat găsirea unor sfere de cooperare de interes egal, atît pentru ţările industrializate, cît şi pentru cele în curs de dezvoltare. Statele în curs de dezvoltare — a arătat el — au început să se organizeze în scopul stabilirii unei asemenea cooperări. Nyerere apreciază că ar trebui creat un mecanism sub forma unui secretariat permanent, care să contribuie la realizarea acestui obiectiv.

Fumat

În cadrul campaniei împotriva cancerului, începînd cu ianuarie 1993, în ţările Pieţei comune, vor fi obligatorii avertismentele înscrise pe pachetele cu ţigări, privind pericolul reprezentat de fumat pentru sănătate. Potrivit datelor furnizate de organul executiv al CEE, 440 000 persoane mor anual în ţările Pieţei comune de boli legate de tabagism.

Împotrivire

Liderul laburist Neil Kinnock a calificat drept „absurdă" dorinţa premierului britanic de a moderniza rachetele nucleare cu rază scurtă de acţiune. Într-un interviu acordat postului de radio BBC, Kinnock a declarat că există, dimpotrivă, posibilităţi „realiste" de a negocia eliminarea acestor arme.

Opinie

Comunitatea Economică (vest)-Europeană se pronunţă în favoarea planului în cinci puncte al secretarului de stat american, James Baker, cu condiţia ca el să reprezinte o etapă spre o conferinţă internaţională de pace în Orientul Mijlociu — a declarat, la Cairo, ministrul afacerilor externe al Franţei, Roland Dumas. La conferinţa de presă, organizată la încheierea unei vizite de cîteva ore în Egipt, în cadrul misiunii celor trei ţări vest-europene (Franţa, Spania şi Irlanda), Dumas a precizat că „există deja o speranţă privind angajarea, în sfîrşit, a unui dialog între israelieni şi palestinieni pentru a începe un proces de pace". Miniştrii francez, spaniol şi irlandez ai afacerilor externe — Roland Dumas, Francisco Fernandez Ordoñez şi Gerard Collins —, precum şi Abdel Matutes, comisar vest-european însărcinat cu problemele mediteraneene şi cu relaţiile Nord-Sud, s-au întîlnit la Cairo cu preşedintele egiptean Hosni Mubarak şi cu ministrul de externe Esmat Abdel Meguid. Anterior, ei fuseseră primiţi la Tunis de Yasser Arafat, preşedintele Comitetului Executiv al OEP.

Rezerve

Ţările membre ale OPEC concentrează 76,9 la sută din rezervele mondiale de ţiţei, informează buletinul statistic pe anul 1988 al secretariatului acestei organizaţii. Rezervele cunoscute de petrol ale OPEC se cifrau, în 1988, la 762 800 milioane de barili, cu 0,9 la sută peste nivelul anului 1987, majoritatea rezervelor recent descoperite aflîndu-se în Arabia Saudită, Algeria, Nigeria şi Venezuela. Pe de altă parte, după cum se informează, producţia totală de petrol a ţărilor OPEC a crescut de la 17,32 milioane la 19,68 milioane de barili zilnic.

Raport

Raportul secretarului general al ONU, Javier Perez de Cuellar, privind activitatea Misiunii de control a ONU în Angola, prezentat Consiliului de Securitate, arată că observatorii ONU au confirmat traducerea în viaţă a prevederilor Acordului bilateral între Cuba şi Angola, semnat la 22 decembrie 1988, privind retragerea, pînă la 1 noiembrie 1989, din Angola, a 25 000 de militari cubanezi. În acelaşi timp, Perez de Cuellar a subliniat că Misiunea de control a ONU în Angola continuă să-şi îndeplinească cu succes sarcinile încredinţate de Consiliul de Securitate. Succesul acestei misiuni — a relevat secretarul general al ONU — constituie încă un exemplu al posibilităţilor potenţiale ale ONU de menţinere a păcii, cu concursul părţilor interesate.

Populaţie

Potrivit unui raport prezentat celei de-a XXV-a conferinţe bianuale a Organizaţiei Naţiunilor Unite pentru Alimentaţie şi Agricultură (FAO), ale cărei lucrări se desfăşoară la Roma, populaţia Terrei a crescut, în ultimii doi ani, cu 178 milioane de oameni, dintre care 90 la sută s-au născut în ţările în curs de dezvoltare. Pînă la sfîrşitul secolului, populaţia lumii va ajunge la şase miliarde de locuitori. În această perspectivă, se subliniază necesitatea sporirii substanţiale a producţiei agricole.

Declaraţie

„Este trist faptul că, în momentul în care întreaga omenire încearcă să renunţe la ideile separatiste învechite, în Cipru continuă ocupaţia străină şi divizarea inadmisibilă a insulei", a relevat preşedintele Ciprului, Ghiorghios Vassiliou, cu ocazia împlinirii a şase ani de la proclamarea aşa-numitei Republici turce a Ciprului de Nord. Potrivit postului de radio „Vocea Greciei", conducătorul ciprioţilor turci, Rauf Denktaş, şi-a declarat din nou intenţia fermă de a continua instalarea emigranţilor din Turcia.

Mandate

Conferinţa generală a UNESCO, desfăşurată la Paris, a decis reducerea la două a numărului de mandate consecutive ce pot fi deţinute de un director general al organizaţiei. Măsura, propusă de Canada şi Australia, presupune modificarea actului constitutiv al UNESCO, în care nu se limitează numărul mandatelor. În istoria organizaţiei, doar doi directori generali au fost realeşi pentru un al doilea mandat — René Maheu (1961—1974) şi Amadou Mahtar M'Bow (1974—1987). Candidatura ultimului pentru un al treilea mandat a stîrnit o polemică în cadrul UNESCO.

Realegere

În cadrul lucrărilor celui de-al 18-lea Congres al Uniunii Sindicatelor Americane (AFL-CIO), care se desfăşoară la Washington, L. Kirkland a fost reales, pentru un mandat de doi ani, în funcţia de preşedinte al organizaţiei. Participanţii la lucrări au criticat politica Administraţiei republicane faţă de sindicate, corupţia în rîndul funcţionarilor guvernamentali, ofensiva declanşată de Casa Albă împotriva drepturilor sindicatelor.

LOCUINŢE. Una dintre cele mai grele probleme cu care se confruntă cetăţenii italieni este cea a locuinţelor, chiriile crescînd vertiginos în ultimii ani. Situaţia este deosebit de gravă la Roma, „Oraşul Etern" deţinînd recordul european în ce priveşte nivelul chiriilor — relatează agenţia „DPA". Printre cauzele care au determinat această situaţie figurează lipsa locuinţelor cu chirii ieftine, numărul mic al ofertelor de apartamente de închiriat şi faptul că, în ultimii 20 de ani, numeroase mari bănci şi filiale ale concernelor internaţionale s-au stabilit la Roma, închiriind, la preţuri fabuloase, spaţii de locuit ● Tot agenţia „DPA" citează că, în ultimii trei ani, numărul persoanelor fără locuinţe în RFG a crescut în medie cu 20 la sută. Această situaţie este determinată de modificarea programului federal de construcţii de locuinţe. Pentru soluţionarea acestei probleme ar fi necesară construirea, în următorii 10 ani, a cel puţin 300 000 locuinţe anual şi modernizarea unui mare număr de apartamente existente. Realizarea programului ar necesita fonduri anuale în valoare de 10 miliarde mărci. Reprezentantul organizaţiei a subliniat caracterul urgent al soluţionării acestei probleme şi s-a pronunţat pentru elaborarea unei statistici oficiale exacte cu privire la persoanele fără locuinţă şi a unor rapoarte despre situaţia săracilor. În imagine — un adăpost pentru noapte improvizat din cutii de carton, în RFG

Războaie

Nouă din zece persoane care suferă consecințele unui război sînt civili, a declarat la Geneva directorul Campaniei mondiale pentru protejarea victimelor războiului, Leon Davico. Această campanie a fost inițiată de Comitetul Internațional al Crucii Roșii Internaționale și Liga Societăților de Cruce Roșie și Semilună Roșie și se va desfășura în perioada 23 februarie 1990—8 mai 1991. Davico a declarat că, datorită celor 30 de conflicte locale care au loc în prezent în lume, este afectată majoritatea populației civile neprotejate.

„Lep"

Săptămîna trecută a fost inaugurat acceleratorul Laboratorului vest-european de particule (Lep — „large electron-positron collider"), cel mai mare de acest fel din lume. Au colaborat la proiect 14 țări. Directorul CERN (Consiliul european de cercetări nucleare), la sediul căruia au avut loc inaugurările, fizicianul italian Carlo Rubbia (laureat al Premiului Nobel), declara că primele încercări ale lui „Lep" au fost efectuate în luna august, fiind „un succes unic pentru știința mondială". În acceleratorul nou creat se vor produce particule cu o masă de zece ori mai mare decît în celelalte acceleratoare existente în lume. „Lep" constă dintr-un tunel de 27 de kilometri, situat la frontiera dintre Franța și Elveția, escavat la o adîncime ce variază între 40 și 175 metri. Obiectivul este de a simula condițiile presupuse a fi existat la originea Universului. Oamenii de știință vor face să circule prin tunel electroni și pozitroni, două din cele mai mici particule cunoscute, în sens opus și aproape cu viteza luminii. Accelerarea particulelor, cu energie extraordinar de înaltă, în sens contrar, urmată de ciocnirea lor, va permite studierea structurilor fundamentale ale materiei și simularea exploziei aflate la originea Universului („big bang"). Evident, multă vreme nu se va pune problema vreunei utilizări practice a rezultatelor, dar aportul științific va fi imens.

Măsuri

Secretarul general al Federației Internaționale a Federațiilor de Fotbal Amator (FIFA) a reafirmat necesitatea aplicării unor măsuri de securitate deosebite în timpul jocurilor viitorului campionat mondial din Italia, 1990. Ministrul de interne al Italiei a dat garanții că, pe stadioanele, în sălile conferințelor de presă, în hotelurile și pe terenurile de antrenament din cele 12 orașe în care se vor desfășura competițiile, cît și pe aeroporturi și căile ferate, vor fi luate măsuri speciale pentru a asigura buna desfășurare a jocurilor.

Precizări

Purtătorul de cuvînt al Casei Albe, Marlin Fitzwater, a respins speculațiile potrivit cărora apropiata întîlnire dintre președintele american George Bush și conducătorul sovietic Mihail Gorbaciov ar putea duce la adoptarea unor decizii cu consecințe la fel de importante ca ale Conferinței de la Ialta, din 1945 — informează Buletinul de știri al Casei Albe. Fitzwater a precizat : „Nu este în intenția noastră ca această întîlnire să reprezinte o a doua Ialtă. Nu intenționăm să ne angajăm într-un proces de luare a deciziilor care ar putea conduce la o astfel de concluzie". Cu toate că președintele Bush a declarat că întîlnirea nu va reprezenta o rundă de negocieri, Fitzwater și-a exprimat convingerea că forțele convenționale din Europa „vor constitui un subiect de discuție". În același timp, el a adăugat : „Capacitățile militare convenționale vor fi probabil discutate în contextul negocierilor CFE". El a declarat, de asemenea, că cei doi conducători vor încerca să impulsioneze toate negocierile asupra controlului armamentelor.

UPU

La 14 noiembrie s-a deschis la Washington al XX-lea congres mondial al Uniunii Poștale Universale (UPU), organism ce face parte din structurile Națiunilor Unite. UPU a fost creată în 1874 și face parte din ONU din 1948. Sediul permanent — Berna. Președinte — brazilianul Edwaldo Cardoso Botto de Barros. Congresele mondiale ale UPU se desfășoară o dată la cinci ani (precedentul a avut loc la Hamburg, în 1984). La Washington se discută măsuri legislative și organizatorice, sporirea tarifelor internaționale ș.a. Congresul de la Washington va dura o lună.

Nakbe

Arheologii americani dau asigurări că orașul Nakbe, din Guatemala, este cea mai veche așezare a civilizației maya, din cele cunoscute pînă în acest moment. Situat în pădurea tropicală, în nordul Guatemalei, orașul numără cîteva temple de piatră de 12—20 metri înălțime. Potrivit profesorului Richard Hansen, de la Universitatea Californiei, Nakbe datează din anii 600—400 î.e.n., deci din perioada preclasică medie a culturii maya. Nakbe a fost studiat pentru prima oară în 1930, dar vechimea așezării s-a stabilit abia în 1987. Recentele săpături au scos la lumină 65 000 fragmente de vase și obiecte din ceramică, figurine umane și de animale ș.a. Se presupune că aici s-ar afla și temple sau clădiri — încă neescavate — de 45 metri înălțime.

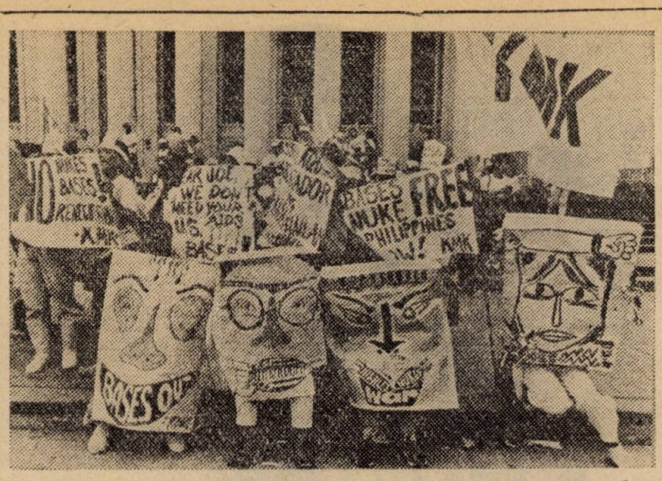

BAZE. La Manila, a avut loc o demonstrație împotriva bazelor militare americane pe teritoriul acestei țări — ultima într-un șir lung de proteste ale filipinezilor, care au avut ecou și printre politicienii acestei țări. După cum se știe, la sfîrșitul lunii august, 12 senatori filipinezi au declarat că se împotrivesc oricărei extinderi a tratatului de apărare dintre SUA și Filipine. Cum Constituția țării, din 1987, cere ca, în cazul negocierii unui nou tratat bilateral, acesta să fie ratificat de două treimi din Senat (23 membri), teoretic nu există șanse ca bazele să fie menținute. Actualele acorduri expiră în septembrie 1991. S-a stabilit ca, în luna decembrie, să înceapă convorbiri la Manila privind un nou acord asupra bazelor, care se anunță, de pe acum, îndelungate și spinoase

Mafia

Domenico Sica, înaltul comisar al luptei împotriva Mafiei din Italia, a declarat că, în ciuda unor acțiuni ale poliției și justiției, această organizație criminală continuă să acționeze în țară. El a atras atenția că există pericolul unirii Mafiei siciliene cu organizația similară calabreză N'Drangheta și Camorra Napolitană. Domenico Sica a arătat — într-un interviu publicat în ziarul „Il Mesaggero", reluat de agenția „ANSA" — că sînt necesare noi acțiuni antimafia, în special pe plan juridic.

Premiu

Scriitorul paraguayan Augusto Roa Bastos a obținut prestigiosul premiu Miguel de Cervantes, pe anul 1989. Candidau alți 32 de scriitori latino-americani și spanioli, între care și recentul laureat al Premiului Nobel. Premiul a fost instituit în 1976 de Ministerul spaniol al culturii. Născut în 1917, Roa Bastos a trăit în exil multe decenii, dezgustat de dictatura lui Stroessner, și, în 1983, a obținut cetățenia spaniolă. Roa Bastos a mai primit alte premii internaționale în deceniile trecute.

Cauze

Potrivit unei cărți, ce va fi curînd publicată în SUA, despre ultimele zile ale lui Elvis Presley, marele cîntăreț de rock a murit datorită unei supradoze de medicamente și nu ca urmare a unor „probleme cardiace", cum afirmă raportul oficial. Autorii cărții au avut acces la datele autopsiei, în urma unei cereri adresate tribunalului.

Democratizare

Ministrul de externe albanez, Reis Malile, a declarat, într-un interviu acordat agenției „Prensa Latina", că țara sa se pronunță în favoarea democratizării Organizației Națiunilor Unite, astfel ca toate statele — mari sau mici — să aibă posibilitatea să-și aducă la cunoștință pozițiile. Albania se pronunță împotriva oricărei manipulări a problemelor politice de interes internațional de către un grup limitat de mari puteri, a relevat el. Nu pot fi găsite soluții juste la probleme importante, decît dacă toate statele interesate participă la adoptarea lor — a afirmat Malile.

Imunologie

Potrivit unui studiu publicat în revista texană „Journal of Immunology", o doză mare de raze ultraviolete, aplicată șoarecilor, a produs o deteriorare semnificativă a puterii celulelor imunologice de a combate diverse boli (lepră, infecții ș.a.). Concluzia : la lista problemelor ce pot fi provocate sănătății de distrugerea păturii de ozon din atmosferă (care filtrează razele ultraviolete), oamenii de știință adaugă acum încă una — diminuarea protecției imunologice.

Amînare

Datorită unor importante probleme tehnice, identificate la unul din sateliții ce urmau a fi plasați pe orbită, lansarea rachetei vest-europene „Ariane", prevăzută pentru 13 decembrie, a fost amînată. Pînă acum, racheta a efectuat 34 de ieșiri în spațiu, din care șapte în acest an.

1000+1

DEMONSTRAȚIE. Elevi din prefectura niponă Saitamo participă, la Hiroshima, la o acțiune în favoarea păcii și a interzicerii armelor nucleare

Victime

Tulburările politice din Africa de Sud s-au soldat, în ultimii cinci ani, cu circa 5 000 de morți, se arată într-un document statistic publicat de regimul de la Pretoria. Victimele au fost, cu două excepții, cetățeni de culoare. Un purtător de cuvînt oficial sud-african a adăugat că, în cursul tulburărilor, au fost distruse peste 25 800 de vehicule, 8 000 de case, 1 700 de școli, precum și peste 1 200 de magazine și fabrici.

„Guernica"

Celebrul tablou „Guernica", creat de Pablo Picasso sub impresia puternică a războiului civil din Spania și conceput ca un strigăt de protest împotriva conflictelor militare, va fi mutat de la Muzeul Prado la o nouă pinacotecă, începînd din 1991. Acest nou muzeu va găzdui și alte lucrări celebre ale unor artiști moderni, urmînd să devină unul dintre cele mai reprezentative din Europa occidentală.

Cerere

Un grup de șapte militanți ai Congresului Național African, recent eliberați, au cerut autorităților sud-africane să le acorde viza pentru o călătorie în capitala Zambiei, Lusaka, unde se află cartierul general al ANC — organizație interzisă de guvernul rasist de la Pretoria. Într-o declarație făcută presei, Walter Sisulu, cunoscută personalitate a mișcării antiapartheid, a declarat că revine acum liderilor politici ai minorității albe să demonstreze în fapte că vor să participe la un dialog național cu forțele ce se pronunță pentru schimbări structurale în RSA. Politicienii de la Pretoria — a spus Walter Sisulu — trebuie să țină seama de cererile legitime ale reprezentanților populației de culoare, majoritare în țară, între care figurează ridicarea stării de urgență, impusă de la 12 iunie 1986, legalizarea organizațiilor antiapartheid și democratice, eliberarea tuturor deținuților politici — măsuri obligatorii pentru deschiderea de negocieri politice în Africa de Sud.

Lanț

Există o relație directă între dispariția pădurilor, „efectul de seră" și modificarea climei pe pămînt — au subliniat specialiștii participanți la un congres mondial în problema pădurilor, care s-a desfășurat în orașul vest-german Friedrichshafen. Subliniind că reducerea „mantiei" de păduri a planetei se va repercuta negativ asupra echilibrului ecologic, participanții au atras atenția asupra nocivității poluării industriale. Din pricina poluării, aproximativ 80 la sută din copacii pădurilor din RFG sînt afectați de diverse fitomaladii. În Pădurea Neagră și la poalele Alpilor, au relevat participanții, sînt suprafețe întinse de „păduri bolnave".

Suspendare

Federația de fotbal din Columbia, cluburile și comisia de arbitri au hotărît suspendarea, pe o perioadă nedefinită, a actualului campionat de fotbal profesionist, ca urmare a asasinării unui arbitru. Meciul de fotbal, în urma căruia arbitrul Alvaro Ortega a fost asasinat, s-a disputat la Medellin.

Avion

Potrivit unor experți citați de „Journal of Commerce", posibila construire a unui avion, de către compania „Boeing" împreună cu firme nipone, poate pune bazele accesului Japonici în industria aerospațială. „Boeing" a propus construirea modelului „767-X" (versiune mai mică a lui „747", poreclit și „Jumbo jet") împreună cu firmele „Mitsubishi", „Kawasaki" și „Fuji". Japonezii construiesc deja fuselajul modelului „767".

Irigații

În provincia Henan, importantă zonă producătoare de cereale din nordul Chinei, a început construcția unui mare sistem de irigație — anunță agenția „China Nouă". Localizat în vecinătatea cursului inferior al Fluviului Galben, noul sistem de irigație va permite utilizarea apelor acestui fluviu pentru irigații în districtele Kaifeng, Weishi și Tongwu, precum și zonele învecinate. Se apreciază că, după finalizarea lucrărilor, noul sistem de irigație din Henan va permite aprovizionarea cu apă a 149 000 ha terenuri.

Admitere

La lucrările Organizației Statelor Americane, desfășurate săptămîna trecută la Washington, Canada a fost admisă în unanimitate ca al 33-lea membru al organizației. Ministrul de externe canadian, Joe Clark, vorbea despre „o zi istorică". Acum, din OSA fac parte țările celor două Americi, de la un pol la altul.

Zi

Prima zi a lunii decembrie din acest an a fost declarată pe plan mondial zi a luptei împotriva Sindromului Imuno-deficienței Dobîndite (SIDA). În cadrul unei conferințe de presă care a avut loc la Viena, consacrată acțiunilor ce vor fi organizate cu acest prilej, s-a subliniat necesitatea unor eforturi comune, din partea cadrelor medicale de specialitate, a organizațiilor obștești și cetățenilor, pentru stăvilirea răspîndirii acestei maladii.

Accidente

Potrivit datelor statistice, în Finlanda se înregistrează un număr record de accidente rutiere, soldate cu victime, informează agenția „ADN". Astfel, în ultimele 12 luni, 700 de persoane și-au pierdut viața și 13 000 au fost rănite. Pentru 1989 se așteaptă o creștere a acestui număr. Organele de poliție apreciază că principalele cauze ale accidentelor sînt neatenția șoferilor și conducerea în stare de ebrietate.

Legi

Camera Reprezentanților a Congresului SUA a aprobat o serie de proiecte de legi îndreptate împotriva narcomaniei, în sprijinul luptei împotriva traficului și consumului de droguri. Această problemă devine din ce în ce mai stringentă în Statele Unite, unde numărul victimelor consumului excesiv de droguri este în continuă creștere, în ciuda tuturor eforturilor întreprinse de autorități. Proiectele de lege aprobate de Camera Reprezentanților prevăd, între altele, constituirea unui detașament specializat pentru combaterea traficului cu stupefiante, care urmează să fie amplasat la granița cu Mexicul.

Parkinson

Cercetători ai Universității Californiei afirmă că ar putea ține în frîu boala Parkinson prin transplantul în creier a unor celule somatice modificate genetic. Buletinul „Proceedings of the National Academy of Sciences" relatează un experiment de acest gen făcut asupra șoarecilor. În cazul în care tehnica va fi perfecționată, va putea constitui o alternativă la actuala metodă de implant de celule ale unui foetus (Revista noastră a relatat despre această metodă în serialul despre creier, în nr. 38).

Arest

În capitala Mexicului a fost arestat unul din conducătorii organizațiilor pentru producerea și comercializarea narcoticelor — a anunțat Ministerul de interne al acestei țări. Poliția mexicană a precizat că marile averi ale acestui traficant — proprietar al mai multor ferme de animale, de hoteluri, clinici medicale și ziare — au fost acumulate pe seama contrabandei cu narcotice, îndeosebi către SUA, unde a expediat, în ultimii ani, 300 tone de heroină.

Parc

Primul parc internațional de protecție a naturii va fi creat în Asia de Sud-Est, într-o zonă situată la granița dintre statul malayezian Sarawak și insula indoneziană Borneo — a informat ministrul malayezian al științei, tehnicii și mediului înconjurător, Amar Stephen Yong Kuet Sze. El a adăugat că, în statul Sarawak, vor mai fi create încă 12 parcuri naționale și zone de protecție a faunei.

Rubrică realizată de Stelian Țurlea

JURNAL ALBANEZ

— 7 —

Labirintul din cer

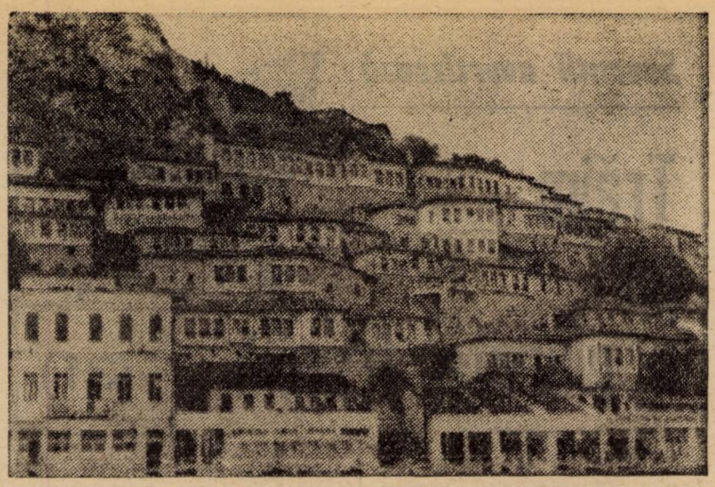

Berat — un oraș născut din stîncă

Lăsăm în urmă Durres și ne îndreptăm spre sud. Coborîm, pe hartă, în direcția Berat. În realitate urcăm de la nivelul mării spre crestele munților Tomorri. Circulăm, așadar, între două vechi capitale ale Albaniei: în 1914, Durres a fost, pentru scurtă vreme, centrul administrativ al țării. După 30 de ani, la 22 octombrie 1944, o dată cu formarea guvernului democratic, Berat a devenit, la rîndul său, capitală.

În dreapta mașinii defilează lent o perdea de pădure. Printre copaci — marea. Marea și interminabilele pavilioane lungi, care adăpostesc muncitori, țărani, tineret școlar și universitar, aflați la odihnă. Nu este ceea ce am putea numi o „stațiune" compactă, spectaculoasă, romantică sau ultra-modernă. E un spațiu amenajat pentru un gen de camping masiv, și aceasta pe o orizontală exclusivă într-un vis-à-vis permanent cu marea și fără extensii excesive spre restul uscatului. Aproximativ 1 200 de locuri se comprimă în acest sat de vacanță silențios, cuminte, scutit de orice excentricitate.

Lanuri de porumb, coline somnolînd sub vița de vie, livezi de meri, sate cu blocuri gălbui, verzui, albăstrui, din nou lanuri și, apoi, vaste și obsedante pante încărcate de măslini desfășurați riguros, la distanțe egale, cît vezi cu ochii. Măslini de jos pînă sus, împînzind peisajul într-o abundență fantastică. Apoi munții — înalți, masivi, pleșuvi, orgolioși. Într-un defileu somptuos, de o măreție rece, tăiat la bază de cursul unui rîu: Berat. Orășelul se întinde pe cele două maluri, escaladînd munții cu o temeritate care nu mă mai stupefiază. Blocurile sînt înfipte în stîncă sfidînd pantele, drumurile urcă pieptiș iar cele cîteva ARO-uri pe care le zăresc își fac treaba liniștite și cu succes.

Aerul nu e tare, parcă am fi în cîmpie, soarele moleșește contururile, locul e tihnit, apărat, împăcat. Așezarea nu e nouă, identitatea sa e antică și a suportat modificări în lanț: în veacul al IV-lea î.e.n., se numea Antipatrea, nouă veacuri mai tîrziu a devenit Pulcheropolis, apoi Belgrad și, în sfîrșit, Berat.

În mica piață centrală, unde se află și hotelul, o orchestră atacă, repetitiv, aceleași acorduri. Megafoanele prelungesc ambițiosul exercițiu pînă departe în adîncul defileului. A doua zi e sărbătoare și, aici, se pregătește spectacolul cuvenit. Ies în parcul de lîngă hotel, vuietul rîului de munte estompează unica frîntură muzicală, dar eu nu am nervi de așa ceva din cauza șopîrlelor. Fîșîie peste tot mititele și antipatice, traversează aleile în pîlcuri, se adună și se răsfiră într-un dans continuu, precipitat, fulgerător. Îmi regăsesc, spontan și onest, uitatele reflexe de cînd jucam șotron, încerc să sar ca un cangur, să zbor, să mă parașutez invers spre înaltul cerului. Aterizez pe „strada mare" teafăr și sînt gata să privesc cu înduioșare orice și oricît — mici frizerii, tutungerii, cooperative, librării, cizmării și toate celelalte.

La prînz, la dejun, corespondentul local al „ATA" mă împresoară, ospitalier, cu informații utile, precum acelea privind dezvoltarea economică a orașului, care, acum, adăpostește o mare fabrică de textile, obiective ale industriei mecanice și alimentare etc. Centre ale industriei extractive și de prelucrare a petrolului au apărut în zonă, printr-o firească și susținută contaminare. Îmi mai spune că, la zece minute de mers cu mașina, pe un versant abrupt, se află Qala, cetatea veche. „Hai acolo", mă grăbesc să recomand întregului grup. Adjudecat. E sîmbătă după-amiază și am convingerea secretă că e cel mai bun lucru de făcut. Îl facem.

Pînă în pragul cetății înaintăm în stilul imperturbabil al unui teleferic. Drumul nu este tăiat în serpentine. Panta se atacă frontal. Scapă cine poate. Scăpăm. E adevărat că, în culmea pantei, jeturi de aburi izbucnesc din motor, mașina dîrdîie și tușește, dar am ajuns. Spre deosebire de cetățile obișnuite, aceasta este una locuită. De fapt, am ajuns într-un sat medieval, reconstituit în ultimul detaliu și dat în folosință sub beneficiul de inventar al unei organizări de tip muzeal.

În consecință, locuitorii trăiesc ca niște exponate vii, au o vizibilă mulțumire de sine, calcă atent și conviețuiesc atent sub flash-urile turiștilor și curiozitatea generală, pentru că cetatea veche este magnetul unui neistovit pelerinaj. Femeile autohtone arborează portul vechi — fusta lungă și broboada dublă, una albă, alta neagră —, iar bărbații „pozează" cu o tenace seriozitate în ipostazele cele mai banale. Atmosfera e stranie, din cauza spectacolului permanent și al tracului colectiv, inspirat de situația paradoxală și, pînă la urmă, convenabilă, potrivit căreia toată lumea se poate mișca liber, dar în vitrină. Și cu toate acestea, viața în Qala pare încîntătoare și este. Pentru că, în acest eșantion de paradis, vezi numai cerul și dulcele labirint care este așezarea. Un labirint împletit în pantă de 45°.

Străzile sînt înguste, dacă desfaci brațele atingi pereții caselor din dreapta și din stînga, caldarîmul alb e din piatră bombată, zidurile sînt de piatră bombată, treptele sînt din aceleași pietre albe și bombate. Curțile dormitează în secret, ascunse dincolo de frontoanele masive, casele se înghesuie acerb una într-alta și una peste alta, aici urci o ulîță și ajungi pe acoperișul casei pe care tocmai ai lăsat-o în urmă, terasa suspendată de aici e la nivelul ulîței de dincolo, treptele înalte și pantele adînci fac legătura, pe verticală, între toți și toate, cetatea e un conglomerat încolăcit, înnodat și comprimat, spațiul se exploatează la maximum pînă la sufocare. Dar e o sufocare simpatică, iar traseele au o violență molcomă. Labirintul e locativ. Deși totul rămîne de piatră, cedrii care erup vertical și stolurile de flori galbene, roșii sau de un mov incendiar, sparg albul obsesiv și îl așază într-o armonie chiar consistentă. La bucuria de a privi contribuie lemnul curat, lemnul-miere, folosit la porțile masive, grele, la obloanele rabatabile și la consolele care susțin terasele.

Și la aceeași bucurie mai contribuie felinarele din fier forjat aplicate, șmecher și vesel, acolo unde te aștepți și, mai ales, unde nu te aștepți. Seara, luminile pîlpîie cald și ușor, ca într-un oraș de jucărie, vîntul balansează luminile atîrnate în lanțuri, zidurile dansează, ulițele se unduiesc ca niște punți decolînd și aterizînd, cetatea întreagă e anesteziată de jocul jovial și unduitor între galbenul lampioanelor și bezna compactă. Doar cerul foarte apropiat, încremenit ca o pajiște fosforescentă, retează această complicitate a luminilor care pendulează leneșe pe creasta muntelui.

După ce m-am pierdut fără nici un efort în busculada taciturnă a ulițelor care se întretaie des și se răsfiră ca niște capcane amabile, am eșuat, fericit, pe o bancă de piatră, bineînțeles albă. Ceva mai încolo, două fetițe se jucau cum se joacă toți copiii aici: țintind un bolovan cu alți bolovani. Joc impus de mediul înconjurător eminamente pietruit și eminamente abrupt. Văzîndu-mă, fetițele s-au mai jucat o vreme, apoi s-au concentrat asupra mea, au început să-mi dea, sfioase, tîrcoale și, într-un tîrziu, s-au așezat lîngă mine. Una dintre ele m-a întrebat, precaută, ceva. I-am răspuns, zîmbind, în cea mai curată limbă românească. S-a mirat. Nu era „english", cum mi-a precizat. Am încercat s-o fac să înțeleagă ce și cum. Imposibil. După o vreme, aferată, m-a părăsit pentru a se întoarce în fruntea unei armate glorioase de puștime. În mîini ținea un ciorchine imens de struguri și un album. Mi-a oferit ciorchinele cu o grație lăudabil pusă în scenă, s-a așezat, importantă, lîngă mine și a început să-mi răsfoiască albumul consacrat muzeului în care ne aflam cu toții. Eu mîncam cu poftă și o urmăream cît se poate de cuminte, iar ea șușotea metodic explicații pînă cînd, iată, a ajuns la pagina ce cuprindea chiar casa, în preajma căreia eram, și banca, în album goală, devenită centrul celei mai vesele aglomerări din Qala. Cîrdul de copii s-a răsfirat tîrziu după ce s-a edificat că sînt „ziarist", însă aceasta după ce am folosit toate sinonimele posibile și după ce am mimat, pînă la epuizare, ceva care să sugereze o asemenea meserie. Cînd frînt, am spus „gazetar", toți au izbucnit perfect edificați: „aa, gazetar!"

Radu Budeanu

Savanții avertizează

Trăim pe o planetă fragilă (31)

S-ar putea ca, într-o zi, lumea să se felicite pentru apariția „efectului de seră". Iată o declarație care nu ar putea să nu șocheze. Îi aparține chimistului Al. King, actualul președinte al Clubului de la Roma. El nu este, desigur, un partizan al autodistrugerii umanității printr-o catastrofă ecologică. Iar afirmația nu vrea decît să spună că, în fața spectrului unei asemenea catastrofe, omenirea va fi, în sfîrșit, determinată să evalueze, la adevăratele sale proporții, această perspectivă amenințătoare și să acționeze, hotărît și neîntîrziat, pentru salvgardarea mediului înconjurător propice vieții al planetei.

„Conștiința ecologică"

Clubul de la Roma, de altfel, s-a numărat printre primele voci care au avertizat asupra pericolului deteriorării mediului la scară globală, prin faimosul — și controversatul, în multe privințe — raport „Limitele creșterii", apărut în 1972. În răstimpul care a trecut de atunci, conștiința ecologică a omenirii a dobîndit tot mai multă consistență iar Clubul de la Roma a rămas consecvent preocupărilor sale legate de viitorul sănătos al planetei. Astăzi, Clubul de la Roma pledează pentru o solidarizare a tuturor statelor în fața pericolelor ce amenință mediul planetei, desprinzînd, din multitudinea direcțiilor de acțiune care se impun în acest domeniu, un număr de trei, cu caracter prioritar : economisirea energiei la scară mondială, reducerea emisiilor de bioxid de carbon în atmosferă și refacerea fondului forestier al globului (în primul rînd, a pădurilor tropicale).

La reuniunea anuală tradițională a Clubului de la Roma, desfășurată în 1989 la Hanovra, savantul olandez Jan van Ettinger aprecia că distrugerea acestui prețios sistem ecologic care este pădurea tropicală reprezintă unul din cei mai importanți, dar, în același timp, și unul din cei mai incerți factori în scenariile care se imaginează în legătură cu perspectivele de evoluție a omenirii. Iar opinia sa nu este singulară, pentru că un memorandum redactat de o serie de grupuri ecologiste din Germania federală apreciază că distrugerea pădurilor tropicale constituie „cel mai cumplit ecocid practicat vreodată de om".

Semnificativ este faptul că membrii Clubului de la Roma, în cadrul reuniunii lor anuale, au ținut să atragă atenția asupra vinei ce revine băncilor internaționale pentru deteriorarea mediului, prin condițiile pe care le pun unor țări în curs de dezvoltare îndatorate să facă imense sacrificii economice, cu prețul declanșării unor mari perturbații ecologice, pentru plata datoriilor lor externe. La marasmul ecologic — au mai remarcat membrii Clubului de la Roma — contribuie și „exportul de ideologie occidentală". Respectiv, încercarea de a determina unele țări în curs de dezvoltare să opteze pentru structuri economice proprii capitalismului, chiar dacă aceasta înseamnă, între altele, și o deteriorare serioasă a mediului lor înconjurător. „Teza, potrivit căreia interesele proprii ale indivizilor constituie cel mai puternic motiv de acțiune și permite, în același timp, prosperitatea generală, se lovește, astăzi, de limite" — recunoaște unul din membrii Clubului de la Roma, Daniel Goendevert, care vorbește în deplină cunoștință de cauză, ca fost președinte-director general al companiei Ford din Germania federală.

De altfel, membrii Clubului de la Roma, întruniți la Hanovra, au considerat necesar să declare explicit, într-unul din documentele adoptate, că este necesară o „distanțare față de imperialismul valorilor capitaliste", cu efecte atît de nefaste și pentru mediul înconjurător.

„Există o inimă a lumii și ea începe să bată" — remarca, în urmă cu cîțiva ani, omul de știință american Bernard Benson, care, după ce lucrase ani de zile la diverse proiecte pentru industria de armament, „s-a reconvertit" radical, devenind un militant activ pentru o securitate a națiunilor fără arme și pentru dezarmare nucleară. Se poate spune, la fel de bine, că există, astăzi, o conștiință ecologică a lumii, și ea începe să se manifeste tot mai distinct.

Agențiile de presă și ziarele ne informează, zilnic, despre faptul că aerul planetei devine tot mai poluat, apele sînt tot mai impure, solul e tot mai puțin fertil și, în același timp, tot mai „chimizat", că scutul natural de ozon, ce învelește globul pămîntesc și îl protejează împotriva efectelor nocive ale radiațiilor ultraviolete ale Soarelui, se rarefiază și începe să se destrame în unele zone și în unele perioade ale anului, că temperatura medie pe glob dă semne de încălzire, ceea ce ar putea duce, între altele, la creșterea nivelului oceanului planetar — fenomen ale cărei consecințe catastrofale abia încep să fie luate în considerație. Se elaborează studii, se întrunesc reuniuni ale experților, sînt convocate conferințe regionale, continentale și internaționale, se încheie protocoale și acorduri în diverse domenii legate de protecția mediului înconjurător. Mijloacele de informare ne aduc la cunoștință, zilnic, faptul că un număr tot mai mare de activități se desfășoară pe plan național, zonal sau planetar, în legătură cu salvgardarea naturii.

Despre „întoarcerea omului în natură" vorbea, într-un anume sens, în urmă cu peste două secole, Jean Jacques Rousseau. Despre întoarcerea omenirii la natură se vorbește, astăzi, tot mai mult, în fața pericolelor ce amenință mediul înconjurător. Autorul francez Gerard Bonnot remarca faptul că secolul al XIX-lea s-a încheiat „pe o viziune idilică a unei umanități transfigurate de progresul material. Expoziția universală de la Paris din 1900 — spunea el — era, în întregime, un imn închinat științei". Astăzi, după un secol, istoria umanității „va fi oare marcată de condamnarea aceluiași progres material ?" — se întreabă (și întreabă) cercetătorul francez. Prin „progres" înțelegîndu-se, de această dată, un agent redutabil al deteriorării mediului înconjurător al omului. Autorul francez nu încearcă, desigur, să constituie o antinomie știință-natură sau progres-mediu înconjurător propice vieții, nu bate monedă — așa cum fac, de altfel, alți cercetători — pe „angoasele progresului", dar ține să avertizeze asupra faptului că știința și tehnologia nu sînt „fără limite" în slujba omului, că „nu e suficient a vrea pentru a putea" orice în acest domeniu, că există o antinomie dramatică creație-distrugere, iar, în epoca noastră, ea se exercită mai puternic decît oricînd în trecutul omenirii. „Există credința că știința e fată bună și că ea oferă tot ce i se cere — bombe atomice sau centrale atomo-electrice, rachete, automobile sau spitale". Un asemenea mod de a gîndi este, însă, o eroare — declară inginerul australian Guy Gresford, expert al O.N.U., care observă : „Timp de mai mulți ani, noi am contat pe știință pentru a asigura dezvoltarea economică, pentru a aduce prosperitate lumii ; astăzi, începem să ne întrebăm dacă nu ne jucăm de-a ucenicul vrăjitor". În sensul, între altele, că știința nu trebuie privită ca un panaceu universal. Nimic inedit, desigur, în aceste spuse, dar asemenea adevăruri fundamentale au fost reamintite într-un context semnificativ, adică în urmă cu două decenii, cînd se făceau pregătirile pentru prima Conferință mondială, sub egida O.N.U., consacrată mediului înconjurător, conferință care avea să aibă loc, de altfel, la Stockholm și care a marcat un moment semnificativ în conștientizarea opiniei publice mondiale și a factorilor responsabili ai statelor asupra pericolelor ce amenință mediul înconjurător al omului. Biologul brazilian Carlos Chagas, unul din experții care au participat la elaborarea argumentației pentru convocarea acestei prime reuniuni la nivel planetar asupra mediului înconjurător — și pe care el o vedea ca o ocazie „pentru a promulga, pentru prima oară, o adevărată declarație a drepturilor omului față de progres" —, evoca unui ziarist, în acel moment, deci în 1969, într-o formulă succintă, cîteva din cele mai stringente probleme privitoare la protecția mediului, probleme ce aveau să se impună tot mai mult în atenția generală în anii și deceniile ce au urmat. Carlos Chagas recurgea la formule șocante pentru a atrage atenția asupra unor probleme de interes arzător pentru întreaga omenire : „Dacă vom continua ca pînă acum, în două sau trei secole nu va mai fi oxigen în atmosferă". Și el explica pe înțelesul tuturor : „Oxigenul e produs de vegetale, care absorb gazul carbonic, îl descompun în carbon pe care îl asimilează și în oxigen pe care îl eliberează. Poluarea oceanelor de către petroliere, care emit, la fiecare 20 de zile, în mare echivalentul încărcăturii lui «Torrey canyon», micșorează productivitatea în oxigen a algelor. Despăduririle, înlocuirea culturilor cu zone destinate construcțiilor reduc, și mai mult, această producție (de oxigen — n.n.). Iar exploatarea combustibililor fosili sporește producția de gaz carbonic. O singură traversare a Atlanticului de către un supersonic arde 40 de tone de oxigen".

Se poate oare trage, de aici, concluzia că experții O.N.U., care au avertizat asupra „marilor inconveniente" ale științei și tehnologiei moderne, se opun progresului ? „Nu poate fi vorba de o revenire în trecut" — au ținut să precizeze, pe un ton tranșant, Carlos Chagas și Guy Gresford, într-o întîlnire cu corespondentul săptămînalului „L'Express", care adăuga : „Apărători ai omului, ei nu doresc, evident, să-l vadă revenind la epoca de piatră. Și, chiar dacă cineva ar dori acest lucru, ar fi imposibil. Progresul a creat o situație de fapt". Problema

care stă în fața omenirii este de a concilia știința și tehnologia cu natura, roadele progresului cu mediul înconjurător și, în ultimă instanță, omul cu natura.

În aceeași mare dezbatere internațională asupra problemelor ecologice, desfășurată în urmă cu două decenii, fizicianul american Glenn Seaborg, la acea vreme președinte al Comisiei pentru energie atomică a S.U.A., publica, în numărul de Anul Nou al ziarului „New York Times" pe 1969, un articol în care arăta că „progresul, înainte de a fi material, înainte de a se socoti în miliarde sau în cai putere, este o revoluție mentală". O revoluție în gîndire, care se referă la salvgardarea ambiantului natural propice vieții și omului. Savantul american făcea, în această privință, o observație de mare subtilitate. Omul — spunea el — descoperă lumea, prin natura sa, în cele cinci simțuri ale sale. Omul de știință, în ce-l privește, și-a adăugat și alte instrumente, pentru a multiplica puterea acestor simțuri și pentru a putea descoperi o altă lume. Cea a atomului și a galaxiilor. Cea a lui zero absolut și a materiei în fuziune. O lume care nu comportă numai sunete și culori, ci și ultrasunete, raze X, radiații nucleare. Un univers pe care omul naturii, de la Einstein încoace, nu poate nici măcar să și-l reprezinte și care se reduce la o serie de ecuații. O realitate pe care informatica a început să o transcrie în numere binare, în timp ce omul natural continuă să prefere calitatea cantității. Astfel se face — continuă Glenn Seaborg — că omul și inteligența sa nu mai vorbesc aceeași limbă. Din simplul motiv că nu mai au de a face cu aceeași realitate.

„Dar cum să reconciliezi omul cu el însuși, cum să pui de acord instinctul său cu inteligența sa — se întreabă Gerard Bonnet. Este mai ușor — remarcă el — să-l trimiți pe Lună decît să-l faci fericit. Relația om-tehnică, relația om-natură se pun, pentru ființa umană a sfîrșitului de secol XX, într-adevăr în termeni din cei mai dramatici. Iar unul din tărîmurile cele mai concrete pe care se desfășoară această dezbatere existențială pentru om și pentru omenire îl constituie domeniul conservării mediului înconjurător. În aceste condiții s-a născut ceea ce se numește „conștiința ecologică" a umanității.

În aceeași primă mare dezbatere ecologică s-a înscris lucrarea autorului american J. Forrester, „Dinamica mondială", apărută în 1971, în care, prin extrapolarea realităților anilor '60 și '70, se încerca o proiecție de evoluție a societății umane pînă în anul 2000 și dincolo de el. Concluzia esențială a autorului era că, dacă toate tendințele economice și sociale caracteristice anilor '60 se vor menține, începînd de prin anii 2020 resursele Terrei vor fi secătuite, producția industrială se va reduce, nivelul de trai va înregistra o prăbușire, mortalitatea va spori brutal din cauza poluării crescînde a mediului și a penuriei de bunuri alimentare, ceea ce va duce la o scădere rapidă a populației Pămîntului, ca urmare a foametei și maladiilor. Și, cum acest proces se va produce în decursul unei singure generații, remarca autorul american, el va fi resimțit ca o catastrofă. Această concluzie a lui Forrester avea să fie reluată în numeroase studii ulterioare, ajungînd să fie definită prin termeni-șoc de tipul „criză ecologică" sau „catastrofă ecologică". Nu toți cercetătorii împărtășesc, însă, asemenea profeții sumbre. Iar aici se reeditează, într-un fel, situația ce a existat și în domeniul previziunilor dezvoltării economice a omenirii. E vorba de faimosul raport al Clubului de la Roma privitor la „limitele creșterii", care a avansat previziuni catastrofice și care, din fericire, nu s-au dovedit validate o dată cu trecerea timpului, dar care au avut, totuși, rolul lor în alertarea și activizarea factorilor de răspundere, a opiniei publice, în legătură cu tendințe cărora trebuie să li se pună capăt.

Comentînd scenariul de viitor economic, social, demografic, ecologic etc. al planetei, imaginat de autorul american, cercetătorul sovietic Iuri Svireev, doctor în științe fizice și matematice, face următoarele considerații: „E cît se poate de clar că, așa limitată cum este, planeta noastră nu poate să hrănească și să asigure resurse energetice și alte resurse decît pentru un număr limitat de oameni. Cu toate acestea, ni se pare că aceste limitări nu au în vedere nici generația noastră, nici descendenții noștri apropiați. Din acest punct de vedere, ne aflăm în fața unei enigme psihologice: omul nu mai este deloc capabil de a realiza (în gîndurile sale obișnuite) creșterea exponențială. Să ne amintim de faimoasa legendă indiană a inventatorului jocului de șah, care nu a cerut drept recompensă decît umplerea hambarului său de cereale".

Autorul sovietic ia în considerație trei scenarii de viitor. Primul: A lăsa lucrurile așa cum sînt. „Această cale duce la o catastrofă, cu atît mai gravă și mai profundă, cu cît o vom urma mai rapid". A doua variantă este cea a „creșterii zero", prin reducerea și limitarea cerințelor către o „civilizație ecologică". Dar — se întreabă cercetătorul sovietic — ce este, de fapt, o „civilizație ecologică"? Și el răspunde: „imaginația ecologiștilor țese tablouri idilice, cu peisaje de păduri și parcuri, cu bicicliete pe poteci (neasfaltate!). Pe scurt — spune el — despre ea nu se știe, practic, nimic".

A treia cale este cea a „coevoluției" omului cu biosfera. Catastrofa, care poate duce la dispariția „nișei ecologice" a lui Homo Sapiens, nu va fi pentru biosferă decît o revoluție infimă — apreciază cercetătorul sovietic. Dinozaurii au dispărut, dar biosfera a rămas, observă el, adăugînd: și cu ce am fi noi mai buni decît ei? „Singura noastră cale este de a evolua o dată cu biosfera, ținînd seama de legile sale și fără a sfida limitele stabilității sale". Cercetătorul sovietic apreciază, în final, că, în procesele comune privitoare la planetă, nu pot fi utile decît eforturile conjugate ale întregii comunități mondiale".

Un amplu sondaj de opinie, efectuat, într-un număr de 14 țări de pe patru continente, de către Programul Națiunilor Unite pentru mediul înconjurător (P.N.U.E.), în colaborare cu institutul „Lou Harris" arată că, „în toate zonele globului se manifestă, în modalități remarcabil de apropiate, preocuparea față de calitatea mediului și, deopotrivă, niveluri similare de scepticism în legătură cu acțiunile întreprinse pînă acum în acest domeniu". Ancheta de opinie — „cel mai cuprinzător studiu global efectuat pînă acum în legătură cu atitudinea asupra problemelor mediului", așa cum a fost prezentată, în cadrul unei conferințe de presă organizate de P.N.U.E. — relevă „preocuparea profundă față de calitatea mediului", care se manifestă atît în țările dezvoltate, cît și în țările în curs de dezvoltare. „În țările în care s-a efectuat sondajul, — remarcă purtătorul de cuvînt al P.N.U.E., dna Joan Martin-Brown — o mare majoritate crede că ar trebui să se facă mai mult pentru protecția mediului și că aceasta ar trebui să constituie o prioritate majoră a guvernelor". Preocupările în acest sens, a declarat ea, se manifestă îndeosebi în legătură cu poluarea apei potabile, a riu-

CONTRAPUNCT

N.A.T.O. pe „frontul virotic"

Spre a calma spiritele interesate, reprezentanții de resort ai NATO au dat asigurări că ordinatoarele pactului „nu sînt, pentru moment, afectate de viruși informatici".

Precizarea privește atît computerele de la Cartierul General din Mons, cît și calculatoarele de la sediul din Bruxelles al alianței. S-a menționat că serviciile de profil ar dispune de un antidot special, „Scannin Program", pregătit de compania IBM, care poate fi utilizat ca un... vaccin.

Dacă, prin urmare, dispozitivele de comunicație ale blocului nord-atlantic rămîn, deocamdată, tefere, nu tot așa stau lucrurile cu dispozitivele de comandă, care apar atinse de beteșuguri și maladii preocupante. Unele sînt mai vechi, precum „gripa subatlantică", rebelă și persistentă, care se manifestă prin indispoziție, iritare la sursele luminoase și chef de harță. Motivul acestei afecțiuni cronice a fost deja diagnosticat: cînd strănută NATO, înseamnă că Pentagonul e răcit! Mai este „febra bugetivoră", care dă iama prin vistieriile statelor membre, tocîndu-le peste 460 miliarde dolari pe an, aproape jumătate din cheltuielile globale pentru înarmare. S-a strecurat, însă, de curînd, virusul „PNB-5", introdus de patronii militari și civili ai NATO, care cer „euro-aliaților" să aloce înarmărilor minimum 5 la sută din produsul național brut, spre a se apropia de Statele Unite, a căror contribuție este de „PNB-6".

Tot în vremea din urmă, pare să se fi agravat „pactodaltonismul", constînd în incapacitatea de a distinge culorile naționale și în tulburarea vederilor, de unde tentația debordării, adică a incursiunilor în treburi din afara pactului și care îi sînt cu desăvîrșire străine. Vătămarea se traduce prin accese de tuse diversionistă, izbucniri disuasive și porniri destabilizatoare.

Dispozitivul doctrinar și de comandă al NATO cultivă și dezvoltă, pe de altă parte, toxina „descurajării nucleare", produsă de megadopajul cu plutoniu și care amenință să dezlănțuie, la scara întregii planete, ravagiile „epidemiei atomice". Racheto-viroza, resimțită nu numai de popoarele europene, ci de oamenii de pretutindeni, ca mijloc de șantaj și de presiune dominatoare, întreține și proliferează riscurile unei erupții termonucleare atotpustiitoare.

Există, firește, vaccinuri și leacuri eficiente pentru prevenirea ori combaterea unor asemenea boli. Esențial este ca Tratatul nord-atlantic să accepte evidența și să se lase... tratat!

Ion Jercan

rilor și lacurilor, a aerului și solului.

Printre alte concluzii desprinse din rezultatele sondajului, este de citat faptul că, deși majoritatea populației și a factorilor de răspundere manifestă, mai degrabă, pesimism în legătură cu perspectivele ce se profilează în domeniul apărării mediului în următorii cinci și în următorii 50 de ani, există convingerea că procesul de degradare a mediului nu este, totuși, inevitabil.

Un studiu similar a fost elaborat separat, și în Statele Unite, tot de institutul „Lou Harris", și în el se arată că „publicul american crede că mediul înconjurător, în această țară, se prezintă rău". În fruntea listei de preocupări în acest domeniu, sondajul citează poluarea rîurilor și a lacurilor, poluarea apei potabile și a mărilor și oceanelor. Concluzia sondajului efectuat de „Lou Harris" este că „lucrul cel mai impresionant îl constituie similitudinea opiniilor exprimate pe glob, care arată că protecția mediului înconjurător trebuie să devină o prioritate majoră atît la nivel național, cît și la nivel internațional".

În căutarea soluțiilor

Ritmul de distrugere a mediului înconjurător s-ar diminua substanțial, dacă statele lumii ar trece la măsuri imediate. Și totuși, avertizează experții, multe procese sînt reversibile.

Dacă emisiile de combustibil ar fi reduse drastic, nivelul general de bioxid de carbon din atmosferă, ca și încălzirea globală vor continua să crească. Chiar dacă se va interzice prin lege aruncarea reziduurilor toxice la întîmplare, tot vor mai rămîne ape otrăvite deja de noxe — apreciază unii cercetători.

Omul, obișnuit să modifice, după necesitățile sale, natura din jur, va fi forțat, mai devreme sau mai tîrziu, să se adapteze la cerințele mediului. Cum vor reacționa societățile umane cînd va veni ziua aceea ? Cum va reacționa lumea la schimbările de lungă durată care ne așteaptă ?

În regiunile atinse de schimbări de climă, oamenii au găsit o serie de soluții care se vor pune în aplicare, probabil, în momentul în care s-ar impune rezolvarea unei probleme similare, la scară globală. Ce se va întîmpla dacă, așa cum presupun specialiștii, oceanul planetar se va ridica, în cursul secolului XXI, peste nivelul actual, cu 60 pînă la 160 cm ? Se vor construi baraje și diguri împotriva apelor. Se știe doar că Olanda a rezistat și s-a dezvoltat foarte bine, aflîndu-se, secole la rînd, cu mai mult de 3 m sub nivelul mării. Veneția își va înălța un zid flexibil de 2 km, care o va proteja împotriva furiilor Adriaticii, fără să pună în pericol ecologic laguna orașului.

Și la New York, Los Angeles, Paris, Londra, Rio de Janeiro va fi, desigur, nevoie de construcții importante. Agenția americană de protejare a mediului ambiant estimează că, în SUA, costul înălțării unor stăvilare în zonele dezvoltate va ajunge la 111 miliarde dolari. Statul Louisiana de sud, din al cărui teritoriu se pierd, în apele Golfului Mexic, mari suprafețe de teren, a inițiat diverse măsuri. Cel mai ambițios proiect este o stație de pompare, în valoare de 24 milioane de dolari, care va stopa intruziunea apei sărate și va furniza sedimente pentru construirea pămîntului erodat.

Țările lumii a treia au, la ora actuală, mai puține opțiuni. Inundat periodic, Bangladesh-ul nu poate să elimine, pur și simplu, aluviunile în Delta Gangelui — unde locuiesc milioane de oameni ; dar guvernul a propus o rețea de adăposturi împotriva inundațiilor, care să faciliteze operațiunile de salvare, în cazul unei amenințări.

Pe măsură ce se deteriorează solul, schimbarea climei va determina presiuni suplimentare asupra sistemului de procurare a hranei, care este deja deficitar, iar agricultura se va adăuga problemelor secolului următor. În Africa sud-sahariană sînt regiuni unde acest sistem s-a întrerupt periodic în ultimele două decenii, ceea ce a dus la imagini care ne sînt, astăzi, familiare. Ceea ce se știe, însă, mai puțin este că sute de organizații de masă din Africa s-au mobilizat pentru a adapta populația la schimbările mediului înconjurător. Somalia a lansat o acțiune amplă de populare a deșertului, care include și interzicerea tăierii lemnului de foc. Sătenii din Burkina Faso folosesc stăvilare, construite manual, și tehnici simple de colectare a apei de ploaie. Chiar și cea mai simplă metodă, aceea de a pune pietre pe marginea cîmpului cultivat ca să țină apa, ajută să se obțină o recoltă care să permită subzistența. Arheologii din Peru și-au amintit de o tehnică agricolă pre-columbiană : cîmpul este săpat, alternativ, în canale și movile de pămînt ; canalele depozitează apa, iar sedimentele, bogate în azot, fertilizează recolta.

Specialiștii apreciază că și genetica plantelor trebuie reconsiderată din punct de vedere energetic. La Riverside, Universitate din California, bio-fiziologul Anthony Hall studiază o metodă de a obține o varietate de mazăre mai rezistentă la căldură. Alți oameni de știință aplică ingineria genetică pentru a transfera, din bacterii, gene care să se comporte ca insecticide naturale la secetă.

Există alternative și pentru zonele lipsite de apă. Unele comunități din preajma mării și-au construit uzine de desalinizare. În Denver, se aplică un concept — avantajos, dar dezagreabil ! — de transformare a apei de canalizare în apă potabilă ; o uzină experimentală, deschisă în 1985, tratează, zilnic, apa impură, pentru a produce aproximativ 4 500 de tone de apă de înaltă calitate.

Deteriorarea stratului de ozon ar putea fi oprită printr-o serie de tehnici care ar include plasarea unor „gloanțe" de ozon în stratosferă și „împușcarea" moleculelor distrugătoare de ozon din aer, cu ajutorul unor imense raze laser de pe Terra.

Dintotdeauna, omul și-a dovedit capacitatea de a se adapta la schimbări. Generațiile care ne-au precedat au supraviețuit inundațiilor, înghețurilor. Savanții avertizează, însă, că, acum, pericolul este de altă natură cînd se referă la mediul înconjurător, și omenirea nu se mai poate bizui exclusiv pe adaptabilitate. Multe dintre procesele globale, astăzi în plină desfășurare, cum este distrugerea completă a unor specii, sînt ireversibile. Altele, cum este schimbarea climei — provocată de om — sînt atît de profunde, încît ar putea să devină, în scurt timp, covîrșitoare.

Șansa omenirii de a se adapta la viitor ar fi cu totul alta, dacă s-ar lua imediat măsuri preventive serioase în domeniul energiei, al conservării mediului înconjurător, al interzicerii poluării.

Nu trebuie depășit momentul în care Pămîntul se mai poate salva.

Corneliu Vlad

(Sfîrșit)

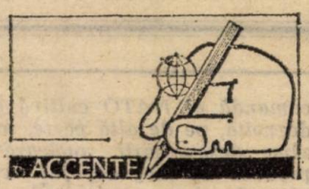

Munca

Furnalistul, pomicultorul, stomatologul, tîmplarul, actorul, cibernetician și așa mai departe, adică toți oamenii care au o meserie și-o exercită în numele competenței. Covîrșitoarea majoritate a trăitorilor de pe acest pămînt își duc la bun sfîrșit treaba pentru că altfel lumea s-ar împletici și s-ar usca. Nici o societate nu își propune să promoveze incompetența, deși incompetenți există. Munca făcută cu chibzuință, cu bucurie și pînă la capăt reprezintă una din principalele resurse ale demnității umane. A munci cu bune rezultate și într-un scop logic, în stare să te mulțumească și să-i mulțumească pe ceilalți înseamnă, nici mai mult, nici mai puțin, că există. Apicultor sau astronaut, miner sau medic, ești necesar și stimat în raport direct și concludent cu propria ta muncă.

Orice muncă presupune asumarea unei decizii. Cel care muncește prost ia și decizii proaste, încurcîndu-se pe sine și, ce este mai grav, încurcîndu-i pe alții. Cîtă vreme, în lungul timp al individualismului economiei naturale, oamenii se întîlneau rar, fiind încuiați în propria ogradă, greșelile aveau un preț local, aproape derizoriu, fără efecte catastrofale dincolo de zare. Lucrurile s-au schimbat. O piuliță făcută alandala aici strică un șurub la o mie de kilometri. Inteligența, ca și prostia, se propagă complex și departe, pentru că toată omenirea, vrînd-nevrînd, cunoscînd sau cunoscînd mai puțin, este angrenată în același mecanism.

Din cauza unor atare interdependențe și determinări reciproce care acționează fără pauze și fără cruțare, toate componentele acestei formidabile „mașini universale" merită și trebuie să fie șlefuite cum se cuvine. Altfel, piesa stricată este eliminată din mașină, antrenînd zdruncinări de toate felurile. În consecință, de la obiectele mici la marile stări ale omenirii, de la detaliul minor la procesele majore, lumea de azi este amestecată adînc și ireversibil într-un proces al muncii inteligente. Ai și dreptul, dar și obligația de a munci inteligent pe toate marile șantiere, fie că este vorba de pace, comerț și de toate celelalte nevoi de fiecare zi și de fiecare veac.

A colabora pentru a progresa înseamnă a munci inteligent. A negocia pentru a aduce pacea acolo unde tranșeele au desfigurat atlasul înseamnă a munci inteligent. A fortifica punțile încrederii între popoare vecine sau despărțite de oceane înseamnă a munci inteligent.

Omenirea de azi nu mai acceptă și nici nu ar putea înțelege ca inteligența să fie pusă în slujba pagubei, a dușmăniei față de om și împotriva legitimei sale hotărîri de a gospodări temeinic și cu bună cuviință planeta.

Radu Budeanu

POSTA REDACȚIEI

„Triunghiul Bermudelor" (I)

Grigore Ștefănescu, Pitești. Nu s-a ajuns la o părere unanimă, bazată pe elemente științifice, în ce privește cauzele fenomenelor ce se petrec în sectorul numit „Triunghiul Bermudelor". Au apărut, și continuă să apară, atît în presă, cît și în alte mijloace de informare în masă, numeroase informații privind dispariția misterioasă a unor nave sau avioane în zonă. Întrebările puse de dumneavoastră privind noile descoperiri și explicația științifică modernă ce se dă acestui fenomen enigmatic nu pot fi lămurite pe deplin, problemele fiind încă în atenția și în studiul unor instituții științifice și ale unor cercetători. Vom încerca, însă, un răspuns, reproducînd, pe scurt, o serie de date și explicații oferite de un articol apărut în „Revue Militaire Sovietique".

Despre numeroasele tragedii petrecute în zonă apar, de obicei, relatări în paginile ziarelor. De regulă, se precizează că navele beneficiau de condiții meteorologice favorabile, că se aflau în bună stare de navigație și erau conduse de căpitani experimentați.

Cu toate acestea, dispariții-le misterioase ale unor nave se întîmplă cu o perseverență uimitoare, și nu este vorba numai de nave mici, ci și de vapoare de linie, dotate cu echipamente moderne de navigație. Potrivit datelor furnizate de compania de asigurări „Lloyds", circa 250 de nave destul de mari au naufragiat, anual, în imensitatea oceanelor, dintre care, o bună parte, au dispărut pur și simplu.

Aproape aceeași situație se întîlnește și în cazul avioanelor de linie. Potrivit datelor Organizației Internaționale a Aviației Civile, numai în 1985 au avut loc 2 773 accidente aeriene, dintre care 1 835 catastrofe. Desigur, o mare parte au fost explicate în urma analizelor, totuși anumite cazuri lasă multe semne de întrebare.

Lista victimelor „Triunghiului" a fost deschisă în 1800, — se arată în publicația sovietică — atunci cînd o navă de război a Statelor Unite, „Insurgent", cu 340 de oameni la bord, a dispărut în acest sector fără a lăsa urme. Potrivit lui Lawrence Couche, un colaborator al Universității Arizona, între 1840 și 1973, în acest sector au pierit peste 40 de nave, mai bine de 20 de avioane și numărul victimelor se apropie de o mie de persoane. Între 1840 și 1955, au fost regăsite în „Triunghiul Bermudelor" circa 15 nave intacte, dar fără nimeni la bord. În 1969, în apropierea coastelor Floridei, pe o mare perfect calmă, au fost descoperite cinci nave mergînd fără echipaj...

Primele informații privind fenomenele insolite ce se produc în sectorul Insulelor Bermude au fost furnizate de Cristofor Columb.

Și în zilele noastre, nave și avioane dispar în „Triunghi", în genere pe timp frumos, legătura radio fiind dintr-odată întreruptă. Piloții au notat că, în acest sector, acul compasului magnetic începe subit să se rotească cu o viteză vertiginoasă, girocompasele nu mai funcționează, semnalele radio sînt deformate, o luminozitate apare pe hublou și pe tabloul de bord și, din atmosfera calmă care domnea, se declanșează, subit, puternice vîrtejuri de vînt.

În cazuri rare, exact înainte de naufragiul navelor și dispariția avioanelor, parvin frînturi de mesaje radio. Astfel, în 1925, vaporul japonez „Ranficu Maru" a transmis : „Repede, ajutor, este ca o lovitură de pumnal ! Sîntem pierduți!"... În decembrie 1945, în timpul unui zbor de antrenament în condiții meteorologice ideale, cinci bombardiere americane „TBM Avenger" au comunicat că au pierdut orientarea și că piloții nu pot determina în ce sens zboară. Pe înregistrarea convorbirii între șeful de formație, comandantul Charles Taylor, și baza de la Fort-Lauderdale, din Florida, se aud distinct vorbele acestuia adresate altor echipaje : „Nu mă urmați... Ei au aerul unor extratereștri..." Legătura radio s-a întrerupt și nu se știe ce au devenit cei 27 de piloți.

Disparițiile de neînțeles nu sînt singurele enigme ale „Triunghiului Bermudelor". În 1963, unități ale U.S. Navy efectuau manevre în apropierea coastelor din Porto Rico. La manevre au luat parte cinci nave de escortă, un portavion Wasp, precum și mai multe submarine și avioane. Dintr-odată, practic, de la bordul tuturor submarinelor și avioanelor au început să vină în flux mesaje, indicînd că un obiect submarin neidentificat a fost descoperit. Timp de patru zile, el s-a deplasat într-un vast sector cu viteza de 150 noduri pe oră, viteză fantastică pentru aparate submarine. El plonja uneori la o adîncime de circa 6 000 m, de neconceput pentru orice aparat submarin cunoscut. Despre ce era vorba în realitate ? Acest mister a rămas nedezlegat.

Poluare

Petre Spirache, Slobozia. În anumite zone ale globului, și mai ales în marile aglomerări urbane, problema poluării a devenit de-a dreptul îngrijorătoare. Într-un articol apărut, recent, de ziarul japonez „Akahata", sînt date la iveală o serie de date cuprinse în Cartea albă privind problemele mediului înconjurător pentru anul 1989, publicate în mai a.c. Datele demonstrează că poluarea aerului, calculată după indicele de densitate a dioxidului de nitrogen, s-a agravat, revenind la nivelul cel mai critic, înregistrat în 1978. Același grad de poluare se constată și în cazul apei lacurilor și mărilor, precum și al apelor subterane. Această agravare a situației s-ar datora, potrivit, ziarului japonez menționat, revizuirii de către guvern, în 1988, a legii compensațiilor pentru vătămarea sănătății din cauza poluării, ceea ce a dus la desființarea tuturor celor 41 de zone cu un grad ridicat de poluare a aerului din întreaga țară. Actuala limită medie admisă pentru dioxidul de nitrogen (de 0,04—0,06 părți per milion pe zi) ar trebui redusă drastic — susține ziarul „Akahata" — deoarece la această substanță se mai adaugă particulele de praf aflate în suspensie în aer.

Marile orașe sînt cele mai afectate de poluare. Din datele cuprinse în studiul întreprins în privința gazelor de eșapament, sursa majoră a poluării cu dioxid de nitrogen, reiese că Tokio și Osaka, figurează cu rate de 10 la sută și, respectiv, 21 la sută, chiar în condițiile actualelor criterii.

Rivalii piramidelor

T. Petru, Ploiești. Arheologii care lucrează în Peru au scos, într-adevăr, la lumină uimitoare dovezi că arhitectura monumentală și marile realizări urbanistice au apărut și înflorit în Lumea Nouă, în urmă cu 5000—3500 de ani, cam în aceeași perioadă în care erau construite piramidele egiptene sau statele sumeriene atingeau apogeul. Este vorba de piramide în trepte, temple uriașe, în formă de U, cu peste 10 etaje, frize multicolore, piețe largi, flancate de zone rezidențiale. Toate acestea au fost descoperite în cîteva escavări din ultimul deceniu, în mai multe locuri din Peru. Cultura timpurie a Anzilor n-a atins niciodată culmile înregistrate în Mesopotamia sau Egipt ; nici populațiile de atunci, nici urmașii lor n-au cunoscut scrierea sau roata. Dar — precizează William Stevens de la „New York Times" — unii arheologi afirmă că, în aptitudinea lor de a construi mari structuri, de a organiza munca, de a crea obiecte de artă, vechile populații ale Anzilor de acum patru sau cinci milenii se pot compara cu contemporanii lor din Lumea Veche. Imaginea celei mai timpurii civilizații americane (anterioară mayașilor și incașilor) este aceea a unor oameni legați, la început, de mare, trăind pe seama ei, apoi mutîndu-se brusc — nimeni nu știe de ce — pe înălțimile Anzilor, unde au realizat o economie înfloritoare, bazată pe agricultură, care a prosperat în ciuda climei reci și aride a înălțimilor de 3 000 de metri. Pornind de la ruine și arta ce a supraviețuit, arheologii afirmă că acei oameni se îmbrăcau în tunici de bumbac, șaluri și pelerine, mîncau cartofi, alune, fasole, manioc, pește, scoici și, ocazional, cerbi sau lei de mare. Rămășițele descoperite sînt uimitoare : datorită climei uscate s-au păstrat frize și sculpturi în culori vii (roșu, albastru și negru), semințe, polen și schelete de animale. Cea mai timpurie structură în formă de U a fost datată, pe bază de radiocarbon, ca fiind construită cîndva acum 5000 și 4100 ani, pe o suprafață de 56 hectare. În **imagine** : machetă unui templu la Pama de la Llamas — Moxeke, Peru.

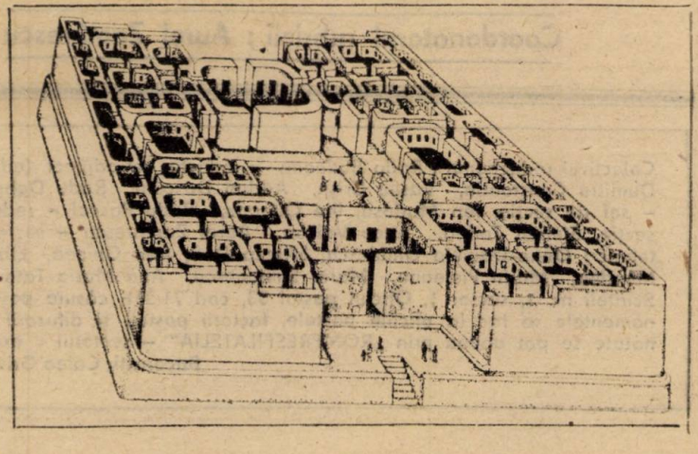

POSTA REDACȚIEI

Theodor Manea, București. În mod firesc, în articolul publicat în nr. 45 despre cutremurul de la San Francisco, nu puteam oferi cititorilor revistei noastre cifre definitive ale pagubelor și victimelor. Greg Hughes, de la Departamentul poliției din Oakland, avea să declare, ulterior, că numărul morților s-a ridicat la 63, iar 12 persoane sînt date dispărute. Daunele materiale erau estimate la 7,1 miliarde dolari, mai mari decît cele provocate de uraganul „Hugo", pe coasta de est. Partea din structura superioară a podului peste golful San Francisco, prăbușită peste structura inferioară (9 metri), nu mai poate fi reparată și trebuie înlocuită. Daunele majore s-au înregistrat la capătul acestui pod, pe autostrada 880, unde, de asemenea, s-a prăbușit structura superioară, pe o lungime de 1,5 km. Potrivit ministrului transporturilor al S.U.A. reparațiile vor dura 18 luni. În ce privește posibilitatea altui seism de putere egală în California, informațiile sînt contradictorii, dar cu aceeași concluzie. De pildă, U.S. Geological Survey declara, la o săptămînă după seism, că, „în următoarele două luni, există 11 la sută probabilități de producere a unui cutremur de gradul 6 sau mai mare pe scara Richter, și 50 la sută de producere a unui seism de gradul 5 sau mai mare". Declarațiile se bazau, îndeosebi, pe faptul că, în prima săptămînă de după seism, se înregistraseră 74 șocuri între 3 și 5,2 grade. Oamenii de știință dezvăluiau, cu același prilej, că falia San Andreas (unde se află originea seismului) nu se mișcă numai orizontal, cum era de așteptat, în timpul unui cutremur, ci și vertical. Falia are 970 km lungime și este punctul de întîlnire a două mari plăci tectonice — pacifică și americană. Placa pacifică (în partea de sud-vest a faliei) se deplasează spre nord-vest, iar cea continentală spre sud-est. Mai precizăm că, deși falia San Andreas este cea mai cunoscută (și cea mai mare), în aceeași zonă californiană mai există și alte falii: falia San Jacinto — la sud-est de Los Angeles; falia Hayward — la vest de San Francisco; falia Imperial — la sud-est de Los Angeles, aproape în prelungirea faliei San Jacinto. În diverse zone ale acestor falii, dar îndeosebi în lungul faliei San Andreas, sînt de așteptat, potrivit geologilor, cutremure majore între 1989—2018.

Constantin Turcu, București. 1. Cercetătorii de la Institutul Național al Sănătății din S.U.A. au anunțat, într-adevăr, rezultate încurajatoare în primul lor raport asupra transplantului de gene la oameni. Pînă acum, transferul de celule albe modificate genetic a avut succes la cinci pacienți bolnavi de cancer; la unul din pacienți, cercetătorii au descoperit că noua genă a rezistat în corp 19 zile. „Am putut izola celelalte modificări ale pacienților atît în sînge, cît și în tumori", a declarat Steven A. Rosenberg, de la Institutul Național al Cancerului. Experimentul a făcut parte din cercetări mai ample pentru a descoperi dacă celulele albe ale sistemului imun pot fi folosite în combaterea cancerului.

2. Potrivit unei știri publicate de ziarul „New York Times", un cercetător american care lucrează în Serviciul Secret a descoperit, într-adevăr, o metodă de a obține amprente de pe materiale precum benzile adezive, imposibil de prelevat înainte. Metoda a fost concepută de dr. George C. Saunders, de la Laboratorul Național din Los Alamos, și utilizează o soluție pe bază de aur: particulele se lipesc de reziduurile de proteine ale amprentei și dau o imagine. Noua tehnică a ajutat la arestarea unui suspect în luna martie a.c., care nu fusese prins prin metode clasice.

Coordonatorul rubricii : Aurel Zamfirescu

LUMEA
SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

apare în limbile română, engleză, franceză, rusă, germană, spaniolă

47 (1359) 23 noiembrie 1989

CONGRESUL AL XIV-LEA AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN – eveniment de însemnătate istorică în viața partidului, a întregii noastre națiuni 1

Din RAPORTUL PREZENTAT DE TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, cu privire la stadiul actual al societății socialiste românești, la activitatea Comitetului Central, între Congresele al XIII-lea și al XIV-lea, la realizarea Programului-Directivă de dezvoltare economico-socială în cincinalul al IX-lea și în perspectivă pînă în anii 2000–2010, în vederea îndeplinirii neabătute a Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism 2

– Părțile consacrate analizei situației internaționale, obiectivelor și orientărilor de politică externă ale partidului și statului nostru 6

Pentru triumful socialismului, al politicii de pace, independență și colaborare 11

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

O.N.U.D.I. Exigențele dezvoltării industriale și „lumea a treia". Mihaela Maxim 13
Namibia. O victorie istorică a SWAPO și a întregului popor. Dumitru Constantin 14
Brasilia. Primul tur de scrutin 16
Beirut. Demersuri pentru un guvern de unitate națională. Crăciun Ionescu 17
Londra. Climat social tensionat 18
Jurnal albanez (7). Labirintul din cer. Radu Budeanu 27

DIN LUMEA CAPITALULUI
Marea Britanie. Urmările nefaste ale campaniei de privatizare 19
S.U.A. Barierele segregației: „vieți negre, vieți albe" 20
Mizeria locuințelor în Suedia 21

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA INTERNAȚIONALĂ
Medjunarodna Politika, Beijing Review 22

1 000 + 1 24–26

SERIAL
Trăim pe o planetă fragilă (31). Corneliu Vlad 28

CONTRAPUNCT
N.A.T.O. pe „frontul virotic". Ion Jercan 29

ACCENTE
Munca. Radu Budeanu 30

POȘTA REDACȚIEI 31–32

Colectivul redacțional : Radu Budeanu — redactor șef-adjunct (ediția internațională), Mihaela Brumă, Ștefan Cârjă, Dumitru Constantin, Vasile Crișu, Adrian Dascălu, Radu Dobre, Rodica Dumitrescu, Liana Enescu, Crăciun Ionescu – șef de secție, Ion Madoșa, Ilie Olteanu, Radu Pascal – redactor șef-adjunct, Ilie Șerbănescu, Doina Topor – șef de secție, Stelian Turlea, Anca Voican, Aurel Zamfirescu – secretar responsabil de redacție. Secretariatul de redacție și tehnic : Oana-Daniela Dinulescu, Mircea Dub, Ana Ghinea, Eliza Iliescu, Adrian Ionescu, Raluca Ionescu, Constantin Mendea, Marin Pieleanu, Maria Simionescu, Ana Maria Tatovici, Angelica Trancă. Revista „Lumea", București, Piața Scînteii nr. 1, sector 1, Oficiul poștal 33, cod 71 341, căsuța poștală 33–29, telefon 17 60 10 ; Internațional : 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" – sectorul export–import presă. P.O. Box 12–201, telex. 10 376 prsfir București, Calea Griviței nr. 64–66.

C.P.C.S.

7

LUNA CADOURILOR

Pentru cei dragi, cadourile pe care și le dorește fiecare :

— un pulover, o vestă sau o jachetă tricotată, tip lină sau mohair PNA, în nuanțe și modele pline de fantezie, eșarfe, șaluri sau baticuri asortate, căciuliță și fulare, cochete, ghete, cizme din înlocuitori ;

— o pălărie, o căciulă din blană sintetică, fulare și cravate în ton, pulovere, veste și jachete tricotate, cu o linie modernă, canadiene și bluzoane matlasate, încălțăminte termoizolantă ;

— pantaloni și salopete matlasate pentru copii, bluzoane din tricot în combinație cu materiale textile, expresie a MINI-MODEI de iarnă, pulovere, jachete și veste în contexturi, modele și culori diverse, încălțăminte tip après-ski.

LUNA CADOURILOR — LUNA DECEMBRIE